

BRASSÓI LAPOK

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

POLITIKAI NAPILAP

Főszerkesztő: SZELE BELA dr.

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-UTCA 56-58 szám

Ekrazit-politika

A Patria és az Universul, egymásnak különben ádáz ellenfelei, egyértelműen védelmükbe veszik a Vasgárdát és Zelea Codreanu-t. Kinevezik őket a nemzeti ügy félelem- és gáncs nélküli lovagjainak, akiket nem fogság, hanem ünneplés, nem üldözés, hanem dícsosorsó illet. A Patria és az Universul, egymásnak különben ádáz ellenfelei, egyértelműen hasznosnak és szükségesnek tartják azt a munkát, melyet a kormány és a bíróság az országra károsnak és veszedelmesnek ítél, s amely ellen — pégre — energikus lépésre határozta el magát.

A román sajtó e két jelentősebb organumának ez az állásfoglalása, minden különlegessége és különössége ellenére sem lephet meg bennünket. Az idők és események alaposan rászoktattak már, hogy bizonyos tényezők és organumok részéről mindig az ellenkező felfogást és álláspontot lássuk kifejezni, mint amit a logika, az ország érdeke, az igazság szempontjai megszabnak. Az ellentét és ellentmondások végtelen kaoszában, ami egyuttal az ország belső világának is zavara és veszedelme, még a nyilvánvaló kártevésekkal és bűnözésekkel szemben sem találjuk meg az egységes, osztatlan, alkut és félelmet nem ismerő ellenállást. Még két olyan szélsőség is, mint a Patria és az Universul, inkább találkozik egymással és közös fronton foglal állást a rend védelmére, az igazságszolgáltatás ténye ellen, semhogy politikai vagy egyéb érdekeit magasabb erkölcsi szempontoknak rendelje alá.

Zelea Codreanuék szökevényének és törekvéseinek tüntető magasztalása egy olyan pillanatban, mikor az államhatárolom egy kiterjedt, az állam biztonságát fenyegető és végtetessé válható, összeesküvés miatt, mely tüzzel, bombával, revolverrel készült a közhatalmat magához ragadni, akarja teljesíteni parancsoló kötelezettségét, nyílt szembehelyezkedés az államvédelem munkájával és diszkreditálása az igazságszolgáltatás súlyának, komolyságának.

A Patria és az Universul, a gyulafehérvári párt és egy volt igazságügyminiszter lapjai nem akarják tudomásul venni, hogy Zelea Codreanu és a Vasgárda tagjai erőszakos uton fel akarják forogni a közrendet és erre már előkészületeket is tettek, vagy ha tudomásul vették, ami sokkal rosszabb, magasztaló tréfákkal még biztatást, bátorítást, nemzeti és hazafias színt adnak a legalacsonyabb és legártalmasabb akciónak.

Micsoda szerencsétlen rögeszme, hogy Zelea Codreanuék az ország jövőt mozdítják elő és hazafias szolgálatot teljesítenek, amikor a felforgatás pusztító művét végzik, mintha a kommunizmus aknamunkáját és robbantó szándékait a másik véglettel, a még teljesebb anarchiával és a még vadabb diktatúrával lehetne ellensúlyozni és nem a rend, törvényesség és szabadság mindenekre egyformán kiterjedő és a munka zavartalanását biztosító kormányzat megteremtésével!

És az orosz rémnak a falrafestett figurája ellenében is van-e megbízható értéke egy olyan szellemnek és szervezetenek, mely az ország konszolidált tömegei, a kulturában és gazdaságban kipróbált népelemek ellen belső harcot hirdet, mely a védelemre hivatott szervezetet, a barabokra szaggatja, s az erkölcsi és fizikai erőt, melyet mindennek békéje, összhangja és egyetértő munkája jelent, ekrázitot tömadvésszel akarja meggyengíteni?

A Patria, mely mögött Vajda-Voivod húzódik meg és az Universul, mely a reakciós Stelian Popescut vallja gazdájának, közösen pusztítják az ország morális értékeit, amikor elitelés helyett glorifikálják az összeesküvéseket. — Most már az ő romboló felfogásukkal, beteg és bűnös mentalitásukkal szemben is fel kell venni a harcot, ha azt akarjuk, hogy legyen pégre rend és nyugalom az országban. E két lap magasztalásában az összeesküvésekkel szemben, több és veszedelmesebb robbantóanyag van, mint a mennyit Zelea Codreanuék az államrend felborítására szántak.

Kétszázmillió frank kerül szétesztésre

Kilenc százalékosért kapnak pénzt a mezőgazdák

Bukarest, január 16.

A Banca Nationala és a Banque des Acceptations (Páris) között megállapodás jött létre, amelynek értelmében a párisi bank kétszáz millió frank kölcsönt nyújt Románia mezőgazdái-nak.

Ezt a pénzt a Banca Nationala hat, a mezőgazdák pedig kilenc százalékosért kapják.

A mezőgazdák gabonával fedezett váltót kötelesek adni, amiket a Banca Nationala a Banque des Acceptations-nál számítol el.

A kölcsön felhasználásáról két törvényjavaslatot terjesztenek a parlament elé.

A romániai fásoknak egytől-egyig likvidálni kell

Fásküldöttség Manoilescu miniszter előtt, a'ri segítséget ígért

Bukarest, január 16.

Az árleszállításokra vonatkozó konferenciázások során tegnap délután Manoilescu miniszter a fások kiküldöttjeit fogadta. A küldöttség, mielőtt a miniszterhez ment volna, memorandumot dolgozott ki, amelyben megrajzolta a belföldi fakeskedelem mai helyzetét s egyben leszögezte azokat a követeléseket, amelyeknek teljesítése hiányában a romániai fakeskedelem többé nem állhat talpra.

A küldöttség azután szóban is közölte a miniszterrel, hogy a külföldi épülettfa kerek 40 százalékkal olcsóbbodott. Ezen a negyven százalékon túl még 25 százalékos teher van a romániai kereskedőkön. Ilyen körülmények között érthető, ha a belföldi kereskedelem még a mai árak mellett sem lehet versenyképes. A romániai fásoknak egytől-egyig likvidálniuk kell, ha a helyzet sürgősen meg nem változik.

Kéri ennek érdekében a minisztert, hogy haladéktalanul tegyen lépéseket

1. az exportilletékek eltörlésére,
2. a vasuti szállítási tarifák nagyarányú csökkentésére,
3. a sokféle címen kivetett adók leszállítására.

Kéri ezenkívül még a talpfánál alkalmazott prohibítív taxák eltörlését is.

Manoilescu miniszter kijelentette, hogy a vasuti szállítási tarifa leszállítását valóban elkerülhetetlennek tartja. Reméli, hogy a helyzet hamarosan javulni fog. Ennek érdekében azonban a romániai fásoknak is dolgozniuk kell. Kéri, hogy sürgősen teremtsék meg a fások szindikátusát s aztán vidékenként állítsanak fel közös raktárakat, hogy a racionalizálást könnyebben keresztül lehessen vinni.

A Csillagbörtönbe és Vacarestibe küldték egymást a kolozsvári tanácsosok

Dr. Ujvárossy Miklós: — Mi mindig magyarul fogunk beszélni!

Kolozsvár, január hó 16.

A kolozsvári városházán ügylátszik törvény, hogy egyetlen ülés se érjen véget botrányok nélkül. A ma délelőtti 11 órakor lezajlott tanácsülésen ismét

botrányos jelenetek játszódtak le a kisebbségi tanácsosok magyar nyelvhasználatá miatt. Az ülés a villamos-centrálé kommercializálásának kérdését kezdte tárgyalni és eközben dr. Pop Valér, a román blokk delegátusa, gunyos hangon azt a kérdést tette fel, vajjon a kisebbségi tanácsosok miért hallgatnak most olyan bölcsen.

— Mert nem engednek szóhoz bennünket — hangzott magyarul a kisebbségi padsorokból. Mintegy adott jelre, a román blokk ismét kórusban tiltakozott:

— Ne beszéljenek itt magyarul!

Buzdugh: Menjenek Szegedre vagy Budapestre!

Brude Ferenc (szoc. dem.): Menjenek maguk! Bornemissza (román blokk): Maguk szeret-

nék, ha mi Szegedre mennénk, a Csillag börtönbe! De megnyugtatom magukat, hogy maguk előbb fognak Vacarestibe kerülni!

Brude: A román blokk kerül Vacarestibe! Tudjuk, hogy összekötöttesben vannak a Vasgárdával!

Dr. Ujvárossy Miklós (nyug. táblabíró): Mi mindig magyarul fogunk beszélni!

Buzdugh: A nyugdíjat elfogadják a román államtól, akkor beszéljen románul!

Hangok: Azt megszolgált!

Russu (szoc. dem.) Mi munkások, —

Buzdugh: Ne beszéljen maga a munkások nevében, maga csak a munkások bőrén él! És egyáltalán ne beszéljen itt magyarul!

A botrány a tetőpontján van, verik a padsort, az ülést fel kell függeszteni. A napirenden az lett volna, hogy a város negyven millió veszteség érte a villamos-centrálé felértékelésénél. Erről azonban nem lehetett beszélni, mert a kisebbségi jogtiprás megint előbbreváló volt.

FONOGRÁF DALOLTA EL

a Népszövetségen
Wedabos fekete
asszonyainak
rimánkodását

A nemzetközi expedíció vizsgálata megbuktatta Libéria köztársasági elnökét. Tiltott gyümölcs és zálogbaadás. A „Nagy Főnök” semmit sem tesznek az arópirító kegyetlenkedések ellen.

Genf, január hó 16.

A rabszolgaság ma is az ókori Róma nyüzsgő fórumát pergeti élénk, ahol vígan adták-vették az embert, a porondon izmos gladiátorok viaskodtak és a lakomák dőzsölői elé illatos hús rabszolgákat találtak föl ezüst tálcákon, fűszeres borok és izes gyümölcsök után. Végig-suhan az emlékezet a mult századbeli Délamer-rika gyapot és cukornádültetvényein, amelynek poklában a fehér ember fulladozott, a fekete

rabszolgák pedig ezerszámra vért izzadtak a korbács alatt.

Kevesen tudják azonban, hogy a rádió és hangosfilm idején is tombol még a rabszolgatartás közel száz esztendővel azután, hogy le-tűnt az amerikai négerkereskedelem virágkora. Ha valaki kételkedik benne, olvassa csak el a Nemzetek Szövetsége legfrissebb jelentését, amely megdöbbentő vádiratot tartalmaz a Li-béria afrikai országban uralkodó szegyetlen állapotról ellen.

Az élő és lélegző portéka

A Libéria köztársaságát Amerikából elmenekült négerak alapították 1822-ben. Ezt a „szabad” országot most egyszerre olyan bonyodalom központjába sodorta a rabszolgatartás, hogy az államfő és a helyettese kénytelen volt lemondani.

Nyugatafrika partjáról esztendőnk óta riasztó hírek jöttek Genfbe. 1929 szeptember havában magának Libériának kiküldöttje kérte föl a Népszövetség főtitkárságát, hogy delegáljon egy tagot abba a nemzetközi bizottságba, amely Libériába száll ki a föl-fölbukkanó gyanúsítás tisztázása végett:

Létezik-e vajon ma is rabszolgatartás Libériában?

A népszövetségi tanács kijelölt egy tagot a bizottságba (az angol Cuthbert Christi személyében), kivül az északamerikai Egyesült Államok kormánya és Libéria küldött ki egy-egy tagot a komisszióba.

A maroknyi ekspedíciót ellátták katonasággal és titkárokkal, gyorsírókkal és filmopera-tőrökkel, tévéket és fonográfokat adtak melléjük s azzal az elmúlt év áprilisában utaztak. Életveszélyek árán végezték el dicséretreméltó munkájukat. Nemcsak Monroviát, a fővárost látogatták meg, hanem az ország legsötétebb hinterlandjait is bebarangolták. Több száz tanút kihallgattak, köztük 20 „nagyfőnököt”, és 82 főnököt, számos minisztert és köztisztviselőt, akiknek vallomásait sztenografált jegyzőkönyvekben, dokumentációs filmekben és grammofo-nolemezekben örökítették meg. Kétségtelen hát, hogy a páratlan beszámoló, amit ma közölt a Népszövetség a tagjaival, valóságban alapszik.

Nagyon kevésbé vigasztaló, hogy Libériában nem a fehérek „kulturterjesztő” munkája nyomán divik a rabszolgakereskedelem, hanem maguk a bennszülött törzsek szokták meg testvéreik kedélyes elcsereclgetését, mint afféle tradicionális dolgot.

Libériában hat fontsterlingért lehet megvásárolni egy nő egész életére, a férfi ára pedig négy font sterling.

Ilyen dokumentumokat említ föl a jelentés:

„Alulírott Sidi Weak (a ghomaki kerületből) igazolom, hogy Johnny Williams altiszt urnak zálogba adtam egy kisleányt és egy kisleányt mindaddig a napig, amíg ki nem fizetem neki 15 fontsterling adósságomat. A fizetésre nincs kilüszve határidő”.

Ilyenkor titokban megegyeznek a felek, hogy az „adó” sosem fizeti meg az adósságot. Az elzálogosított fiúk és leányok pedig olyan kinszenvedések közé kerülnek, mint a rabszolgák és nem vásárolhatják vissza többé magukat.

Néger leányokkal csalják lépve az ingyen munkaerőt.

Teljesen eredeti módon szerzik be munkasáikat az amerikai eredetű polgárok. Fiatal leányokat vesznek zálogba és felnevelik őket. Midőn már fölcseperedtek, erős néger ifjak hálobaejtésére biztatják őket. A szerencsétlen fiatalemberek beleharapnak a tiltott gyümölcsbe és az angyal, aki közéjük száll az ültetvényel-nőr alakjában, úgy bírságolja meg a fizetni nem tudó Ádámot, hogy az egész életén keresztül verejtékével vezekelhet a pillanatnyi bukásért.

Az emberek elzálogosítását a legutóbbi évig törvény engedte meg Libériában.

A megszegyentető rendszert barbár szokások

egészítették ki. A mult századbeli négerazziák borzalmaid idézik vissza azok a munkaerőborzások, amelyeknek végcélja Fernando Po, vagy valamelyik más afrikai gyarmat. (Ide terelték munkára az izzadó fekete folyamot.)

„1928-ban — adja elő a bizottság — Libéria köztársaság elnökévé Allen N. Jancy inspektort nevezték ki. Jancy egy ízben összehívta a főnököket Wedabo Beach-be és kijelentette, hogy valamennyi „Nagy Főnöknek” embereket kell szállítani Fernando Po-ba. Egy-egy „Nagy Főnöknek” 60 férfit kell szállítania és aki megtagadja, tíz fontsterlinget fizet minden ember után. Ellenkező esetben katonákat küld ki és leromboltatja a falut”.

Az ilyen sorozó társulatok ellen semmit sem lehetett tenni, mert nemcsak az állam vezető hivatalnokainak rokonsága, de még E. W. King, a köztársasági elnök testvére a társulat emberei között volt. Ültetvényeiken éppúgy verik a kényszermunkásokat, mint a sóbányákban a rablógyilkosokat. Amint valaki lassabban dolgozik a kellesténél, hul rá a korbács, vagy a bírság, amit a falu fizet meg, mert különben jön a zálogbaadás!

„Mindössze négyszázezer van-nak...”

A jelentés, amelyenél valami lesújtóbbat nem lehet elképzelni, nagy felfordulást idézett elő

Bosszus volt — és őt emberi agyonütfőtt

Egy falusi kereskedő-család szörnyű tragédiája

Varsó, január 16.

Megdöbbsentő kegyetlenséggel végrehajtott ötszörös gyilkosság történt egy Vilna melletti kis községben. Itt élt feleségével és gyermekeivel, valamint szolgálólányával Müller Izsák kereskedő, aki a falu legdolgosabb polgára volt. Mindenki szerette és becsülte. Müller Izsák egész nap üzletében dolgozott és este családjával együtt, rendszerint korán nyugvóra tért.

Tegnap este is már kilenc órakor lefeküdtek és hamarosan el is aludtak. Éjfél körül a férfi arra ébredt fel, hogy az üzletben jár valaki.

Magára kapta a kabátját, hogy a szokatlan látogatónak utána nézzen, de még arra sem volt ideje, hogy kinyissa az ajtót, mert

az üzlethelyiség felől egy baltával fel-fegyverkezett ember tört be a szobába és egyetlen csapással kettészelte a dermedten álló kereskedő koponyáját.

A test zuhanására felébredt Müller felesége, akivel a gyilkos ugyancsak pillanatok alatt végzett. Ezután a vértől megvadulva, Müllerék

23 éves leányára, majd 12 éves fiára vetette magát, akik még az ágyban feküdtek és ezeknek is szétroncsolta a koponyáját.

De még volt egy élőlény a házban, a kis cselemlány, aki a jaj-szókat hallva, elősietett a konyhából. A gyilkos egy jölrányzott ütessel

ezt is leterítette

Kiütések

Meglepő megfigyelni azt a gyorsaságot, amellyel a Cadum kenőcs megszünteti és begyógyítja a bőr ingerlékenységét. Nem kell törődni a már sikertelenül használt szerekkel és nincs helye a kétségbeesésnek, mert a Cadum kenőcs teljesen különbözik az összes többi gyógyszerétől. Tűstént megszünteti a viszketegséget és mindjárt első használatától kezd gyógyítani. A bőr legmakacsabb betegségeit, a pattanásokat, kelevényeket, kiütéseket, ekcémát, csalánkiütéseket, pörsekeneket, csipésnyomokat, aranyereket, ugyancsak a vágásokat, stb. rögtön gyógyítja a Cadum kenőcs. Egy tálca...

az országban. Olyan nagy volt a felháborodás, hogy Libéria köztársasági alelnöke, Sir B. King és Jancy lemondtak.

A világsajtó képviselői páratlan izgalommal fogadták a 129 oldalnyi terjedelmű meglepő jelentést, amelynek realitásából kiérződik, hogy a bizottság lelkiismeretesen fogta föl a misszióját. Följegyezték például egy verset, (le is daloltatták a Népszövetségen a fonográfrol), amelynek szívéhez csendülő refrénjében kétségbeesetten kéri Jancy inspektortól Wedabo asszonyait, hogy meddig kell még várjanak el-rablott férjeikre, meg testvéreikre?

Jancy miért?

Jancy miért?

Jancy miért nincs férjük Wedabo asszonyainak? —

bug fel a siránkozó asszonyok különös jajszava.

A libériai kormány a Népszövetséghez intézett levelében megígérte, hogy eltünteti minden különbséget a fehérek és a bennszülöttek között.

Seidner Imre

majd elmenekült, miután már előzőleg ki-fosztotta az üzlet kasszáját.

Reggel a szomszédok vették észre a gyilkos-ságot. Mind az öt áldozat vérébe fagyva, hol-tan feküdt a padlón. A csendőrség azonnal megindította a nyomozást, amelynek néhány óra múlva meg is volt az eredménye. A Vil-nába vezető országúton elfogtak egy Marke-vics nevű napszámost, aki bevallotta, hogy a Müller-családot ő gyilkolta le, kihallgatásakor azzal indokolta szörnyű tettét, hogy

bosszus volt, mert csak ezer zlotyt talált az üzlet kasszájában.

A bestiális embert átadták a vilnai ügyész-ségnek.

„Kenyeret akarunk!”

London, január 15.

Amíg a dél-walesi szénbányák igazgatóságai és a munkások bizalmi emberei szakadatlanul tanácskoznak a sztrájk békés megoldásáról, az egyik bányavároskában ezer bányamunkás éh-ségtüntétést rendezett a városka szegényháza előtt. A munkások énekelve és „kenyeret ake-rünk!” kiáltásokkal vonultak a szegényház elé amelynek lakóit felszólították, hogy csatlakoz-zanak a tüntető menethez. A rendőrség a bá-nyamunkások tüntetését békésen szétoszlatta. A tüntetők elmondották, hogy ha a kormány nem folyósít számukra munkanélküli segélyt, valamennyien éhhalállal pusztulnak el.

Az ilfovi törvényszék

Tanulságos dialogusok az el-
nök és a vádlottak között

jóváhagyta a vasgár- disták letartóztatását

Bukarest, január 16.

Tegnap este fél nyolc órakor az ilfovi törvényszék vádátanácsa hosszas töprengés után meghozta a döntést Zelea Codreanu és társai ügyében. E döntés szerint a Vasgárda és a Mihály arkangyal szervezetét vezérkarának letartóztatása indokolt és a vizsgálati fogságban való tartása kívánatos.

Sok elkapott közhelyet mondtak, néha azonban

tefték olyan érdekes kijelentéseket is, a melyek méltóknak látszanak arra, hogy megőröktük őket az utókor számára.

Annál is inkább, mert ők is nagyon sokszor hivatkoztak a dicsőséges és fényes nemzeti múltára.

Zelea Codreanu többek között csodálkozását fejezte ki, hogy éppen most avatkozik bele a szervezkedésbe az államhatalom, amikor már „szénátus” alakítottak és minden előkészületet megtettek, hogy kilépjenek a politikai porondra. Céljuk az volt, hogy a vörös gárdával szemben beszervezzék a hazafias ifjúságot. A dicső ősek példáiért akarták nevelni azt a gárdát, amelynek hamarosan kezébe kell vennie az ország sorsát. Ez a munka rendkívül hasznos és szükséges tevékenység, amit maga Vajda volt belügyminiszter is elismert, amikor megadta az engedélyt a beszarábiai tün-
tető felvonulásra. Belpolitikailag viszont a Vasgárda az a párt volt, amely egyedül val-
lotta eszményként az összes románok közötti politikai békét.

Elnök: Az eszközök azonban, amelyekkel dolgoztak, nem nevezhetők éppen békéseknak. — Nem dolgoztunk veszedelmes eszközökkel, — felelt Zelea Codreanu. — Ismétlem, hogy a törvényes politikai eszközökkel akarunk élni. Amit eddig tettünk, az csak az eszmei előkészítés volt.

Lefter, a jasi ügyvéd, aki állítólag a Socor elleni merénylet felbujtója volt, a Sarindar-
utcai sajtó ellen emelt kifogásokat.

— Érdekes, — mondotta, — hogy ez a zsidó sajtó most kezdett támadni bennünket, amikor megszűntek az ablakbeverések és a fejbetöré-
sek. Ugy látszik, az döbbsentette meg őket, hogy most nem történik ilyesmi.

Az ügyész a Socor-elleni merénylet ügyé-
ben intéz hozzá kérdést, mire így válaszol:

— Dumitrescu olyan dolgot tett, amit mi el-
ítélünk. Ezzel a tetteivel önmagát zárta ki a légióból. — Mi rendes politikai eszközökkel akarunk élni.

Elnök: Mit kerestek Önök Borsán? És miért volt katonai szervezetük?

Lefter: Én voltam Borsán, s láttam, hogy a zsidók is katonai szervezetben vannak. Pekete ruhát viselnek és pájszot. Ez nem egyenruha? Miért nem tartják őket is veszedelmeseknek? Lehet, hogy a kormány ezt valóban nem tartja veszedelmesnek. Ez azonban a kormány dolga.

Aztán Danilára került a sor. A bíróság a borsai szereplésére volt kíváncsi.

Elnök: Mit kerestek Ön Borsán?

Danila: Kulturális előadásokat akartam tar-
tani.

Elnök: És kitől kapott erre felhatalmazást?

Danila: Magasabb helyről.

Elnök: Rendben van. Ön tehát magasabb helyről felhatalmazást kapott, hogy Borsán kulturális előadásokat tartson. Erre Ön anti-
szemita propagandát üzött és izgatta a lakos-
ságot.

Danila: Akkor még nem voltam a Vasgár-
da tagja.

Elnök: És mikor és miért lett antisze-
mita izgató?

Danila: Borsán megismertem a zsidókat. Különben már gyermekkoromban is antisze-
mita voltam.

A többiek nem akartak önálló véleményeket is kockáztatni. Megelégedtek annak a hang-
súlyozásával, hogy törvényes politikai uton akarták megbuktatni a kormányt.

Aztán az ügyészre került a sor. Nagyjából ugyanazokat mondotta el, amikről az ő össze-
állítására nyomán Mihailache már jelentést tett a királynak. Addigi megállapításait azonban újakkal bővítette ki. Leszögezte például, hogy a december 16-iki diáktüntetés után az antiszemita kimondották Marinescu
rendőrprefektus meggyilkolását.

Ez a bejelentés döbbsent csendet okoz a te-
remben, majd Zelea Codreanu felugrik s ki-
áltva mondja:

— Ön is jól tudja, ügyész ur, hogy akik ezt
tették, azok nem tartoznak a mi szervezetünk-
höz.

— Tudom, hogy formailag nem, — válaszolt az ügyész, — de azt is tudom, hogy az anti-
szemita szervezeteket már nem lehet és nem is szabad elkülöníteni egymástól. Valamennyi-
en ugyanabból a propagandából születtek meg s valamennyien ugyanabban a mentálitásban élnek. És csak azt nem tudom megállapítani, hogy miképpen tartják fenn egymással az ősz-
szekötöttséget, mert annyi bizonyos, hogy

abban az erkölcsi anarchiában, amiben most a román ifjúság van, valamennyien egyek.

Azután bizonyítékokat olvas fel az ügyész.

Jelige: Olaszország

A bukaresti Gaetanok népszámlálása pompásan sikerült

1458 selyemfű jelentkezett
egy csábító próbírdetésre

Bukarest, január 16.

Az egyik bukaresti lapban majdnem két hét óta mindennap megjelenik egy apróhirdetés a következő szöveggel:

Néhány nap múlva Délolaszországba szeret-
nék utazni. Özevgyasszony vagyok. Súlyos lel-
ki konfliktuson mentem keresztül. Egy fiatal, egészséges, jókedvű, közlékeny férfit keresek, aki elkísérne ezen utazásomon. A költségeket teljes egészében én viselem. Féltékeny vagyok. Fényképeket (diszkréciónal) az újság kiadóhivatalába „Olaszország” jelíre kérek.

A fenti hirdetésre válaszával elárasztották a lap kiadóhivatalát levelekkel a vállalkozó szellemű fiatal egészséges, közlékeny fiatalemberek.

Két hét leforgása alatt 1458 levél érkezett a kiadóhivatalba Olaszország jelíre.

És most törli ki a botrányt... Az újság, ahol ez a hirdetés megjelent, a mai számában bejelentette, hogy

az olaszországi kéjutazásról megjelent hirdetést maga a lap szerkesztősége tette közzé, abból a célból, hogy összeállíthassa a bukaresti gaetanok listáját.

A lap máris megkezdte az Olaszország jelíre beérkezett 1458 levél közlését. A levelek ugyan nem teljes aláírással jelennek meg a lapban, csupán a név kezdőbetűit jelzi az újság és az utcát, ahol a levélíró lakik, azonban maga a levél is annyi intim adatot közöl a szerzőjéről, hogy ezek az adatok, kiegészítve a nevek kezdőbetűivel és utcanévvel, tökéletesen leleplezik az illető bukaresti aranyifjút, aki vállalkozott erre a kalandos olaszországi utazásra.

Az első levél, amit a lap lekötött így kez-
dődik:

— Asszonyom, ha tényleg egy fiatalember társaságában óhajta megtenni utazását, a legnagyobb készséggel szolgálatára állok. Másodéves joghallgató vagyok és kimondottan boldog volnék, ha megismerhetném önt, aki magára vállalja ennek a szentimentális olaszországi utazásnak minden költségét...

Zelea Codreanu egyik levelében ez áll:

„Juniant és Caderet, ezt a két hülyét (imbecil), akárhogyan is el kell pusztítanuk.”
Levelekből bizonyítja azt is, hogy Lefter meg akarta öletni Steret, Pop Amos pedig, a tor-
dai zászlóalj parancsnoka így irt Zelea Codreanunak: „Miért nem érkezik már el a támadás ideje?”

— Ennyi bizonyíték elég arra, — fejezte be az ügyész, — hogy a hét vádlott fölött a Mar-
zescu-féle törvény 2. cikkének 2. paragrafusa alapján ítélkezze a bíróság. A vád természeté-
pedig nemcsak indokolja, hanem szükségessé is teszi a vizsgálati fogságot.

Az idézett törvénycikk hat hónaptól öt esz-
tendeig terjedő börtént és 10 ezer lejűl 100 ezer lejig terjedhető pénzbüntetést ír elő.

Aztán a védő, Vasiliu-Cluj mondotta el mondókáját, amely után a bíróság megerősítette a letartóztatásokat és kimondotta az egyelőre 30 napig tartó vizsgálati fogságot.

A vádátanács ülésézése alatt a igazságügyi palotát katonaság vette körül.

Az aláírás: M. A. És az utca: Strada Neptun. Ennyi adat is elegendő. Itt Bukarestben min-
denki tudja, hogy a Calea Victoria-i esti korzó főhőse és rettenhetetlen lovagjáról van szó...

A második levélben egy C. H. kezdőbetűs 38 éves, német nemzetiségű, nagyon jókedvű fiatalember ajánlja fel kíséretét, természetesen mellékeli a fényképét is. Megadja a lakáscímét — Strada Jatorpol — és minden adatot összehord, hogy most a nagy leleplezés után mindenki felismerhesse.

Egy harmadik levélben egy 33 éves volt ten-
gerésztiiszt — A. N. betűkkel kezdődik a neve — ajánlja fel szolgálatait a nemlétező gazdag özvegynek. Nem is egy, hanem mindjárt két fényképet is mellékel, Elmondja, hogy „ny-
lven nyelveken beszél. Abban a nemvárt eset-
ben, ha az ajánlata nem találna kellő fogad-
tatásra, a fényképeket feltétlenül visszakeri...

És így sorban egymásután felvonulnak a bukaresti Korzó hősei, akiknek semmi foglal-
kozásuk sincs, vagy ha már foglalkozást emlí-
tenek, a foglalkozást megjelölő szó elé oda-
teszik a „volt” szót. 1458 ilyen levél érkezett a lap szerkesztőségéhez és legalább is, ahogy ez a lap megígérte, sorban le akarja közölni ezeket a jellemző leveleket... Azt talán emlí-
teni is alig érdemes, hogy a levelek írói — majdnem mind ismert bukaresti alakok — ma már mind ott tolongtak a lap kiadóhivatala körül. Valósággal tragikus jelenetek játszó-
d-
tak le. Voltak, akik letérdeltek és úgy könyö-
rögtek vissza a levelüket, vagy legalább a fényképeket, ha már a levelet nem tudták visszakapni...

— Monte-Carlo veszélyes versenytársat kap. Páris-
ból jelentik: Itteni értesülések szerint San-Remót már a legközelebbi jövőben kiszakítják Olaszország terü-
letéből és önálló államot alakítanak belőle, Olaszor-
szág védnöksége alatt, hogy Monacó mintájára játékkaszinót létesítsenek benne. A san-remói játékkaszi-
nót angol és amerikai vállalkozók 40 millió líra tö-
kével építik fel és rendezik be s a világ legnagyobb szerencse-játékközpontjává akarják fejleszteni, amely messze felülmúlja majd Monte-Carlot is.

Telef. 518. **Modern Mozgó** BRASSÓ

Ma utoljára

a diadalmas sikerű

német éneklő filmoperette:

**Takarodó
a Rajnán**

(ZAPPENSTREICH AM RHEIN)

Főszerepben: Sarlotte Susa
Maria Solweg
Verebes Ernő
Hans Junkermann

Western Electric beszélőgép!

Holnaptól kezdve: A slágerek-slágere!

Az 1931. szezon legnagyobb alkotása:

„Das Lied ist aus“

(VEGE A DALNAK)

Német filmoperette

Liane Haid, Willy Forst, Verebes Ernő-vel

Jön: **Der Sohn
der weissen Berge**

a világ leg szenzációsabb sportfilmje.

Rubrikapocskolási társasjáték,

vagy ahogy hivatalosan mondják:

Népszámlálás történet Szaniszlón

Szaniszló, január 16.

December 29-én, az országos népszámlálás nagy napján cinikusan kedélyes rubrikaköltői társasjáték színhelye volt a Szilágy megyéhez csatolt Szaniszló nagyközség. Utólag kissé bajos lesz eldönteni, hogy miért molesztálták Szaniszló lakosságát az összeíró iverekkel: vajjon komoly statisztikai célokat szolgáló adatgyűjtés volt-e a nagy parádé, vagy csak afféle hókuszpókusz, amely alkalmat adott néhány népszámlálási biztosnak holmi alkémista csodák végrehajtására.

Szaniszló község lakóinak lélekszáma: 5000. Ennek fele — magyar. Magyar volt egy ezredéven keresztül, magyarnak maradt az utolsó 12 esztendőben is. És bizonyára magyar marad a jövőben is, jóllehet a népszámlálásnak nevezett rubrikaköltői szórakoztató társasjáték végén a népszámlálási biztosok még irtóznak is alig hagytak meg néhányat a jó szittyá eredetű, jászkon neveket viselő szaniszlói magyarokból, hát még azokból, akiket kissé idegen zamatú névvel áldott meg a véletlen.

A szaniszlói népszámlálási biztos urak zsebében ott volt a bőlesek köve, amely az alkémista hagyományok szerint az ólmot arannyá, a szegényt gazdaggá, az öreget fiatalá varázsolta, — ebben az esetben pedig az igazságot szemérmetlen hazugsággá, a szaniszlói magyar megszámlálhat pedig románná, tóttá, németté, ruthénná, változtatta.

Ha a központi statisztikai hivatal nem venné szentírásnak a beszolgáltatott összeíró lapokat, kacagni is lehetne azon, hogy miként játszották meg Szaniszlón a jogállamhoz és kulturállamhoz méltó népszámlálás paródiáját.

Aprobáljunk!...

Mert már a nyitánya sem volt mindennapos a szaniszlói rubrikapocskolási társasjátéknak.

A nagy napot megelőzően a szaniszlói községvezetés előkészítő konferenciát tartott a népszámlálási bizottság.

Ettől az előkészítő konferenciától tanulhatnának a leszerelési, meg jóváértékelési értekezletek! A bizottság nekigyürkőzött, nekivetkőzött s azon melegében, messze a megszámlálható néptől, kezdték kitölteni az iverket. Egyelőre persze csak azokat a rovatokat, amelyek alkalmasak voltak a tények meghamisítására.

A népszámlálási kupaktanács valahogy így okoskodott: Mit törjék a fejüket ezek a szaniszlói bugrisok, hogy milyen nemzetiségűek. Mi majd leegyszerűsítjük a problémát és gondoskodunk arról, hogy mindenkinek legyen egy kis nemzetisége. Olyan, amint mi, a magas bizottság engedélyezünk.

Tehát nekifeküdtek az engedélyezésnek. — Minthogy a szaniszlói nemzetiségi szakértők szemében a magyar semmiképp sem látszott kíváncsi nemzetiségnek, mindenkinek olyant aprobáltak, amely legszebben diszította a később bevallandó másfajta személyi adatokat.

Igy aprobáltak a románoknak — román nemzetiséget. Svábnak — németet. A magyarokhoz nem voltak ennyire smucigok, azoknak többféle nemzetiséget is engedélyeztek, aprobáltak. Így lettek a szaniszlói magyarok — németek, ruthének, svábok, oroszok és más kíváncsi nemzetiségűek.

December 29-én, miután már eleget aprobáltak, a népszámlálási biztosok úgy egészen melleslegesen végimentek a falun, házról-házra, hogy legalább ennyiben tegyenek eleget a törvény rendelkezéseinek.

Tessék más nemzetiséget választani!

A szaniszlói „népszámlálás” főző tótumfaktuma Braun Sámuel lelkes cionista és kötelességét tudó községi aljegyző volt. Hogy ez a Braun miket ki nem fundált a magyarság számarányának meghamisítására.

Szemérmetlen stikljei közül itt gyűjtünk csokorba néhányat:

Magyar Bálinthoz, a szaniszlói római katolikusok plebánosához, az erdélyszerte ismert költőhöz Braun mester a következőkkel állított be:

— Főtisztelendő ur, tessék talán valami más nemzetiséget választani, mert magyarnak semmiképpen sem irhatom be.

— Nem is szükséges! — válaszolta a plebános — a nyomtatványt tudniillik nem önnek, hanem nekem kell kitöltenem.

Braun ur ebben az esetben nem aprobálha-

tott. Magyar Bálint megmaradhatott — magyarnak.

Az épületes párbeszéd csattanójára méltatlankodva kopogott be a plebánoshoz Merk István tekintélyes szaniszlói gazda. Kipakolta azt, ami a szívét nyomta: Braun segédjegyző őt, aki magyarnak tudja magát, német nemzetiségűnek aprobálta.

— Én tudom, — mondotta a segédjegyző — népszámlálási biztos — hogy Merk német — r-mazásu s engem megbüntettek, ha más nemzetiségűnek meghagyom.

Ismét Magyar főtisztelendőnek kellett a nagy aprobálót kioktatnia arra, amit az elmulasztott megtanulni:

— Ellenkezőleg. Akkor büntetik meg, ha mást ír be az ivre, mint amit a fél már egyszer bevallott.

Ami azonban nem sikerült a falu plebánosánál és a magasabb iskolát végzeteknél, sikerült a legtöbb esetben.

Igy kapott Czumbel János, a magyar párt szaniszlói tagozatának elnöke — Mikulás népszámlálási biztos aprobációjával — gherman nemzetiséget.

Ma dől el Bukarestben a zsilvölgyi általános sztrájk kérdése

A fővárosba rendelik a munkások és a vállalatok képviselőit

A hunyadmegyei prefektus és Medrea inspektor körüli a bányavidéken

Déva, január 16.

A küszöbönálló nagyszabású zsilvölgyi sztrájk terve az utolsó pillanatban ugylátszik mégis megfélemlítette a bányavállalatokat és elsősorban a kormányt. Erre vall legalábbis az a tény, hogy

a mai napra táviratilag Bukarestbe, a munkaügyi minisztériumhoz rendelték a Zsilvölgyből a munkások és a bányavállalatok megbízottait.

A minisztérium jelezte, hogy a most szőnyegen levő tizenöt százalékos bérredukciót és a további munkáselbocsátások kérdését akarja velük a legürgösebben letárgyalni.

A Zsilvölgye egyébként az izgatott várakozással várja a tárgyalásokat.

Váratlan fordulat a Garami-konfliktus ügyében

A tegnapi kibékülés ellenére — Garami fentartotta lemondását

Az emigráció likvidálásának és a munkanélküliség megoldásának kérdésében erélyesebb akciót követel a lemondott pártvezér

Budapest, január 16.

A magyar szociáldemokrata párt és annak vezére, Garami Ernő között kitört konfliktus, amely — mint jelentettük — az országos választmány tegnapi ülésén már-már elintéztnek tekintették, ma váratlanul ismét akuttá vált, még pedig azáltal, hogy Garami Ernő egy ma délelőtt a pártvezetőséghez intézett levelében bejelenti, hogy az országos választmány határozata ellenére,

nincs abban a helyzetben, hogy a pártvezetőség ülésein résztvegyen.

Az országos választmány, amely a lemondó levél érkezésekor még permanenciában volt, késő éjjelig tartó vita után Garami Ernőnek a pártvezetőségben viselt állásáról való lemondását elfogadta.

Az ülés jegyzőkönyvét a „Népszava” legközelebbi számában fogja közölni.

Az „Esti Kurir” Garami Ernő és a pártvezetőség között valóban nincsenek áthidalhatatlan ellentétek. Garami azonban négy pontban szembehelyezkedik a párttal. Ez a négy pont a következő:

1. Nem helyesli, hogy a szociáldemokrata párt a munkanélküliség kérdésében tárgyalásokat folytatott a kormánnyal. Ehelyett a legélesebb politikai küzdelmet kellett volna a pártnak lefolytatnia.

2. Nem helyesli, hogy az emigráció likvidálása ügyében a párt nem fejtett ki kellő erélyt.

Vitéz Pálból — tót.

Láng Jánosból, Agócs Ferencből, akik nagyarok és római katolikus vallásúak, — gherman.

Szolomájer Istvánné — ruthén.

Legesunyábban a Gócs-családdal bántak el. Az apa és három felnőtt fia mind külön-külön aprobáltatott más és más nemzetiségűre.

De ugyanakkor Szilágyi, Erdei és Tasnádi népszámlálási biztosok vallomását senki sem elemezte meg s ezek nyugodtan és zavartalanul aprobáltatott maguk számára a román nemzetiséget. Ezeket senki sem terrorizálta vissza nevük, vagy úkapjuk nemzetisége után — magyarnak.

*

Szilágyi János, a népszámlálásnak maszkjában elkövetett rubrikaköltői társasjáték egyik számlálóbiztosa véletlenül tanuk előtt ejtett el néhány szót arról, hogy miként aprobáltak már jóelőre nemzetiséget a község lakosai számára. És azt is elmondotta, hogy milyen utasításokat kaptak a községnek nekiinduló népszámláló biztosok.

Az előértekezleten elfogadott és megerősített nemzetiséggel nem egyező bevallását a megszámlálható és rubrikákba törendő félnek nem szabad figyelembe venni!

Igy zajlott le Szaniszlón a népszámlálás. — És zajlik még most is, mert a magyar párt helybeli tagozata a népszámlálási biztosok visszaéléseit egytől-egytől összegyűjtötte és azok ellen az illetékes hatóságnál már meg is tette a megtorló sürgető feljelentést.

zás atmoszférájában él. Dr. Oncu Jakab hunyadmegyei prefektus kíséretében ma kiszállt a bányavidékre dr. Medrea Florián kolozsvári inspektor, hogy a munkásság hangulatát a helyszínen megvizsgálja. Oncu dr. prefektus interveniált a bányavállalatok igazgatóságánál annak érdekében, hogy a felmerült konfliktust a munkások érdekeinek szem előtt tartásával igyekezzenek megoldani.

Petrozsényban, Lupényban és Vulkánban a hangulat eléggé nyugtalan, csoportosulások azonban nem történtek és a munkásság sehol nem ragadtatja magát demonstrálásra. A mai bukaresti tárgyalások reményt adnak arra, hogy a kiélezett konfliktust az utolsó percben sikerülni fog elsimítani.

Butoraink

minősége elsőrangú

Áraink

meglepően olcsók

Fizetési feltételeink

igen kedvezőek

Székely és Réti

butorgyár Rt. Marosvásárhely

Fióküzletek: BRASSÓ, NAGYSZEBEN

Királyi udvari szállítók.

sz 223

Vidrighin vádjai

Vajda, Maniu és Raducanu ellen

Bukarest, január 16.

Vidrighin, aki idáig meglehetősen tartózkodóan viselkedett a sajtóval szemben, ma újból nyilatkozott a sajtó képviselőinek és a nyilatkozatában nyíltan Vajdát és Maniut vádolja azzal, hogy nem tiltakoztak elég energikusan a brutális eltávolítása ellen. Vajda meglegedett azzal, hogy egy tiltakozó táviratot küldött Mihalachének, de nem vett magának annyi fáradságot, hogy személyesen jött volna Bukarestbe, interveniálni az ő érdekében. Maniu pedig látszólag teljesen semlegesen viselkedett, mintha egyáltalában nem érdekelt volna, hogy mi történik idehaza. Legérdekesebb Vidrighin nyilatkozatának az a része, amelyben Raducanu közlekedésügyi minisztert nyíltan azzal vádolja, hogy mindenre kész eszköze volt azoknak, akik mindenáron elakarták őt távolítani a vasut éléről.

Tüntetés a Lipótvárosban

Budapest, január 16.

Az ötödik kerületben, a Lipótvárosban, ahol a nagy engrossz üzletek vannak, tegnap délután egy nagyobb csoport munkanélküli tüntetett. A fenyegető helyzetre való tekintettel a kereskedők lehúzták üzletük redőnyeit, a járókelők pedig elmenekültek. Rövidesen erős rendőri készség érkezett a helyszínre és szétoszlatta a tüntetőket. Több férfit és egy nőt előállítottak. A tüntetést hír szerint egy nő szervezte meg.

Zavarosban halászott a halászati ügyek volt igazgatója

Bukarest, január 16.

A halászatügyek volt igazgatója, Popescu-Teia ellen, — amint a Lupta jelenti — súlyos vádak emelnek.

A vádak szerint Popescu-Teia mintegy másfél millió lejt sikkasztott el a halászatügyi igazgatóság pénzeiből olyaténképpen, hogy a haltenyésztés ösztönzésére szolgáló alapból egymillió 300 ezer lejt a saját nevére kamatoztatott a Nemzeti Banknál, hivatalából való távozása alkalmából pedig megfélekedezett ennek az összegnek az átadásáról. A summa közben a kamatokkal mintegy másfél millióra emelkedett.

Hír szerint a földmivelésügyi minisztérium az ügyességnek adja át az ügyet.

Kisküküllő vármegye székhelye Dicsőszentmárton marad

Dicsőszentmárton, január hó 16.

Élet-halálra áll a harc és váltakozó szerencsével már évek óta folyik a küzdelem Dicsőszentmárton és Balászfalva között a megye székhelyért.

Egyszer Balászfalva, más alkalommal Dicsőszentmárton kerül felül. Tegnap még úgy volt, hogy a megyei hivatalokat sürgősen át kell szállítani Balászfalvára.

Volt nagy riadalom a tisztviselők között, hogy télvíz idején kell berendezett lakásukat a bizonytalanságot itt hagyni.

Megindult a gyűlés és deputációzás. Egy küldöttség Boila Romuluszt kereste fel, mint a megye szenátorát, aki előtt feltárták az áthelyezés lehetetlen voltát. Boila szenátor azonnal le is utazott Bukarestbe, ahol Mihalache belügyminiszterrel sikerült is az átköltöztetésről szóló rendeletét visszavonatni.

A mai nappal tehát Kisküküllő vármegye székhelye marad Dicsőszentmárton. — Hogy mit hoz a holnap, az a jövő titka

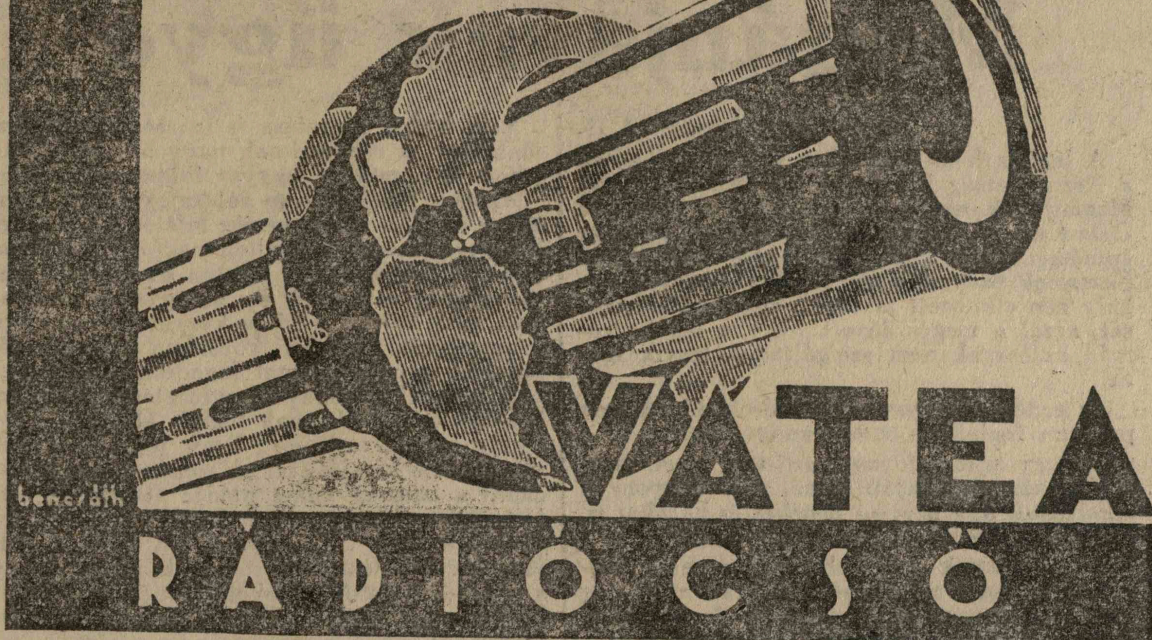
1535 87

Orion

Radio

AZ EGÉSZ VILÁGON ÁTÚTÓ SIKER A

Vezérképviselő: **Vértes Vilmos mérnök, Arad**

Tizenhat külügyminiszter vonult fel Genfben

A hétfői ülésen Henderson fog elnökölni

Genf, január 16.

A világpolitikának abban a boszorkánykonyhájában, amelyet Népszövetségnek neveztek el, a mai nappal ismét elkezdődött a kotyvasztás, ha nem is hivatalosan. Ma még csak a Páneurópa-tervezet tanulmányozására kiküldött bizottság látott munkához, míg a népszövetségi tanács 62-ik ülésszaka hétfőn veszi kezdetét.

Tegnap megérkezett Genfben Briand francia, Henderson angol külügyminiszter is.

Velük együtt 16 külügyminiszter vesz részt annak az üstnek a kavarásában, a melyben a Páneurópa-eszme megvalósításának a lehetőségeit szeretnék kifőzni az olaj és vízként összeférhetetleneknek látszó ellentétekből.

A viták ezuttal igazán érdekeseznek ígérkeznek.

A népszövetségi tanács hétfőn megnyíló ülésszakán a soron levő Curtius német külügyminiszter helyett tudvalevően Henderson fog elnökölni, tekintettel arra, hogy a tárgyszorozat egyik főpontját Németországnak Lengyelország ellen emelt kisebbségi panaszai képezik. Ezzel kapcsolatban Curtius német külügyminiszter az ügyrendre nézve indítványt terjesztett be a főtítkársághoz s kéte, hogy a tanácsülés legalább 27—28-ikáig tart-

son, hogy a napirend kérdéseit, amelyek között még a leszerelési konferencia időpontjának a megállapítása is szerepel, a legtüzetesebben letárgyalhassák.

A népszövetségi tanácsnak a leszerelési konferenciát illetően hozandó határozata elé óriási érdeklődéssel tekint az egész világsajtó. Az ügy újabb elodázásától ugyanis nagy mértékben függ a béke ügye, mert

az erőszakkal leszerelt államok nem tűrhetik, hogy a győztesek továbbra is lábbal tiporják az általános leszerelés önként vállalt kötelezettségét és csak saját biztonságukat tartásák szem előtt.

Jellemző ebből a szempontból Kenworthy-nak, a világszerte ismert nevével angol publicistának a nyilatkozata, aki egyik legalaposabb ismerője a világpolitikai ellentéteknek és különösen a leszerelés problémájának.

Kenworthy kijelentette, hogy amennyiben az általános leszerelési értekezletet nem hívják egybe még ebben az évben és az nem végez kézzelfoghatóan komoly munkát, úgy 1932-ben elkerülhetetlenül kitör az új világháború.

Ezt az új világháborút a már világosan kialakult két csoport: a revizionista és az anti-revizionista tábor fogja megvívni s a harc ezuttal elkeseredettebb lesz, mint bármikor.

Németország felveti a revízió kérdését a Páneurópa-bizottság ülésén

Ma délelőtt a népszövetségi palota hatalmas csukott verandáján nagy érdeklődés mellett megnyílt a Páneurópa-tervezet tanulmányozására kiküldött bizottság ülésszaka. A megnyitó-ülésen szokatlanul sok államférfi, diplomata, publicista és riporter vett részt.

Beavatottak szerint

a vita során a német delegáció fel fogja vetni a békeszerződések revíziójának a kérdését s rámutat arra, hogy mindaddig, amíg ezek igazságtalanságait ki nem küszöbölik és helyre nem állítják a teljes

egyenjogúságot Európa népei között, szó sem lehet őszinte európai együttműködésről és Páneurópa megteremtéséről.

Páneurópa csakis a kölcsönös bizalom alapján jöhet létre, ma azonban erről nem lehet beszélni.

A londoni Daily Telegraph behatóan foglalkozik úgy a Páneurópa-bizottság, mint a népszövetségi tanács most összeülő szessziójával és döntő jelentőségűnek tartja ezeket a világpolitika további alakulása szempontjából.

Genfi magánjelentésünk szerint:

Döntés előtt a Csiki Magánjavak ügye

Genf, január hó 16.

A legközelebbi napokban hír szerint újból a Népszövetség Bizottsága elé kerül a Csiki Magánjavak régóta húzódó ügye. Dr. Pál Gábor és dr. Balogh Arthur erdélyi magyar szenátorok még 1929 júniusában kérték a Nemzetek Szövetségétől, a csikvármegyei székely nép elkobzott javainak visszaszolgáltatását, azzal a megokolással, hogy a legális román hatóságok nem szolgáltattak nekik igazat.

Az erdélyi magyar nép sérelmeit három pontban foglalta a memorandumban.

1. Hogy agrárreformról szó sem lehet, mert a Magánjavak kisajátításánál ingó vagyont is elkoboztak. Így például gépeket és házakat is, amit az agrárreform nem enged meg.)

2. Sérelmetkelt a székelyek, hogy nem bántak velük úgy, mint a románokkal, mert míg őket megfosztotta javaiktól a román kincstár, teljesen érintetlenül hagyta a naszói és karánsebesi volt román határhozredek birtokait.

3. A birtok kiosztása is igazságtalannal történt, mert a románoknak nagyobb arányban jutott föld, mint a magyar földműveseknek.

Azóta a jegyzékek és választjegyzékek egész özöne áradt a népszövetség felé és maga a két magyar szenátor ismételt megfordult a Nemzetek Szövetségénél. Miután az erdélyi magyarságnak esztendőök óta az egyetlen sérelme volt, amit föltárt a világ közvéleménye előtt, a nemzetközi politikai körökben bizonyos jóindulatu semlegességgel fogadták a dolgot.

A román kormány természetesen cáfolni igyekezett a petícióban foglalt állításokat. Váltig arra hivatkozott, hogy jogutódlás történt és nem kisajátítás. „A román kincstár” — „mint a magyar állam utódja átvette az osztrák önkényuralom által annak idején elkobzott birtokokat”. Az egyenlőtlen elbánás vádjára azzal válaszolt a román kormány, hogy a csiki és naszói birtokok jellege között különbség van, mert a Csiki Magánjavak szétosztásával maga a magyar parasztság is „tekinthetős birtokhoz jutott”, míg ha a hajdani román határhozredek javait is fölosztják, ab-

ból csak kár származott volna az igénylőre.

Ekkor az ugynevezett hármass bizottság felhívta a román kormányt, hogy mutassa ki, mi történt a magánjavak ingóságaiival. Egyben utasította a román kormányt, hogy terjessze elő I. Ferenc József eredeti visszaadási határozatát, mert csak ebből tűnhet ki, vajjon véglegesen jogaiba iktatta-e a császár a székely határhozreket, vagy pusztán ideiglenesen jogátruházás történt, amint azt a román kormány bizonygatta.

Az újabb választjegyzékében főlegemlítette a bukaresti kormányzat, hogy a kérdéses ingóságok még a háborúelőtti évek folyamán tönkrementek, a házakat erdőőrök lakják, a csikszeredai árvaházat és a Csiki Takarékpénztárt pedig a kincstár vette a kezelésébe.

Sokáig elhúzódt az erdélyi sérelem elintézése, míg a közelmúltban örvendetes fordulat állott be. A panasztevő székelyek tudniillik hosszú kutatások jutalmaképpen rábukáltak az eredeti adományozó oklevélre, a mely magán hordja Ferenc József aláírását és amellyel az ügyet erkölcsileg megnyerte a panasztevő fél.

Remélhető, hogy a csiki magánjavak sorsa a közel jövőben döntő stádiumba kerül. A végleges határozat kimondását valószínűleg

a Hágai Állandó Döntőbírószágra bizza a Comission des Trois.

Ebben az esetben értesülesem szerint a román kormány azt az átmeneti megoldást fogja elfogadásra ajánlani, hogy terjesszék az okmányokat a bukaresti Semmitőszék elé és annak döntése legyen kötelező mindkét félre.

S. I.

Üzleti alapokra helyezi az állam a dohányjövedéket

A fogyasztás emelésére visszaállítják a dohánynagyárudákat

Az új rendszer meghagyja a mostani dohányárakat

Bukarest, január 16.

A gazdasági krízis, amely Románia magángazdaságát súlyosan megbénította, talán még sokkal súlyosabb következményekkel járt az állami üzemekre, ahol jóformán alig érvényesülnek szigorú üzleti elvek. Természetes, hogy ez a gazdálkodás tovább már nem tartható fenn és ezért az állam igyekszik tudni a vállalatain. Így került szóba a dohányjövedék koncesszionálása is.

A dohányfogyasztás az utóbbi években erősen visszaesett, holott eddig is Románia a dohányfogyasztás terén utolsó helyen állott fejenként 900 grammal.

A vidékenként a fogyasztás így oszlik meg: Erdély 660—1400 gramm, regát 500—1400 gramm, Beszarábia 200—600 gramm fejenként.

A minimális fogyasztás készítette a jövedéki vezérigazgatóságot egy hatalmas munkaprogram kidolgozására, amelynek segítségével erősen emelni akarja a dohányfogyasztást.

A program legfontosabb része az ársítás mai rendszerének megváltoztatására vonatkozik, amennyiben az ársítást koncesszióba fogják adni, mint régen, vagyis visszaállítják a nagyárudákat.

amelyek egy-egy vármegyére, esetleg nagyobb területre is fognak jogot kapni. Arról állítólag nincsen szó, hogy az egész országra adjanak koncessziót egyetlen érdekeltységnek, habár több bank tett a kincstárnak ilyenirányú ajánlatot. A koncessziók kiadása nyilvános pályázat útján fog történni, de a monopoligazgatóság fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatokat az ajánlattevő által képviselt garancia szerint bírálja el.

A koncesszió tulajdonosait tekintélyes befektetésekre fogják kötelezni, valamint a fogyasztás állandó emelkedését is garantálniuk kell majd.

A koncessziótulajdonos részesedése évről-évre a fogyasztás szerint emelkedni, vagy csökkenni fog. De ettől eltekintve is szigorú pályázati feltételeknek kell majd megfelelnie annak, aki a dohányárúrási jogot akar elnyerni.

Most készül az új dohányárúrási rendszer szabályrendelete, amelynek meg fogják hallgatni az ország kereskedelmének és pénzintézetének képviselőit is. Az új szabályzatnak a hivatalos lapban való megjelenése után, a mely a napokban várható,

hozzákezdnek a dohánygyárak racionalizálásához. Mindegyik gyár csak meghatározott minőségű dohányt és dohányterméket fog előállítani, aminek érdekében új gépekkel is felszerelik a gyárakat.

Az új rendszerrel nem fog együttjárni a do-

hányművek árának a felemelése, mert a koncessziótulajdonosok a dohányjövedék nyereségéből kapják meg a maguk részesedését. Az állami költségvetésben a dohányjövedelem 5 milliárdos előirányzattal szerepel, ha tehát figyelembe vesszük, hogy a koncessziótulajdonosok csak a mai jutalékokat kapják, amelyek 3 és 7 százalék között váltakoznak, akkor is évenként körülbelül 300—400 millió lej

Körvadászai a bukaresti munkanélküliekre

Eddig 800 munkanélkülit toloncoltak illetőségi helyére

Bukarest, január 15.

A bukaresti városi tanács nagyon egyszerű módját találta ki annak, hogyan szabadulhat meg a munkanélküliektől. Egyszerűen eljárt a szerencsétlen munkanélküliek érdekében a bukaresti rendőrprefektúrán és most az vette gondjaiba az éhezők és nyomorgók tizezreit oly módon, hogy

közönséges bűnösök módjára bánik el velük.

Az elmúlt napokban adtuk hírt annak, hogy a fővárosi rendőrség nagyszabású razziát rendezett a munkanélküliek után és

a fővárosban talált munkanélkülieket rövid uton Temesváron és Kolozsváron keresztül az illetőségi helyeikre toloncoltatta.

Az első razzia nagyon szép eredménnyel járt, mert

sikerült vagy nyolcszáz munkanélkülit eltoloncolni.

Ezen a egyszerű eredményen felbuzdulva most már rendszeresítették ezt az eljárást és most minden éjjel nagyszabású razziákat tart a bukaresti rendőrség a városban, de különösen a perifériákon.

A tömegszállításokat, nyomorkoreszmákat, nyomortanyákat végigrazziázó rendőrök és detektívek irgalmatlanul sorba állítják mindazokat, akik nem tudják nyomban hitelesen igazolni, hogy rendes munkájuk van Bukarestben. Ezeket, valamint az utcán igazolásra szólított szerencsétleneket az egyes örszobákban állítják elő, miközben természetes, hogy

a velük szemben követett eljárás semmi-ben sem különbözik a közönséges csavargókkal szemben szokásos eljárástól.

haszonrészesedésre számíthatnak. Ez olyan tekintélyes jövedelem, amely a jövedék számításai szerint feltétlenül ösztönözni fogja az elárúsítók a fogyasztás növelésére.

Érdekes egyébként, hogy

a fogyasztás visszaesése ellenére az Autonom Monopol pénztár bevételei emelkedést mutatnak.

Most zárja le a dohányjövedék 1930 évi mérlegét, amelyből kitűnik, hogy az elmúlt év első tíz hónapjában dohányfelélekből 5 milliárd 351 millió lej volt a kincstár jövedelme, vagyis 12 millióval több, mint 1929 tíz hónapjában. Ugyanezen időpont kiadásai 2 milliárd 70 millió lejt tettek ki az 1929 évi 1600 millióval szemben. Ez a nagy különbség onnan ered, hogy az elmúlt évben a monopol a termelők-től átvett dohány árát márciusban kifizette, holott azelőtt ez csak decemberben szokott megtörténni.

Körvadászai a bukaresti munkanélküliekre

Eddig 800 munkanélkülit toloncoltak illetőségi helyére

Az egyes örszobákban tartják azután a szerencsétleneket reggelig.

Kora reggel azután a város minden részéről megindulnak a szomorú menetek végig a városban, csendőrszurotyok között Bukarest legborzalmasabb helye, a Calea Rahovei levő hírhedt triaj felé, ahol az összes szállítmányokat összegyűjtik.

A bukaresti Gara de Nord-on a reggeli szűkületben hatalmas csapatok vonulnak fel a személyvonat végéhez csatolt vonatokhoz, csendőrkisérlet mellett. A nagy tömegben csak itt-ott látni egy-egy rongyos, kiéhezett alakot, akinek valami kis motyója van.

A rongyos, éhes alakok bevagonirozása gyorsan megtörténik. A legtöbb, már elfásult az utolsó napok nyomorától és a legközelebbi napok kilátástalan sivatásától és szó nélkül hagy magával mindent tenni.

Ingyen hazaküldik őket.

Ez is megoldás: Nálunk.

Dr. Páter tanár Sklerose tea-ja

meghosszabbítja az életet (2—3 használat évente.)

Ezt a gyógyteát az érelmeszesedésen

alapuló betegségek majdnem mindegyikénél sikerrel alkalmazzák. Középkorunknál a korai öregedést akadályozza meg. Aggasztóanál — nemre való tekintet nélkül — magas vérnyomás, szívizomlás, asztma, fejszédülés, tagok elernyedése, fejfájás, egyes veredények túlerős kidagadása, érelmeszesedés és az előrehaladottkor minden más kórtünet esetében igen jó szolgálatot tesz. Páter dr. Sklerose tea-ja meggyeszkökhelyeken drogériákban, gyógyszerárakban azonnal kapható. Ahol nem találhatók, ott a gyógyteaszerész — kitéjezett kívánságra — rövid idő alatt, eredeti csomagolásban szerzi be ezt a teát. A feltaláló képe és törvényesen védett aláírása minden egyes eredeti csomagon látható. Nagyban lerakát: «STANDARD» Drogeria, București 1.

Pesti het.

írja: Miksa Örnö

„Megkapja az ő nyújtását és slussz!”
vagy:

Keresztmetszet Szolnokon Kozarek hóhér lelkéről

Szolnok, január 16.

— Első emelet egyes számú szoba. A lépcsőtől jobbkézre. Már várja a szerkesztő urat.

Már vár.

A Kozarek.

A bakó. A hóhér. Az állami ítélővégrehajtó.

Kis szorongással nyomom le az ajtón a kilincset.

★

Kozarek széttárt karokkal jön elébem.

— Hozta az Isten, igen tisztelt uram. Igazán nagyon örülök, hogy meglátogatt. Ha megengedi, bemutatam a segédeimet: Rácz János, és Balázs Pál. S most tessék helyet foglalni, szívesen állok a rendelkezésére...

Szép darab ember.

Lehet vagy 120 kiló. Arca és keze dagadoz a zsírpárnáktól. Omra alatt felfelé kunkorított őrmester-bajusz. A bor már kellemesen enyhe biborvörösré festette nyakától a fejbubujáig. Bibircsók, pattanások, ráncok százai gondoskodnak arról, hogy a hóhér fizimikája unalmasá ne váljon.

Rövidujju, fekete trikóban áll előttem, amilyent a hintáslegények hordanak. Felső karjára egy horgony van tetoválva.

Magyarul igen gyöngén beszél, ami nem csodálható, mert a család cseh származása s mindössze 95 éve kerültek Budapestre. Az apja 1848-ban már pribék volt az akkori hóhér, Kronberger mellett.

A szobában, ahol a beszélgetés lezajlik, élénk szeszparák. A bakó és pribékjei előre isznak a holnapi medve bőrére.

S most próbáljuk meg a beszélgetést a lehető eredetiségben visszaadni.

★

En: Tehát hárman vannak? Nem szükséges több ember?

Kozarek: Csak kettő is elég. A kivégzés úgy folyik, amennyiben az egyik ember lefogja az egyik kezét, a másik ember lefogja a másik kezét. Aztán a két kéz össze lesz kötözve. Ha férfi, a kezek a combhoz lesz kötve, ha nő, akkor a derekán körül lesz kötve.

En: Miért csinálják különbözőképpen?

Kozarek: A szemérem miatt kérem. Egy nőnek nem érhetek a combjához. Azután a lába is össze lesz kötve kérem, a két segéd megfogja és felemeli a sámlira. En felül nyakára illesztem a hurokot, a segédek alulról húzzák a kötelet, megkapja az ő nyújtását és slussz.

En: Nem fordul elő néha, hogy az elítélt maga akar a bitó alá állani, sietteti a kivégzést és szinte segít maguknak?

Kozarek: Nálam nem lesz beszélgetve. At lesz karolva, szépen megfogni, föltenni őket a sámmelldre (amennyire kitelik a súlyától, kecses táncmozdulattal illusztrálja magyarázatát.)

En: Nagy erőfeszítés szükséges ahhoz, hogy az elítélt fejét elfordítva eltörje a nyakcsigolyáját?

Kozarek: (tudatlanságom fölött derűsen nevet.) A semmi erő. Ilyen brutális dolog itten teljesen felesleges. Mi gyöngéden dolgoz. Tessék elképzelni egy kanári madár. Ha megteccik fogni a hasikáját meg a fejét és húzni teccik, akkor a nyaka úgy-e szépen kinyulik. Mi is meghúzzuk, a nyult agy elszakad és megszűn az élet. (Piruet-mozdulatot tesz, mint egy táncosnő.) Fő a fejet szerkesztő ur szépen tartani, egyenlően, előzetkenység kérem, semmi más...

En: Persze, rettenetes szenvedés?

Balázs, a pribék: Megmond...

Kozarek: (dörögve közbevág.) Egy szót sem beszélj! En vagyok a bakó! Befogjad a szád! Balázs: (a diványon magára húzza a paplant és hallgat. A fegyelem tökéletes.)

Kozarek: Semmi szenvedés. A kivégzés pillanatában már nincs fájdalom. Mikor kapja az ő nyújtását, már vége is van.

En: Miért van akkor az, hogy 10–15 percig is rángatódzik az elítélt?

Kozarek: (végtelen, mosolygó fölényel.)

Rángatódzás nem számít. A levágott marhát lenyúzzák, fölakasztják és mégis van neki reflexmozgás. Rángatózni lehet.

En: Nem izgatott az ilyen kivégzés előtt?

Kozarek: Miért izgatott? Hiszen az asszony biztosan eljön a randevura. Esküszöm, nem megszökik.

En: Erre én is gondoltam. De arra vagyok kíváncsi, nem fogja-e el a szájalom?

Kozarek: Nem létezik. Kizárt dolog. Ugyebár, aki sajnálja, az nagyobb betyár, mint aki elkövette. Aki szánja, azt én szívesen kinyújt és slussz. Ugye-bár?

En: Hányat akasztott eddig a bakó ur?

Kozarek: Katonáéknál 11-et, polgárilag ez lesz a második. Első volt Ferenczy Pál mérnök Balassagyarmaton, aki megfojtotta családját.

En: Mérnök? És hogyan halt meg?

Kozarek: Malkacs volt kérem. Szívós. (Egy pillanatig megáll, keresi a helyes kifejezést.) Mintha nem is vétkezett volna... (Látványlag az a véleménye, hogy minél nagyobb bünt követ el valaki annál gyorsabban köteles elhalálozni.) Rácz, gyorsan vedd elő akasztáskát, szerkesztő urnak megmutatjuk írást. Gyorsan, te marha!

Rácz erre előkeresi az akasztáskát, mely tömve van hivatalos iratokkal. A sok akta közül előhalász egy gyűrött papírost, melyet Kozarek a győztes diadalával helyez elem. Lemásolom:

IGAZOLVANY.

Alulírott, mint a balassagyarmati kir. ügyészség elnöke igazolom, hogy Kotzourek (Kozarek) Antal állami bakó az ifj. Ferenczy Pál halálos ítéletének végrehajtását nagy ügyességgel, gyorsasággal, kifogástalanul végezte és megjelenésétől eltávozásáig a helyzethez méltó hivatalos komolyságot és viseletet tanúsított.

Balassagyarmat, 1929. évi márc. hó 19.

Győry György
ügyészségi elnök.

En: (Meghalottan, mert még sohasem kap-

Megújították a román–lengyel szövetségi szerződést

Ot évre érvényes a katonai jellegű szerződés meghosszabbítása

Genf, január 16.

Tegnap délelőtt Lengyelország és Románia képviselői aláírták a két állam közötti új barátsági szerződést, amely lényegében a februárban lejáró régi szerződés meghosszabbítása és nem tartalmaz új pontokat.

A mostani szerződés, amelyet öt évre kötöttek és felmondás hiányában további öt esztendőre hosszabbodik meg, biztonsági szerződés gyanánt jegyzik be a Népszöveg főtítkárságánál.

Amilyen kitűnő bizonyítványt.) Szabad napjaiban mit csinál a bakó ur?

Kozarek: En vagyok a budapesti állatgyógysegélyi telep vezetője.

Csak később tudom meg, hogy ez a gyönyörű, hosszú cím röviden így hangzik: sintér.

Vagy ha önöknek jobban tetszik: kutyapécér. Esetleg: gyepmester.

★

En: Mért megy el egy ember hóhérrá?

Kozarek: Kovácsnak van kalapács. Asztalosnak van gyalu. Államnak van bíró, ügyész és bakó. En vagyok állami kalapács.

En: Ugy tudom, bakó ur jómódu ember. Miért vállalta hát akkor ezt a rettenet állást?

Kozarek: Van havonta fixfizetés. Nyugdíj. Szépen meg lehet élni.

En: Azt mondják, a hóhérok beteg lelki emberek. Nincs valami más oka is? Nem győtrődik, mikor akaszt?

Kozarek: Nekem fontos csak, minél hamarabb, minél gyorsabb. (Büszkén.) En vagyok főszemély én csinálom fontosat, két segéd szóhoz sem jut. (Gőgösen néz a pribékekre.) Természetesen én főember, ők csak segéd.

En: Szóval pénzért hóhérrá válik?

Kozarek: Minden akasztásnál kapok külön 160 pengő, két segéd 80–80 pengő. Apám is volt 25 évig állami hóhér. Mondta, amíg örökömben nem lépsz, nem vagy becsületes ember. Ezzel megmondtam ezt a választ. Rácz, te marha, add ide kötelet. Gyorsan...

A pribék egy kizárkázásból előveszi a kivégzés szerszáma. Először egy félméter hosszú, hófóhér, felselyem kötél kerül elő. A kötél két végén hurok.

Diabolikus jelenet következik.

Kozarek a nyakamra teszi a kötelet, kissé megszorítja s lelkesen magyaráz:

— Így szorítom. Egy szekundum és slussz...

Aztán egy vastagabb, három méter hosszú, csomózott kötél kerül elő. Ezt a lábamra illeszti.

— Ezt a kötelet beletesszük csigába, segédek meghúzza, kinyulik és slussz...

Végül a csavarok következnek. A nikkelezett acélszerszámok ragyognak.

— Szép tiszták van. Szinte sajnálom használni...

Ez a sajnálat az egyetlen gyöngédebb érzés, melyet az állami bakó lelkéből kibányásztam. Virágcsokorba rejtve átnyujtom a középkornak.

Akarom mondani: az utókornak.

★

Megjegyzem, a hóhér és a két pribék éjszaka háromig boroztak és mulatoztak a szállodában.

Szobámba, mely közvetlenül az övék mellett feküdt, átszivárogtak a társalgás töredékei.

Éjjelkor a bakó borizni hangon így szólt a segédekhez:

— Na, lássatok, hát nem jobb, ha a feleségem dühös, ha feleségem pukkad, ha a feleségem brummol, mintha én dühös, én pukkad, és brummol... Lássatok!

Szegény! Neki is megvannak a maga problémái.

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ BRUSSÓ

Péntek, szombat, vasárnap az utolsó évek grandiózus filmalkotása

„Ha a császár visszatér” hangos, éneklőfilm fut.

A főszerepben: Ramon Novarro.

A film előtt „Kutyaszerelem” című két felvonásos vígjáték lesz vetítve, a főszerepekben: A beszélőkutyák. — Rendes helyárak.

Jön: „Byrd kapitány expedíciója”

Paramount hangos világszenzáció.

Szerkesztői üzenetek

Mozdonyvesztő. Könyvosztályunkban bármilyen szakkönyv megrendelhető. Ha közli a pontos címét, (aláírása ezen levélben nem olvasható) akkor jegyzőket díjtalanul kap. Egyébként ajánlhatjuk: Savoly Mihály: A gőzmozdony című részletes könyvét, ára 272. — lej. — A másik kérdésre pár nap múlva adunk pontos választ.

Mérnök, Ploesti. Krönstädter Skiverein és a Brassói Turista Egyesület sziszakosztálya. Amaz a Pojanában, emez a Nagykőhavasán rendezti versenyét. A Karpathenvereinbe is, a Brassói Turista Egyesületbe is, beléphet tagnak. Ez utóbbi évi díja 1931-től 160 lej, mely alapon a nagykőhavasai turistaházakban kedvezmény és az Erdélyi Turista Illusztrált folyóirat jár díjtalanul.

Többen. Helyszűke miatt nem közöljük a listát, de érdeklődőknek rendelkezésére állunk. Aggodalmam nem indokolt, mert vannak, akik nyertek. Persze a sorsjegye sorsjegy.

Érdeklődő. Jó dolga lehet, ha ráér ilyen sültien viccekre.

I. Z. Nagyos rossz versek.

M. E., Dicsőszentmárton. Gróf Bethlen Istvánné Budapest I. Vár. Miniszterelnökség. Ravasz László püspök Budapest, Calvin-tér, Református egyház.

G. S., Kádicsfalva. Kívánságát közöljük a Székely Társaság vezetésével.

M., Marosvásárhely. Sajnálattal nem reflektálhatunk ajánlatára. Van ott alkalmi tudósítónk.

Ludaa. Sándor József szenátor Kolozsvár, dr. Sebesi János szenátor Székelyudvarhely, Hegedűs Nándor képviselő Nagyvárád, Szabó Béni képviselő Brassó, dr. Willer főzsef képviselő Bukarest, Str. Transilvaniei 6., ahol a Magyar Párt irodája is van.

F. D. Komplikált honossági és utlevél ügyében forduljon a Magyar Párt bukaresti irodájához (Str. Transilvaniei 6.).

021306 sz. előfizető. A Kuria döntése után mi hogyan avatkozunk az ön válópörébe? A következmények ellen most már úgy védekezzék — törvényes formák közt — ahogy csak képes.

G. I., Medgyes. 1. Községi személyazonossági igazolvány. 2. Állampolgársági bizonyítvány. 3. Erkölcsi bizonyítvány. 4. Ügyességi bizonyítvány. 5. Adóhivatali nyugtája 25 lejről. 6. Katonai iratok. 7. Szilguranca kedvező véleménye. 8. A községi és globális adó befizetését igazoló adóhivatali nyugták. Két fénykép. Kiállítás díj egy évre 660 lej, félvre 400 lej, három hónapra 265 lej. Hérom-négy nap alatt beszerezhetők. A vizum és utiköltség Budapestre és vissza körülbelül 3800 lej.

Székelyudvarhelyi nyugdíjas. Igen, ez a csuf, szomorú vádoló rejtén: a nyugdíjasok nem kapják meg az éhezés ellen védő nyugdíjat; önkök meg a karácsonyt is átélheték nyugdíj nélkül s fekete újvába is rongyosan, reménytelenül fordultak bele. A régi pénzügyigazgató, aki — mint írják — borkereskedést és trafikot is létesített, könnyen mondhatja a nyugdíjért epedőknek: Várjanak!

Órás. Az utlevél díja, a régi marad. Svájca ki lehet utazni, de a letelepülés ott sem megy már simán. Tessék Bukarestben a svájci követségen Pitar Mos 10, érdeklődni előbb.

Vulcan. Névtelen levélre ilyen fontos dologban hogyan reflektálhatunk?

I. I., Margitta. Választ már kétszer is adtunk: egyszer levélben, egyszer a szerkesztői üzenetekben.

7666 sz. előfizető. A külföldön levők nem vétetnek be a népszámlálási listákba.

P. I., Zsomor. Utána néztünk és e helyen pár nap múlva megüzenjük az eredményt.

Nyugdíjas, Sepsiszentgyörgy. Csak elvadult lélek tehetett azt, hogy mikor a nyugdíjasok könyvecskéik átvétele végett a pénzügyigazgatóságon megjelentek, a tisztviselő elutasította a feleket, mivel magyarul beszéltek. Mintha a székely vármegyében, székely városban magyar emberektől, akik kenyeret akarnak és nem politikát, — éretlen, zöld, sovinszta politikát — meg lehetne tagadni a jogot, hogy kérésüket anyanyelvükön adják elő. Ha van is egy szerencsétlen rendelet, mely ilyen tilalmat tartalmaz, a józan, jóakaratu és megértő tisztviselők, mint számos pénzügyigazgató is többen, a természetes, emberi és a hivatalos eljárás szempontjából is észszerűbb megoldást választják s a felekkel a maguk nyelvén beszélnek.

Ditró. Az uzsorakamatellenes törvényt még nem terjesztették be a kamarába.

Halmi előfizető. Tessék a sorsjegye számát beküldeni és megismerjük az eredményt. A szanatorium újabb húzásáról nincs tudomásunk.

Tisztviselő. Nagyon is indokoltan kérdezi ön, hogy ha a tisztviselői áldozati taksákat levonják a fizetések-ből — minthogy levonják — mi lesz azokkal, akiknek bírói letiltás következtében már egyharmadát ugylis levonják? Módosítják-e ezt is áldozati taksa szerint, mert ha nem, akkor sok tisztviselőcsalád vesztí el az utolsó falat kenyerét is.

Sz. S., Buftea. Dr. Gyárfás Elemér szenátor Dicsőszentmárton vagy Bucuresti parlament Alea Metropolis. A kért lapszámot — ha még van belőle — megküldi a kiadóhivatal.

Aknasuhatag. Az ilyet valamely öntővel kell megbeszélni; vagy előbb a legközelebbi iparfelügyelőség-nél érdeklődjék. Mi innen nem ítéltethjük meg, hogy amit agyagból, gipszből csinál, művészi termékek-e. Ha azok, valamely ismerős festő, szobrász, vagy műbarát is segítségére lehet.

Ca. A. A román tengerészeti akadémiáról a Monitorul Oficial 1928 dec. 21-iki számában megjelent szabályzat ad tájékoztatást. Fiume olasz terület, tehát az ottani tengerészeti akadémia is olasz.

Amerikai örökös. Mást nem ajánlhatunk, mint hogy az ügyet adja át egy másik ottani ügyvédnek. Az majd elkéri az iratokat a különös módon viselkedő kollégától.

G. D. Mentősorsjegye nem nyert.

Sz. S. Mentősorsjegyei nem nyertek.

G. I., Szatmár. 1. Sorsjegye nem nyert. 2. Mihelyt állampolgársága megszűnik, azonnal elvesztí a nyugdíját. Román állampolgárság mellett egy ideig — pár hónapig — megbízott utján is megkaphatja a nyugdíjat, ha külföldön tartózkodik; indokolt esetben bizonyos időre ezt meg is engedik, de ismételtjük, ha megszűnik az állampolgárság, a nyugdíj is megszűnik.

Borviz. Az inkriminált taksa iránt érdeklődünk és az eredményt levélben közöljük.

Aranybánya. A mostani gazdasági viszonyok, amikor a külföld hitele is nagyon szűk marku és a vállalkozó kedv is alaposan lelohadt, kivált a mi dolgaink irányában, nem alkalmasak ilyen nagyobbszabású befektetésre és kitermelésre. Ha mégis megtudunk néhány címet — legjobb bankhoz fordulni — levélben fogjuk közölni.

A vándor stb., Szilágysomlyó. Drága nagysád, ne, ne írjon verset.

Festő. Sajnos, a kontárok üldözése nincs eredménnyel biztató lehetőség. De ahhoz, hogy valaki önállóan ipart fűzzön, iparendély kell s ha ez nincs, az iparhatóság bünteti az illetőt. A szobafestőkre is áll ez, de persze a gyakorlat más mint a szabály, mely sokszor csak arra való, hogy ne tartsák meg. Azért ez alapon panaszt tehet a szolgabírószágon is.

273,628 sz. előfizető. Köszönjük az alapos tájékoztatást, de miután a kimutatás nagyon terjedelmes, s a tisztviselők nagyon jól tudják már, hogy mennyi áldozati taksát vonnak le a fizetésükből, a közléstől helyszűke miatt el kellett tekintenünk.

P. A. Rádióalkatrészek vámjá kilogrammonként 90 lej.

72.230. Nem nyertek.

Egy előfizető. A népszámlálás pontosságára és megbízhatóságára vall, hogy Predeal és Derecske közt sem osztottak ki ívet, s egy tömösi gyárban hat család mindössze egy nyugtát kapott, hogy ott járt valaki számlálni. Ez a panasz csöpp a panasztengerben.

M. I. 021107 sz. előfizető. Ön Magyarországra adott el szénát még 1918-ban és a pénzt máig sem kapta meg érte. Ez nem elveszett pénz, — de az a 30 ezer korona, ami önnek jár, már alig jelent valamit s talán emiatt is hagyják választatlanul a reklamálását. — Legjobb volna a bukaresti magyar követséghez fordulni (Str. Boteanu 6.).

G. I. Amerikai utlevéllel hazajöhet, de előbb jó lesz tisztázni a katonai dolgokat — azaz töröltetni — ne hogy mégis baj legyen. A kanadai román konzul tén igazolja fia amerikai állampolgárságát s ez alapon sikerül az utat megtisztítani az akadálytól. Mindenesetre óvatosság ajánlatos.

A gomba. Sajnáljuk, de nincs helyünk rá; egyébként komolyan már sokat foglalkoztunk a kérdéssel s bizonyára sokszor kell még foglalkoznunk vele.

K. R., Nagylak. Még egy keveset várnia kell.

Kovácsna 106. Határozott tehetség bizonyosságai a beküldött versek. A Csillaghullás és a Szeretném... a legjobbak közülök, de valami bizarr gondolatdobálás mindegyikben zavarja az összhangot. Ha még jobbakat is ír, próbálja meg folyóiratainknál, mert nekünk nagyon ritkán van alkalmunk verset közölni. De másfajta írásokkal is bőven el vagyunk látva. Az étellel nem szabad meghasonlani; ön fiatal, s a sors jobbrafordulhat.

Székelyudvarhelyi előfizető. Lényeges különbség az örökös és szerzett vérhaj között nincsen. Az örökös általában nehezebben gyógyítható. A luetikus fekélyek akár kezdeti, akár későbbi stádiumban erőlyes antiluetikus kurával kezelendők — kizárólag orvosi előírás szerint. Tessék tehát sürgősen orvoshoz fordulni. (K)

Temes. 1. Ön bizonyára azt akarja tudni, hogy árt-hatott-e önnek a 6—8 éven át üztött „visszaélés”. Megnyugtathatom: semmit sem ártathott. 2. és 3. kérdésre csak alapos orvosi vizsgálat adhat feleletet. Valószínűnek látszik leírásából, hogy csupán ideges tünetek, amelyek nem alapulnak a kérdéses szervek komoly megbetegedésén. 4. A férjhezmenés segíthetne, amennyiben tünetei valóban csupán ideges tünetek, de ön — mint azt kezeirása elárulja — túlságosan félti saját magát ahhoz, hogy egy férfire rá merne bízni magát. 5. Semmitéle káros hatással nem lehet, feltéve, hogy az orvosi vizsgálat semminő szervi elváltozást nem talál. (K)

Munkanélküli, Szatmár. A vers jól indul, de aztán elgyöngül.

K. F., Kovácsna. Állami szolgálatban töltött idejét a háborús évekkkel együtt betudják a megszakitás leszámításával.

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle
ANTINEURALGIC 1931

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

I. P. Van iráskészség, gondolat a rajzban, de közlése még tényleg nem alkalmas.

4016 sz. előfizető. Vizsgáltassa meg a vizeletét cukorra. Amennyiben cukrot nem talál, bizza a kezelést nyugodtan az eddigi segédsejélyzetre. Azonkívül azonban használjon naponta egy enyhe hashajtót (pl. egy kávéskanálnyi karlsbadi só egy pohár langyos vízben reggel éhgyomorral), feltéve, hogy nincsen túlságosan lefogya. Kerülje az édességeket, tesszákát, kávé, fűszeres ételeket, alkoholt. Ha meggyógyult, naponta tiszta alkoholba mártott vattával mossa le a volt beteg bőrt s minden nap váltson tiszta gallért. (K)

76 polgár. Ha tényleg megtörtént, hogy 76 polgárt helytelenül vettek fel a népszámlálás alkalmával az önkök szintiszta magyar községében, akkor miért írják csak így alá levelüket: 76 polgár? Miért nem valamennyien a nevüket, hogy ekként lehessen tiltakozni az esetleges visszaélések ellen? Névtelen irás alapján nem vonhatunk senkit felelősségre.

20558 sz. előfizető. Sorjegyei nem nyertek.

Érdeklődő. Meg lehet szerezni, de csak vizsga után, melyek főkép a nemzeti tárgyakból teendők. Kérvény a közoktatásügyi miniszterhez, állampolgársági bizonyítvány, keresztlevél, az érettségi bizonyítvány. Ha egyszer az érettségi nosztrifikálva van, akkor a tanítónői pályára a rendes feltételek közt lehet menni.

F. I. Helyszűke miatt nem közöljük, de ha a számot beküldi, megüzenjük, nyert-e vagy sem.

Egy régi előfizető. Sürgősen hagyja abba ugy a Ferencz József, mint a Sprudelsalz használatát. Ezek sok vizet vonnak el a szervezettől s ennek köszönhető — minden valószínűség szerint — a száradási, tüneteket. Ha azonban erre sem szűnnének meg, ugy okvetlen orvoshoz kell fordulnia. (K)

N. N. Alig olvasható írásából annyit megértettünk, hogy ön is a nagy kamatok ellen panaszodik s várja, hogy az uzsoraellenes törvény életbelépjen. Hát a javaslat elkészült, de még nem került a parlament elé. Azt hisszük, legközelebb.

Karácsonyfalva. Régi nyugdíjak valorifikálásáról, egyelőre, sajnos, szó sincsen. Mi már több ízben tettünk említést különböző cikkeinkben ezen nagy igazságtalanságról, sajnos, a jelenlegi gazdasági viszonyok között nem hisszük, hogy erről komolyan beszélni lehetne.

G. L. Megemlítettük ügyét a bukaresti magyar párt-nak, szíveskedjen kérésével részletes levélben Kop-pándi főtitkár urhoz fordulni, miután szűkszavu levélben eléggé nem tudunk eligazodni.

D. Gy., Szatmárhegy. A két nyugdíj egymást nem érinti. Semmi akadály a második nyugdíjának nincs és így nyugodt lehet, a másodikat is megkapja.

M. I., Aknasugatag. Nyugdíjemelésről — sajnos — ezidőszent még szó sincs.

K. M. Kérésével szíveskedjék a magyar párt bukaresti irodájához fordulni, Str. Transilvania 6, mely díjmentesen fogja elintézni ügyét.

Sz. J., Moreni, Prahova. Sajnáljuk, de nem használhatjuk.

041710 sz. előfizető. Megkérdeztük Lugosann államtitkár, aki azt a választ adta, hogy sohasem volt Szil-bériában legionárius.

V. K. Szíveskedjék kérdésével a Prágai Magyar Ujsághoz fordulni, miután innen nincs módunk pontos választ adni.

Hadiözvegyek. Az annakidején a hadiözvegyek listájába fel nem vett hadiözvegyek ügyében ezidőszent semmi rendelkezés nincs. Forduljanak közös kérvényben a magyar párt bukaresti jogvédő irodájához (Str. Transilvaniei 6.).

Silicium, Hátszeg. A beküldött minta mosásra elektromágnes után tisztítható volt a vastól, ugy, hogy a próba teljesen szintelen üveget adott. Hasonló eredményre jutott a vizsgálatra felkért laboratórium is. A vegyi szerekkel való eltávolítása a vasnak és utána új mosás, magas kalkulációja miatt rossz eredményt ad, bár célra vezet. Ennekfolytán új befektetés nélkül csak a jelenlegi módszer lassabb alkalmazása, vagy megismétlése látszik célravezetőnek, a carborandum előállítását lapunkban már közöltük. Miután önkök újabb nagyobb befektetést nem eszközölnek e célra, nem jön számításba ez sem, miután költséges áramtelep és kemence kell hozzá. Munkatársunk levelére annakidején magánlevélben válaszolt.

Fül, orr, gége és sebészeti szanatórium

Cluj-Kolozsvár
P. Cuza Voda 8
(v. Bocskai-tér)

Igazgató főorvos:

Sz 22

Dr. Koleszár László

Xeresi bor

vagy

csukamájolaj

Melyik a jobbízú?

Ha Önnek vagy gyermekeinek csukamájolajat kell szedni, ne felejtse el, hogy az.

Elixir Pangaduine

a legfinomabb tokhal májlikvontból készült, ize kifogástalan és emellett a csukamájolaj minden hatásával rendelkezik, sőt négyszer olyan hatékony.

Kapható: gyógyszerárakban és drogueriákban

Ájándék: Elég ha a Georges Verglas cégnek, Bukarest Str. Precupeti Vechi 1. beküldi ezt a hirdetést a B. L.-ból, megfelelő helyzeget ellátott borítékban és olvashatóan közli pontos címét, hogy azonnal díjtalanul és költségmentesen egy próbaküldemény Elixir Pangaduine kapjon.

AZ UDVARON

A ház kapuja nyitva állt. Be lehetett látni az udvarra. Gémes kut állt a közepén, mellette egy hucskos lány mosott palami dézsában és egy kutya sunnyogott körülötte. Hátrább trágyát rakott a szekérre egy legény. A lovak a kocsni előtt szénát rágtak egy kosárból. A legény térdig göngyölgette fel a kendernadrágját és úgy állt mezitláb, piszkosan a gőzölgő gámban.

Mögötte, hátrább, nagy szalmakazal állt az ég felé.

A kut jobboldalán olak voltak, tele visító malacokkal, rőfögő disznókkal. Baloldalon, tovább, nyitott ajtaju istálló.

Az udvar tele volt tyukokkal, kacsákkal, disznókkal.

Olyan udvar volt az, amelyikre azt mondták: jó gazda lakik itt.

Az istállóból egy tehén jött ki. Magasra emelt fején egy madzagokból készített kantár, hozzátűzve egy hosszabb istráng, mint gyeplő.

A tehén az udvarra érve szaladni kezdett hátrafelé. A tehénen egy ember ült. Mereven ült rajta, mint lovon.

A lány, amikor meglátta, elsivalkodott és befutott a házba.

A legény elvetette a vasvilláját és szaladt a rohanó tehén után. Elkapta a szarvát és megállította menten.

Komor faarccal szólt a lovaghoz.

— Erigyen le róla.

— Nem mék, — mondta az ember — engem

erissz a csatába, te rongy cibil.

— De édesapám, rögtön erigyen le róla —

szólt most haragosabban a legény.

— Hagyj csak fiam — mondta az ember —

majd hozok neked játékkardot. Azér vasból

lesz.

A legény nem várt több szót. Leemelte az

öregembert és leengedte a földre. Gyámoltan

ná vált az öreg, leesett mint egy rongy. A le

gény fölállította talpra újból.

Ezalatt a tehén elrohant a kert felé. A ka

zalnál azonban megállt és mintha más jutott

volna az eszébe, visszafordult és berohant az

istállóba.

— Erigyen be — szólt a legény az apjához.

— De rögtön erigyen be.

A konyhából az asszony jött elő.

Odament a gyámoltalanul álló emberhez és

megfogta a kezét.

— Gyere be Ferkó — mondta neki és huzta,

ponta maga után. Nem kérdezte mi volt, mi

tett.

Az uccán bányász emberek álltak.

Az asszony bevezette a konyhába az embert.

A legény bement az istállóba, de pár perc

mulva újra kijött, amikor jászolhoz kötötte

a tehenet, ismét a trágyához ment és hanyta

tovább a kocsit.

— Bolond? — kérdezte valaki az uccán.

— Azhát! — adták rá válaszul.

— A háboruban huszár volt, kilőtték a lovat

alóla és golyó ment a vállába. Három napig

feküdt a földön az ütközet körén, azóta bolond

— magyarázta valaki.

— A háboru sok embert ölt meg, olyanokat

is, akik pedig még élnek.

A lovak a kocsni előtt szénát zabáltak.

Mögöttük a kocsin a rohadt trágyából párol

gott föl felhőnek a gőz.

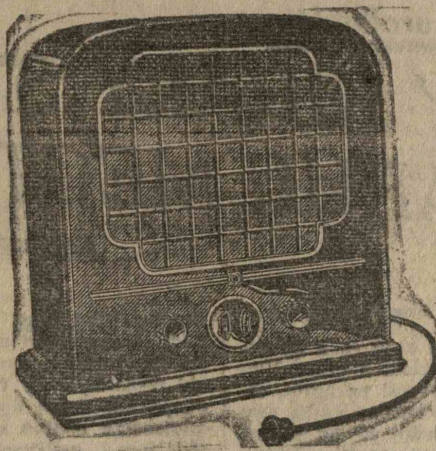
Hogy is volt azzal a lámpással?

Diogenes, kit az ókor
Bölcsnek kiáltott ki jókor
Mit tudom én, hogy hány éve
Lámpást a kezébe véve
Mit előtte senki sem mert
Igy keresett igaz embert.

Bár a legendák elválnak
Hinni kell a krónikásnak
Lehet vele összetűzők
Ha ehhez még pár szót fűzök

Ha az öreg nem volt dőre
S rábukkant egy finom nőre
Kinek tüzipiros a szája
S feszülő a tunikája
Látni vélem a vén csámpást
Tüstént elfujta a lámpást.

Inconnue.

Telefunken 33 L/O

Beépített hangszóró!

Háromcsöves váltóáramú távvevőkészülék, amely a legnagyobb igényeket is kielégíti.

A közeli leadó teljes kikapcsolása a szelektivitás választóval.

Elegáns külső, értékes szigetelő anyagból.

Telefunken 33 GL/O

Ugyanaz a készülék egyenáramra!

TELEFUNKEN

A legrégibb tapasztalat — a legmodernebb szerkezet

Reflexiók a hétköznapiakhoz

Irta: BALLA BOSKE.

Az intellektuel a forma, amelyen a nyers dolgok keresztülhullámszanak. A világot ki kell fejezni. És azután összetörök. Légy egy kicsit alázatosabb.

Érzed a felelősséget az építőkkal szemben? A hazugságra épült világ a te tévedésed miatt fog összeomlani.

Ha az embert bántod, a lényegét bántod. És fájni fogsz.

A gyerek hanyat feküdt, fölfelé nézett és a tizezeréves tapasztalat Buddha-mosolyával fogadta magába a napot és a gáttalan távolságot, amiknek teremő erejétől én, a falak árnyékában megsápadt, kulturával terhelt betegem görnyedtem a földig. És csak a két karomat tudtam utána nyújtani.

A gyerek kérdez, hogy visszavigyen a bizonyult fogalmak egyszerű gyökeréig.

Az ember minden nyomorusága abból fakad, hogy tudattá szakadt a tudatlanból, amely természetnek nevezetetik. És ebből a tényből nő ki fejlődésének prespektívája.

Vegetáció, állat, ember: az őanyag, amely önmagát fejezi ki.

Fajtak, egyének: mozgó pontok a fejlődés önmagába visszahulló körének örök vonalába.

Technika és kultúra: a mozgó pont tragikus erőfeszítése, hogy megörögzitse villanásnyi létét, amellyel a teljesedő törvény körforrásába kapcsolódik.

Miért menekülsz? Nincs a természetnek olyan pontja, amelyen nem ugyanaz a törvény teljesül. De lázadj föl a törvény ellen és égesd az anyag sötét tömegébe a gondolat vérző jelét.

A gondolat az ember lázadása az anyag törvényszerűsége ellen.

Színész: Nemcsak a festékekkel hansúlyozott arccal kell kiállni a rivalda fel és lefokozó világításába, de hansúlyozni kell az élményen keresztül gesztusait is, amelyek elvándorolhatatlanul lényébe idegződnek. Innen a színész ritkító és szertelen volta a mindennapi élet józan világításában. A maszk letéphetetlenül a hátszába nő.

Azt hiszem, a növénynek ideggócai vannak és talán a kő is szeret és szaporodik.

A külföld humora

Ahol nincs, ott ne keresd

— Milyen szép kis tó. Mit gondolsz, ha ebben halat fognék, kihágás volna?

— Dehogyan is. Inkább csodál (Le Lire)

Baleset után

— Hol vagytok? A mennyországban?
— Dehogyan is, férjcském. Hiszen én vagyok itt melletted, a te kis feleséged. (Humour)

Anyagi alap

Menyasszony: Beszéltem a papával. A háztartásunk költségeinek a felét ő vállalja.

Vőlegény: Pompás! Akkor csak még valakit kell keresnünk, aki a másik felét vállalja.

Aki duplán lát

Hazatérő korhely: Oh én szerencsétlen! Ugy látom, hogy bigámiát követtem el. (Gringolre)

A divat természetrajza

— Alig egy hete vettem ezt a kigyóbőröpcőt és már pattogzik a bőre.

— Hja, tetszik tudni: a kigyók vedleni szoktak. (Journal Amusant)

a világmárka!
Egészsége érdekében óvakodjék sílány utánzatoktól!

KÁROLY KIRÁLY SZERETNE MAGYARUL MEGTANULNI

Egy nap a király életéből.

Bukarest, január hó.

A Capsa előtt megáll egy udvari autó és a következő öt percében már elakad a forgalom a Calea Victorián. A bukaresti közönség körülveszi az autót, elállják a Capsa füvegkarakat. És várnak. Hátba egy pillanatra megláthatják, hogy ki szállt ki az udvari autóból. Tíz perc múlva már olyan tömeg áll a Capsa előtt, hogy a kigyózó autók sora végleg megbénította a forgalmat. Végre felnyílik a Capsa ajtaja és egy udvari libériába öltözött inas kajánul vigyorgó poféval egy kis csomagot tart a kezében, beugrik az autóbá és az udvari kocsi — sebes hirtelen elszáguld a Boulevard irányában. A tömeg csalódottan szissz széjjel. A királyra voltak kíváncsiak, a kis Mihályt akarják látni.

Más kép. Socec előtt egy elegáns turakocsi áll. Mellette a forgalmi rendőr. A király megankocsija. Az autónak nincs rendszáma, a szám helyett hátul egy fehér emaltáblán a korona. A tömeg percek alatt elállja az utkereszteződést. Ujabb öt perc múlva az idevezető utakon a forgalom teljesen eldugult. Vad illekedés folyik most a Socec forgó ajtaja felé. A tömeg most már biztos a dolgában. Bent az illetőben a király és Mihály, ajándékokat vásárolnak... Az első emeleten, a játéktérben a kilenc éves trónörökös bámsz szemekkel nézi a különböző agyafut játékokat, és aztán megszólal:

— Ugy örülök, hogy egyszer végre megnézhetem ezeket az üzleteket belülről is. Idáig mindig csak a kirakatokat láthattam.

Ezt Hans Otto Roth-tól, a német párt elnökétől hallottuk:

— Audienclán voltam a királynál, a luteránus püspökkel együtt. Az audienclia még tartott, a királynak éppen a német párt memorandumát ismertettük, amikor belépett a fogadóterembe Mihály trónörökös. Odajött hozzánk, komoly arccal kezét nyújtott nekünk, aztán odament a királyhoz, aki végigemittotta az arcát és mosolyogva félrevonta a terem tulsó sarkába. Valamit kért a kis trónörökös és a király nevetve mondott igent. Aztán megint odalépett hozzánk, megint kezét nyújtott, komolyan, őregeesen, mint a nagyon jól nevelt gyermekek... és aztán az audienclia folyt tovább...

Csak egy ilyen apró mozaik képekből rakodik össze az együttes kép, amit a bukarestiek a királyról, trónörökösről, az udvari életéről elképzelhetnek maguknak. Pedig, ahogyan a bukarestiek körülállják az üres udvari kocsit, ahogyan elbarrikádozzák az üzletek bejáratát, ha mögötte a királyt sejtik, jelzi, hogy mennyire érdekli a publikum a király élete után. Hogyan él, mit csinál, hogyan osztja be életét, kik veszik körül és kikkel tárgyal, kik azok, akik informálják és hogyan lehet a király elé kerülni. Az alábbiakban megbízható információk alapján megpróbálunk ezekre a kérdésekre válaszolni.

A KIRÁLY KÖRNYEZETE

A Calea Victoria-uti királyi palota földszinti helyiségeiben van az udvari főudvarmesterei hivatal. A vezetője Ilasievic tábornok, a testőrezred volt parancsnoka, vezérkari tisz, nagyszerűen képzett katona, a király mellett a marsalli teendőket végzi. Balif tábornagy a korona-uradalmak vezetését intézi. Az ő keze alatt vannak úgy a király magánbirtokai, mint azok az állami birtokok, melyek a koronajavadalmakat képezik. Valaha az agrárkiszajátítás előtt a királyi családnak hatalmas magánuradalmak voltak, azonban annak idején Ferdinánd király kívánságára a kiszajátítást éppen a királyi család birtokán kezdték meg és az agrárreform ezeket a birtokokat sem kímélte. Balif generális vezetése alatt állattenyésztés folyik, az erdőkben fakitermelést, borászatot és mintagazdaságokat rendeztek be a birtokokon.

Három szárnysegédje van a királynak: Grigorescu ezredes, Stoicescu ezredes és Condiescu nyugalmazott ezredes, aki egyúttal a palota könyvtárosa és a király kulturális tanácsadója.

A szárnysegédek képezik a király állandó kíséretét. Ha a király autón kikocsizik, a szárnysegédek közül az egyik ül a király baloldalán, ugyancsak a szárnysegédek vezetik az audienclát kérők jegyzékét, ők tanítják ki az audienclára jelentkezőket, hogyan kell viselkedni a király előtt. Ugyancsak ők azok, akik még az audienclia előtt a külföldiektől, vagy kisebbségektől, akik nem tudnak románul, megállapodnak abban, hogy az audienclia milyen nyelven történjék. A király ugyanis a román nyelven kívül, amelyet nagyon szépen és tökéletesen beszél, még kitűnően beszél németül, franciául és angolul, de jól beszél spanyolul és olaszul is.

MAGYARUL IS SZERETNE MEGTANULNI

A király környezetének már több ízben említést tett arról, hogy szeretne magyarul is megtanulni, amint hogy Ferdinánd király is halála előtt már szorgalmasan tanult magyarul. A magyar tanítómestere Misu udvari miniszter volt, aki tizennégy nyelven beszélt és magyarul a háboru utáni időkben alig hat hónap alatt tanult meg Bianu Jenő dr.-tól, a sziguranca h. vezérigazgatójától, amikor még bécsi követ volt és Bianu is még Bécsben élt.

Az audienclák rendszerint a Calea Victoria-uti palotában folynak le. A szolgálatot tevő szárnysegéd fogadja az audienclára meghívottakat, felvezeti az első emeleti nagy könyvtárterembe. A szárnysegéd előremegy és ha az illető nem tud románul, az illető

nevében kéri, hogy az audienclia valamelyik más külföldi nyelven történjék. A király külföldinél mindig alkalmazkodik a nyelvéhez. A kisebbségi politikusokkal németül, vagy franciául tárgyal. Boros unitárius püspökkel angol nyelven folyt le az audienclia. Az audienclák alatt a király mindig helyet kínál meg, akit fogad, gyakran ez a közvetlen és demokratikus királyesztus szinte zavarba hozza az illetőket és a királynak gyakran kétszer-háromszor is fel kell szolitania a vendégét, míg az tényleg helyet foglal.

A KIRÁLYI HAZ ADMINISZTRÁCIÓJA

A marsalli hivatal egész apparátussal rendelkezik, van könyvelési, titkári, pénztári számfejtő és jogügyi osztálya. Ez a hivatal kapja meg például a segélykérvényeket, melyekkel az ország minden részéből elhalmozzák a királyt. A király a benyújtott kérvényeket majdnem mindig saját maga olvassa el, rengeteg kérvény érkezik, magyar, német és más kisebbségi nyelveken. A marsalli hivatal minden levelet, kérvényt megválaszol rendszerint a király utasításai alapján. A közigazgatási hatóságok, hivatalok el-

leni panaszokról értesítés megy az illető resortminiszterekhez.

MINDEN LAPOT ATNEZNEK

A marsalli hivatal megkapja minden nap az összes lapokat, melyek az országban megjelennek. Condiescu szárnysegéd nézi át először a lapokat, hogy felhívassa a király figyelmét az olyan cikkekre, melyekről tudja, hogy a királyt érdekelni fogja. De ezenkívül a miniszterelnökségen működő sajtóiroda napi jelentését is bemutatja a királynak. Ez a jelentés felöleli nemcsak a belföldi sajtó jelentősebb cikkei, a miniszterelnökségi jelentésből a király tájékozódik és ha a jelentés megemlít valamilyen cikket, mely a királyt közelebbről érdekli, akkor az illető cikket eredetiben, vagy fordításban prezentálja Condiescu a királynak.

A KIRÁLY KÖRNYEZETE

A király magántitkára Puiu Dumitrescu, aki már régi ismerőse a királynak. Dumitrescu intézi a király összes magántermészeti privát ügyeit, ő válaszol a király magánleveleire, míg a hivatalos levelezést a marsall végzi.

A marsalli hivatalhoz tartozik még Starcea báró, a főceremonia mester, aki a diszembéden, fogadtatásokon az asztal körül a vendégek elhelyezését intézi. Egyedül ő tudja, hogy kit milyen cím, milyen rang illet meg és ő járta az udvari etikett labirintusában. A király különben csak igen enyhe etikett engedélyez. A király környezetében van még Mocsonyi fővadászmester, a vadászterületek intézője, és a királyi vadászatok irányítója. Bianu Jenő dr. a rendőrség vezérigazgatója is a király szűkebb környezetéhez tartozik. Bianu dr. az udvari rendőrsztály főnöke, régi kedvelt embere a királynak, minden után elkíséri a királyt és a király személyi biztonságáról gondoskodik. Amikor a király júniusban visszatért Franciaországból és az üdvözlésére odasietettek között meglátta Bianut, odalépett hozzá és szeretettel átölelte.

A KIRÁLY ÉS A TRÓNÖRÖKÖS

Egyenesen megható az a szeretet, hogyan a király minden alkalommal tanujét adja annak, ahogyan a

Brassói egyedárústó:

OSTERSETZER H. és FIAI cég,

Brassó, Buzasor.

kis Mihály trónörököst szereti. Minden találkozás alkalmával hosszasan, szeretettel simogatja a kis trónörökös pufók arcát, és soha nem válnak el egymástól, hogy néhány gyöngéd csók el ne csattanjon. A Calea Victoria-uti palotában egy szobát átalakítottak Mihály részére, ha nem megy iskolába és a király audienclán van, vagy másutt van elfoglalva, itt ebben a szobában játszik, olvas, rajzol a trónörökös. Gyakran megtörténik, hogy a király saját maga vezeti le Mihályt és illelti be a kis turakocsijába és ő maga hajt el az Educatia Fizica-hoz, ahol a trónörökös katonai és testgyakorlati kiképzésben részesül. Az udvari személyzet gyakran megfigyelhet, hogy a király reggelként együtt tornázik a trónörökössel. Mihály ugyanis a Sosszen levő trónörökös palotában alszik Elene hercegnővel és csak reggel keresi fel a királyt. Ilyenkor a király hálószobájában megállnak egymással szemben és együttesen végeznek testgyakorlatokat.

A tornászás után reggeli következik, amit a király Mihály társaságában fogyaszt el. A reggeli áll: tea vagy kávé, zsem, vaj, pirított kenyér és tojás.

A KIRÁLY NAPIRENDJE

A reggeli után Mihály trónörökös nevelője kíséretében iskolába kocsizik és megkezdődik a király megszokott napirendje. A szolgálattevő szárnysegéd jelentést tesz az előfordult jelentősebb eseményről. Utána a marsall megy be, aki jelentést tesz a folyó ügyekről és parancsot kér az egyes akták elintézésére. Fél tízenegy órakor következnek a miniszteri audienclák. A király beosztott napirend szerint minden nap egy más és más miniszterrel dolgozik együtt. Ilyenkor terjesztik a király elé a dekretumokat, becselik meg a resortjukban előforduló ügyeket. A miniszteri kihallgatások rendszerint két órára fejeződnek be. És most következik az ebéd. Egyenesen meglepő, hogy az ebéd milyen szerény, ami a király asztalára kerül. Legfeljebb két tál ételt szervíroznak az inasok. Az ilyen ebédek alkalmával az asztal mellett a királyon kívül a király magántitkára és a szolgálattevő szárnysegéd foglal helyet. Gyakran előfordul, hogy néha az audienclán megjelentek közül vajakit visszatart a király ebédre és ilyenkor négyen ülnek az asztal körül.

Ebéd után három óra felé a király megkapja az újabb sajtójelentéseket és egy félóra múlva kezdődnek a tulajdonképpeni audienclák, amikor politikusok, volt miniszterek, pápok, egyházi és más jelentősebb személyek kerülnék a király elé. Ezek az audienclák rendszerint eltartanak hét, félnyolc óráig.

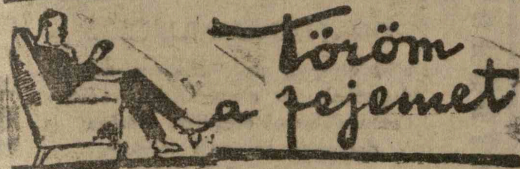
Ilyenkor az audienclák között, ha a király tudja, hogy Mihály a szobájában tartózkodik, a délután folyamán három-négy óra is egy-egy percre beszél a fiához, megsimogatja az arcát, megpaskolja a vállát és visszasiet a fogadószobába, hogy folytassa az audienclát. A kihallgatások után következnek a vacsora. Ez levestől, egy tál ételtől, gyümölcshől áll. Fekete-kávéát soha nem iszik és étkezés közben legfeljebb egy pohár bort iszik meg. Különben közismert, hogy a király még a banketteken is alig nyul a boros pohárhoz. De ezzel szemben rengeteg cigarettázik. Cigarettázik az audienclia alatt, cigarettázik, mikor ő maga vezeti az autóját és majdnem minden fényképe, amit a fotóriporterek felvesznek róla, cigarettával a szájában ábrázolja.

A vacsora tíz óra felé fejeződik be, és ezen időtől kezdve a király egyedül, visszavonulva a szobájában tölti idejét. Ilyenkor tanulmányozza át a beérkezett kérvényeket, iratokat, áttanulmányozza a napközben átadott memorandumokat. Nagyon sok könyvet olvas. Az utóbbi időben minden a gazdasági krízisről írt könyvet átolvasott. Gyakran éjjel három óráig is világos az elsőemeleti ablak, mely mögött a király egyedül olvas, dolgozik.

És még befejezésül álljon itt az a viszony, ami a király és a kisebbségek között van. A király minden eddigi megnyilatkozásából, nyilatkozatából, melyeket a nyilvánosság számára tett, és amiket a nála megjelent kisebbségi vezetők előtt hangoztatott, kilátszik, hogy a király tényleg belső meggyőződése alapján kedveli a kisebbségeket és majdnem első sorban a magyarokat. Volt nemrégiben egy nagyon érdekes nyilatkozata a királynak, amikor a király megemlítette, hogy: Én tudom, hogy az erdélyi kisebbségek is szeretnek engemet...

Farkas Aladár

HIREK

azon, hogy vajjon Titulescu, hogyan fogja a hiteléletet megjavítani. — Mert ez csakugyan fontos volna. Mondhatnám angolfontos.

— Vidrighán távozásával kapcsolatban regáti mentalitásról ír a Patria. Amíg mi irtuk, hogy van ilyen, hazá-árulók, irredenták és egyéb hasonló voltunk.

Beszélgés a Capsában. — Man lelkesül kilépett a nemzeti parasztpártból.

— Man... Man... Mondd kérlek, nem zsidó ez az ember?

— Csakugyan felszámol a szesz-szindikátus?

— Igen, ez a feketeszesz éjszakája.

— Zárt tárgyaláson folyt le Müller Kálmán és őt társa bűnpörének ítélt tárgyalása. Temesvárról jelentik: A temesvári törvényszék ma délelőtti 9 órakor kezdte meg Müller Kálmán és az államellenes cselekedettel vádolt őt társa bűnpörének tárgyalását. A tárgyalás megkezdése előtt erős rendőri kísérettel a fogházörök serege kísérte fel az ügyészségi fogházból a vádlottakat a törvényszék tárgyaló termébe. A tárgyalás megnyitása után Popescu ügyész zárt tárgyalás elrendelését kérte a bíróságtól, amelyet a bírák rövid tanácskozás után el is rendelték. A zárt ajtó mögött való tárgyalás délután fél 2-ig tartott, amikor a bíróság úgy döntött, hogy a bizonyítás kiegészítése végett a tárgyalást újból elhalasztja 30 napra. Erre, hogy Patrascu Demeter bukaresti, továbbá Bürger Ernő dr. és Nagy Hugó dr. temesvári ügyvédek a tárgyalás folyamán lemondottak a védelem részéről bejelentett 22 tanu kihallgatásáról s így a bíróság csak a vád alátámasztására megidézett 8 tanut hallgatta ki. Itt említjük meg, hogy a Müller-ügy tárgyalására megjelent munkások sorában Berei Károly és Vinyaszky Ferenc munkások rőpiratokat osztogattak és lázító kijelentéseket tettek, amelyek miatt a rendőrség mindkettőjüket őrizetbe vette.

— Kényszerregezésért kért a temesvári Galgon-fűszerkereskedés. Temesvári tudósítónk jelenti: Galgon Gyula, a közismert temesvári fűszer- és csomagolókereskedés tulajdonosa ügyvédje útján kényszerregezésért kért a temesvári törvényszéktől. A cég aktívának összege 11 millió lej, passzívai is körülbelül ennyire ruznak. Galgon a hitelezőknek 80 százalékos fizetési kvótát ajánlott fel a kényszerregezési körvénnyben. A régi és kiváló temesvári cég összeomlását az idézte elő, hogy nagyszemű künnlevőségeihez nem tudott hozzájutni.

— Hatalmas spanyoljárvány Angliában. Londonból jelentik: Angliában súlyos influenza-járvány tört ki, amelynek következtében már eddig is nagyon sokan betegedtek meg, sőt, halálos áldozatok is vannak. A szigetszországban nagy a nyugtalanság, mert attól tartanak, hogy az 1921. évi spanyoljárvány ismétlődik meg.

— Kilencen adtak csak be adóvallomást Szamosújváron. Szamosújvárról jelentik: Az itteni adóbevallások során eddig mindössze kilencen adták be adóvallomást. A kereskedőknek, iparosoknak és a többi adózóknak általában az a nézetük, hogy nem érdemes az adóbevallási ívet kitölteni, mert ugyanis csak a múltévi adót fogják rajtuk behajtani.

— Erős, bérő, kövér emberek számára a természetes „Ferenc József” keserűviz naponként való ivása a legkisebb erőlködés nélkül könnyű és rendes bélműködést biztosít. Számos szakorvosi jelentés bizonyítja, hogy a Ferenc József viz szív- és idegbajosoknak, vesé- és cukorbetegeknek, valamint köszvényben és csuszban szenvedőknek is nagyon jót tesz s ezért méltán megérdemli a legmelegebb ajánlást. A Ferenc József keserűviz gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Az egyszerűbb háztartásnak

éppoly, mint a luxus-konyhának nélkülözhetetlen segédeszköze a „Biri-néni szakács-könyv”. Több, mint 12.000 példányban fogyott el eddig ez a kitűnő munka, amelynek segítségével mindenkiből rövid idő alatt kitűnő szakácsnő és tökéletes háziasszony lehet, de amelyből az is sokat meríthet, aki a háztartás minden ágában tökéletes. Ára kemény, félbásonkötésben 130 lej. Kapható minden könyvkereskedésben. (Okos asszony csak ezt fogadja el) Kiadta és postán szállítja a Brassói Lapok Könyvosztálya.

Tömcsasándor BOLDOG HALÁL

Azt álmodta, hogy egy rongyból és fényből összerakott alak a mellén táncol és ordítja: En vagyok harmadik Napoleon!... En vagyok harmadik Napoleon!

A teste megrándult, fektében szinte ugrott egyet és felébredt.

Mozdulatlan maradt, még egy picit — csak úgy az állkapcsai közül — ásított is.

Csak azután meredt remélni a sötétben: szíve helyén mintha egy kis dinamó dolgozott volna, a szívtüések egész összefolytak, füleiben sziszegett a vér.

Figyelni próbált. Az órája szaporán ketyegett és az utcai lámpa a könyvszekrényére vetett fátályos fényt.

Egy sor fehérkötésű könyv úgy nézett ki a világításban, mint egy koponya fogszora.

Homlokai lassan lezárni kezdett. Többször volt rossz, de ezt így, még nem érezte.

Feje mintha szétfolyt volna az ágyon, az egyik szem már majdnem érte cipőjét az ágy alatt.

Egy izdartságsepp lefutott a homlokáról s füle mellett bekanyarodott a kulcsfontosságú dörbe.

Ha pillanatokig a „dinamo” szünetelt, ilyenkor feje és nyaka előremeredt.

Mellére akarta tenni a jobb kezét, de az félton le- hullott.

Nem küzdött.

Fejét picit oldalra kintorta és belenézett a homályba.

Tudta, hogy meg fog halni. Tudta? több annál: érezte.

Gondolkozni próbált.

Kezdetben, mintha az agyának csak egy része, csak egy hánysáda dolgozott volna, a többi helyett sötétséget „érezte”, mely rettenetesen feszítette koponyáját.

A gondolatok lassan mind nagyobb nagyobb agydarabot hódítottak vissza s ezzel arányban tért vissza a lélekjelenté, gondolkodási képessége és valamennyire ereje.

Az az érzés azonban, hogy meg fog halni, ráfeküdt a mellére, ez megnehezítette a légzést, bár az orrán keresztül is még elég levegőt kapott. Legalább arra elegend, hogy csendesen fekhudhetett, de mihelyt könyökét csak megemelte, már fulladozott, már mintha a vér ki akart volna csurranni a fülén.

Lehunyt a szemét.

Eszébe jutott, hogy tegnap vacsoránál Szaláncy említette, hogy hagyja fenébe a diétát, vajdon be egy fatányéros, s utána a „vörösből” egy porciót, „ugy is meghalunk”.

Hiszen ha így tudta volna...

Ez még kevésbé bántotta, — mert inkább szellemi életet élt — az azonban már szinte elkeserítette, hogy ha már „igly lesz”, a baráti körre nem hagyott valami szellemes „utolsó szavakat”, amolyan „mehr Licht”-féléit, ami közzsájon forogna.

Miről is beszélgettek tegnap este?

A dumpíngról, a szerbtokány készítés módjáról, a kilencszázégyi exlexről és a Tihanyi fejelemijéről.

De nem jutott eszébe egy mondata, vagy legalább csak egy szava, melynek valami különös hangsúlyt adhatott volna, melyből valami „megérzését” sejtették volna ki, melynek lett volna valami sötétebb aláfestése, mely megérdemelte volna, hogy mint utolsó szavai legyenek átadva az utóknak, — szerényebben — az utóknak.

Most már emlékezett pontosan, hogy ezek voltak az utolsó szavai: „Már megbocsáss kérlek, de szerbtokányba a paprikát karikára kell vágni.”

Hát igazán botrány lenne, hogy annak, ki tíz éve, hogy sakköri titkár, kinek német folyóiratok jártak, akik úgy ismertek, mint egy városka egyik szellemi irányítóját, ezek legyenek az utolsó szavai!

Hiába, sohasem elég elővigyázatos az ember!

Arca azonban, mely kezdett megnyúlni, s a halántékánál behorpadni, hirtelen megkönnyebbülést mutatott.

Agyába villant, hogy tegnap este, mikor indult haza, a körből, a baráti körből, — jó hát legyen! — az utóknak így búcsúzott el: a viszontlátásra!

Ez nem volt szokása. Nem is tudta, hogy tegnap, hogy jöhetett ez a köszönés a számára? Vagy, vagy talán valaki, vagy valami, benne, vagy rajta kívül már tudta, hogy így lesz?

Megborzongott, bár meg is nyugodott. „A viszontlátásig”; ez jó. Ez „utolsó szavaknak” diszkrét, finom, baráti, elegáns, egy valószínűs hitvallás eddigi élete, érző szíve és a dolgokról való felfogása mellett.

Apropó: érző szív! — nyilallott belé. Mégis csak kölcsön kellett volna adnia a Balognak, bár még a többi sem adta meg. Mégis! Milyen szép lenne, ha volna annyi ereje, hogy kitegye azt az összeget az éjjeliszekrényre, egy pár sor kíséretében...

A frappáns „utolsó szavak” mellé egy még frappánsabb utolsó tett, egy megvesztegető utolsó gesztus!

Próbált mozdulni, de nem birt. Ujjai csak vakon, erőfőnül kaparászták éjjeliszekrénye oldalát. A verejték megint előntött.

Agya azonban percről-percre világosabb lett.

Gyermekkorát átkarikázta, ifjúkorát áttanulta, férfikorát átkinlódta, s most itt fektett egy garzonban fürdőszobahaszánálattal, verejtékben uszva, halálraült szívvél.

Es mégis boldogan, mert megadatott neki, hogy belelásson a jövőbe.

Bahunya a szemét és látott.

Bankja romjai alól átlőtt fejjel huzzák ki az igazgatóját, kezében még füstöl a brauning...

ő verejtékes homlokkal futkos állás után: banktól céghez, cégtől nagykereskedőhöz, fűhöz-fához, s egyszer csak ott látja magát egy sötét folyó partján, hogy nézi a vizet...

Körülötte kánkánt járnak: az „élelmesség”, melyet ezeltől szélhámoságnak neveztek, a „kitartás”, mely más emberek véréből táplálkozik, a karikás szemű sunyi erkölcs, a butaság, erőszak, s távolabb még ki tudja kik, mik és mennyien.

Es ezeknek mind az ő szíve kell!

Es ő ott van a sötét víz partján, kitépi a szívét, belecsavarja a fekete vízbe, s aztán odadobja a tömegnek.

Még egyszer kinyitotta szemét.

Állat már nem bírta tartani, de ajka szélén valami vidámság, valami boldog, huncut vonás bujkált. — „Ujjál hol leszek én már akkor!” — gondolta.

Melle még egyszer felemelkedett s az utolsó lélegzettel ezt motyogta:

— Jobb így...

Es meghalt.

— Rendbehozzák a román kereskedelmi hajóparkot. Bukarestből jelentik: Több német hajógyár ajánlatot tett a román kormányának, hogy a román kereskedelmi hajóparkot rendbehozza. A kormány az ajánlatot a király elé terjesztette, aki annak elfogadásához be- leegyezését adta. A román kereskedelmi hajók közül az utóbbi időben több megromlódott, az „Imparatu- Trajan”-t pedig egyenesen ócskavasként voltak kénytelenek eladni. A német ajánlat, hír szerint, nagy- gon kedvező.

— Mozgalom indult meg a dicsőszentmártoni nagy vásárvámok letörésére. Dicsőszentmártoni tudósítónk jelenti: Mátyus Gergely szőkefalvi unitárius lelkész a magyar párt legutóbbi dicsőszentmártoni választ- mányai gyűlésén, a környékbeli falvak nevében tiltá- kozott a dicsőszentmártoni nagy vásárvámok ellen, amelyek oly magas összegben vannak megállapítva, hogy egyáltalában nincsenek arányban a jelenlegi viszonyokkal. Kéri a magyar párt vezetését, has- son oda, hogy a vásárvám tetemesen szállíttassék le, mert ellenkező esetben a környékbeli falvak lakói bojkotálni fogják a dicsőszentmártoni piacot.

— Brassói piaci árak. Marhahus, levesnek kg. 26— 28, marhahus, pecsenye kg. 44—46, sertésus, combja kg. 36—38, sertésus, karaj kg. 44—46, zsirszalonka kg. 36—40, zsir kg. 52—54, tojás drb. 2.30—2.80, csir- ke párja 60—140 lej. — Elő állatárak, kilóra: Export ökör, élősuly kg. 18—22, sertés, élősuly kg. 24—26, igás ökör drb. 7000—10.000, 16 drb. 5000—15.000, 16 luxus, drb. 18.000—24.000 lej. — Terményárak nagy- ban: Buza q 380—430, rozs 260—300, árpa, sör 350— 370, árpa, takarmány 270—300, zab 300—340, tengeri, szemes 310—330, lencse, nagyszemű 600—700, bab, fehér 600—700, burgonya 150—160 lej. — Takarmány- árak nagyban, per 100 kg: Széna, préselt 220—240, széna, laza 170—200, szalma, laza 80—90, korpa 220— 230 lej.

— A balázsfalvi magyar párt új elnöke. Dicsőszent- mártóni tudósítónk jelenti: A balázsfalvi városi ta- gozat elhunyt dr. Dániel Béla helyére dr. Enyedy Lajost, a balázsfalvi tagozat eddigi titkárát választ- totta meg elnöknek.

— Az erdélyi ortodox zsidó Imaegyesület 1930. december hó 14-én megtartott közgyűlés határozata értelmében folyó évi január hó 18-án, vasárnap dél- után 4 órakor a Str. Carol 32. sz. alatti helyiségében tisztújító közgyűlést tart.

— Hogyan éljen a szivbajos ember? Ilyen cím alatt, dr. Bodon Károly egyet. magántanár tollából hézagpótló munka jelent meg Budapesten. A kitűnő könyv a nagyközönség számára íródott és elmond- ja mindazt, amit minden szivbajos, érel- meszesedéses stb., vagy szivgyengeségben szenvedő embernek tudnia kell. Nem az orvosi kezelés kiküszöbölését szolgálja ez a könyv, hanem gyakorlati utmutatással szolgál a laikus betegnek arra, hogy mi- lyen életmódot folytasson, hogy segítse elő a gyógyulását és — mikor menjen or- voshoz. A rendkívül praktikus mű ára 88 lejért kapható a Brassói Lapok Könyv- osztályában (vidékre 10 lej portó).

Szellemileg és testileg kimerültek a leg- gyorsabban úgy szerzik vissza frissességüket, ha a reggeli és uzsonnatejhez 2—3 kávéskanál Ovomaltine-t tesznek.

A román—német gazdasági tárgyalások legköze- lebb megindulnak. Románia azt fogja javasolni, hogy Németország nagyobb mennyiségű román tengerit ve- gyen át, amivel szemben Románia mezőgazdasági gé- peket fog vásárolni Németországtól.

A közlekedésügyi minisztérium technikai bizottsá- ga legutóbbi ülésében foglalkozott a posta által kört áremelés engedélyezésének ügyével és úgy határo- zott, hogy a kérdés tanulmányozására bizottságot küld ki. Ugyanez az ülés foglalkozott a Román Te- lefontársaságnak a helyi és városközi telefonszisz- té- más emelésére vonatkozó javaslatával, de végleges határozatot ebben az ügyben sem hoztak.

PYRAM PASZTA

terpentines,

csakis ettől lesz a cipőd fényes!

KÉT FILLÉR OSZTALÉK

Nem akarok szakszerűen bizonykodni és üzleti érvekkel előhozakodni, egyszerűen csak magát a tényt mondom el, amely beszédes, felháborító és nem csak nálam fordult elő, hanem másnál is, úgy tudom nagyon sokunknál. Röviden arról van szó, hogy családommal résztvettem a háborút megelőzőleg néhány kitűnő banknak a megalapításában. Az egyiknek a székhelye Nagybánya, ez a bank ma is fennáll, a másiké Kispárda, ez is virágzik, sőt igen kitűnő kondícióban van, a harmadiké pedig Sárret, egy biharmegyei község. Ez a bank már nincs meg, biztosan azonban nem merem állítani, mert csak az az igazság, hogy hallottam a megszűnéséről, de nem érdeklődtem, hogy csakugyan meg is szűnt-e. Ez a közönyöm igen fontos momentum, tudniillik világosan mutatja, hogy letargiába estem és már nem is tartom az összeköttetést ezekkel a pénzintézetekkel, melyeknek többé-kevésbé jelentős részvénypaketjei hosszú évek óta számláson kívül fekszenek puskazettánkban, családi iratok halmaza alatt.

Hogy most mégis előhozakodom velük, arra az a levél késztet, amelyet a kispárdai banktól kaptam a napokban. Ugy áll tudniillik a dolog, hogy legutóbb kezembe kerültek a részvényei és lapozgatni kezdtem bennük. A részvényüket már nem vágtam le jó néhány éve. Gondoltam, lehetetlen, hogy ne kapjak értük pénzt, hiszen a bank kitűnően megy, ragyogó üzleteket csinál, nagy kamatokra helyezi ki a tőkét, azt a tőkét, amelyet összehozni mi is segítettünk. Levágtam a részvényeket — egy nagy csomag lett belőlük — és elküldtem lepecsételve, értékmegadással, ajánlattal. Aztán vártam. Számolgattam, hogy mennyit is kaphatok. Szerény kalkuláció mellett is jelentős összeg jött ki, hiszen évek óta nem jelentkeztem velük.

És aztán megjött a — pénz? Nem. Csak egy levél. Közönséges, levél harminckét fillér portóval. A kispárdai bank értesít, hogy részvényként két magyar fillér osztalékot ad. Mint-hogy a nekem járó összeg — évekre visszamenőleg — alig haladja meg ezek szerint a posta-utalvány vagy a bankátutalási költséget, kérdezi tőlem, hogy azért elküldje-e. Mert, ha kívánom, elküldheti. Kapok — írja a levél — összesen (körülbelül kétszáz részvény volt) valami négy pengőt, százhusz lejt, miután azonban ebből lejön az átutalási költség, tehát csak összesen cirka husz lejt. Azért kérdezi, mert nem tudja, hogy ezek után érdemes-e stb... csak az én érdekemben kérdezi, nehogy fölösleges izé... és marad a további szíves összeköttetés reményében... kiváló tisztelettel.

Nem válaszoltam, mert ugye ez volt az üzleti rezon, hogy ne válaszoljak. Hét lejt ötven bani bélyeg Magyarországra, — már csak tízenkét és fél lejt maradt volna — az osztalékaimból. Így tehát az egész dolog elhallgatott s most csend van. Egy-egy ilyen kispárdai részvény kétszáz koronába került annakidején. Békében. Az egyévről való osztalékaiból a háboru alatt még bejártam Csehszlovákia német részét és négy hetet töltöttem nagyon jól egy ottani fürdőhelyen. Harmadmagammal. A bank azóta rendületlenül fennáll, pillanatra sem ingott meg most meg valószínűleg tétpontján van fejlődésnek. Igazgatói dúsgazdag emberek lettek, mind-egyiknek most már saját háza van, némelyiknek birtoka is. Jó, szabolcsi föld.

De itt van ez a nagybányai bank is. Még kitűnően emlékszem, hogyan jöttek hozzánk az alapítói — egy malomtulajdonos és két ügyvéd, — hogy csak jegyezzünk részvényeket. Ugy van, kis kedves házunkkal a Kapucinus-uccán, potentaták voltak, lám milyen ügyben jöttek hozzánk selyemharisnyás urak, az egyik valóban meg is mutatta, hogy ő nyerselyem zoknit hord. Szépen volt pénzünk és

ingatlanunk is, — jegyeztünk. Ennél talán nem is sokat, valami huszonöt darabot. Ha jól emlékszem, ötszáz koronáért darabját. Ez a bank is megvan, csakhogy két igazgatója kirepült azóta — miután szépen és elég sokáig éltek jól — a harmadik azonban krózus lett, annyi háza van, hogy maga sem tudja mennyi. És most már a bank — az ő privátbankja. Mint-ahogy regényekben olvassa az ember, hogy — volt a hősnek, az öreg rentiernek, kastélya, autója, yachtja, birtoka és ügyletei lebonyolítására még saját bankja is. Itt is mindig gondolkodom, hogy bemutassam-e a részvényeket, aztán kételkedtem mégis bemutatnom. Mert itt azért mégis csak adnak valamit az alapító részvényeseknek azokért a jó magyar koronáért. Nyolc lejt. Nyolcat.

Sárret szerencsére meghalt, azzal nincs baj. Az ügylésznek tényleg tönkrement, ha csak valami más név alatt... Egyszer nem ártana kiszállni Berettyóújfaluba.

Itt ülök és gépelem ezt a panaszsómat és viszárgondolok mindarra, ami volt. Nem is azt sajnálom, hogy már nincs semmim. Csak az bánt, csak az mar engem, hogy, azt hiszem, becsaptak. De ennek a méregnek is, ami itt és egyebütt évek óta gyűl bennem, megvan a maga haszna. Sokat köszönhetek én ennek, mindannyian, akiket kijátszanak, sokat köszönhetünk. Csak hagyjuk. Egészséges dolgok forrnak ki az ilyenből.

Benamy Sándor.

— Barátok, vagy nem barátok? Nagybányáról jelentik: Érdekes városi affér foglalkoztatja Nagybányán közönséget. Tegnap és tegnapelőtt tartott a városi nagytanács ülést és a tegnapelőtti tanácsülésen Gyarmati kommunista és Böszörményi Emil dr. szociáldemokrata városi tanácsosok között szókás szerint éles szóváltás támadt. Ekkor olyan dolog történt, amelyre nem igen volt példa. Egy Gergely dr. polgármester ugyanis védelmébe vette a kommunista tanácsost, mire Böszörményi dr. ingerülten kiáltott fel: „Persze, védelmébe veszi, mert barátja!” Egy dr. nyugodtan válaszolta: „Igenis barátom és büszke vagyok a barátságára.” — A tegnapi tanácsülésen aztán ez a baráti jóviszony épp olyan hirtelen szűnt meg, amilyen váratlanul született meg. A vita hevében Gyarmati tanácsos temperamentumosan fejtegette, hogy a városi fizetnek munkái nem tekinthetők köztisztviselőkének és így nem kötelesek áldozati adót fizetni. A heves szónokot Egy dr. így intette le: „No, de csendesebben, kedves barátom”, Gyarmati pulyka erősen válaszolta, mint akit becsültetésben sértettek meg: „Nem vagyunk barátok és soha nem is lehetünk barátok!” A polgármester nem vette tragikusan a baráti viszony felmondását, hanem legyintett: „Jó. Legfeljebb nem vagyunk barátok...” — Nagybányán most mindenki azt találhatja, hogy vajon barátok-e Egy dr. és a kommunista városi tanácsos.

— Egy olasz cég a rádiókonzessziót kéri. Bukarestből jelentik: Egy olasz rádiógyár ajánlatot tett a román kormánynak, hogy abban az esetben, ha a román rádió leadás konzessziót bérbe kaphatja, úgy Bukarestben egy hatalmas rádió leadó állomást épít. A jelenlegi bukaresti leadóállomást Kolozsváron szelrelné fel.

A rendes bélműködés alapja az egészségnak. Este 2—3 szem Artin dragée reggelre normális ürülést biztosít. Kérje orvosától. Olcsó!

— Aenne Bickerich dalestélye a brassói Honterus-aulában. Tegnap este tartotta meg nagy érdeklődés mellett dalestélyét Aenne Bickerich asszony, Viktor Bickerich kifogástalan zongorakísérete mellett. — A dalestélyen Schubert, Brahms és Hugo Wolff-dalok szerepeltek, továbbá svéd, skót, és szerb népdalok. Ebben a nívós műsorban Bickerich asszony kitűnően érvényesíteni tudta kellemes, színes egyéniségét. — Már maga az is művészet, hogy ha valaki tudatában van annak, hogy milyen terepet tud uralni. Bickerich asszony otthonosan, könnyedén mozgott e légy szerzők művei között és mindegyik dal megkapta interpretálásában a maga varázsát. A közönség nagy szeretettel fogadta Bickerich asszonyt és több számát megismételtette.

— Mérsékelt hideg idő várható. Budapestről jelentik: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint részben felhős, mérsékelt hideg idő várható. Eszokról havazást jeleznek.

— Hét és félórát dolgoznak a dél-walesi bányászok. Londonból jelentik: A dél-walesi bányászsztrájkban megegyezés jött létre hét és félórás munkaidő alapján. Az új szerződést már alá is írták.

— Máramarosi vándiákok találkozása Budapesten. A magyar fővárosban működő Máramarosvármegyei Egyesület felkéri mindazokat, akik a háborút megelőzőleg a máramarosvármegyei kath. főgimnáziumban, ref. liceumban, illetőleg jogakadémián tanultak, hogy okvetlenül jelenjenek meg a Pálffy-téri Pálffy-vendéglőben tartandó összejövetelen.

— Az olasz hidroplán-raj diadalmasan elérte vég-célját. Rio de Janeiróból jelentik: Az olasz óceánrepülő hidroplán-raj tegnap délután 5 órakor — dél-amerikai időszámítás szerint — Bahiából elindulva, a lakosság újjongó lelkesedése mellett szerencsésen megérkezett Brazília fővárosába. Ezzel a raj 14 gépe közül 11 hat szakaszban sikeresen megtette a tízezer kilométeres utvonalat. Közben azok a hajók is, amelyeket a repülőraj útjának különböző pontjaira az Atlanti-óceánra kirendeltek, megérkeztek Rio de Janeiróba. Mussolini szerencsés megérkezésük alkalmából rádió-távíratban üdvözölte Balbo légügyi minisztert.

Antinevralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén, idegzsák, stb. ellen. Csakis eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos felzésével ellátott 2 kapszula (ostyában) van.

Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban. Sz. 17171

MAROSVÁSARHELYI t. előfizetőink és olvasóink szíves tudomására hozzuk, hogy fiókiadóhivatalunk Szentgyörgy-utca 6. szám alá költözött át, ahol minden lapunkat érdeklő ügyben készséggel áll rendelkezésre.

— Elfogott vasuti tolvaj. A Bukarest—brassói gyorsvonaton 13—14-re virradó éjszaka Platz Vilmos büntető illetőségű egyen két koffert, egy prêmes fekete tólikabátot és egy prémkucsmát lopott, amelyek Cismás Onoriu ügyvéd tulajdonát képezték. A brassói állomáson a tettest átadták a rendőrségnek.

— Lengyel—magyar barátság — a multban. Párisból jelentik: A Correspondence Universelle című francia lap hasábos cikkben számol be a Tuilleries-ban rendezett lengyel centennáris kiállítás magyar részéről. A cikk hangsúlyozza azt a régi fegyverbarátságot, amely évszázadokon keresztül összekötötte a két népet. A magyarok és a lengyelek a török, tatár és mongol betörésektől együtt védtek Nyugateurópa, amíg amaz nyugodtan fejlődhetett. A lap idézi azokat a nevezetesebb eseteket is, amikor a két nép kölcsönösen segítségére volt egymásnak: az 1794-es Kosciuszko felkelés, valamint az 1833-as lengyel felkelés. Megemlíti Kölcsey 1833-as nagy beszédét is. Azután a 48-as idők történetét meséli el, ismertetve Bem, Dembinszky és a hős lengyel légio szerepét a magyar szabadságharcban. Kossuth Lajos 20 ezer fegyverből álló segítséget juttatott el 1863-ban Franciaországból a lengyeleknek, a legutóbbi időkben pedig a megcsontított Magyarország küldött nagyobb municiószállítmányt a halottaiból feltámadt testvérméretnek, segítségül a vörösek elleni küzdelemben.

Meghülesés betegségektől (nátha, rekedtség, torokgyulladás) mentesül, ha állandóan szopogat Anacot pasztillát. Egy fiola ára 37 lej.

★ Orvosi hír. Dr. Török Ferenc egyetemes orvos, operateur, klinikai és a budapesti Rókus-kórháznak volt műtőorvosa, a jassy-i egyetemen is doktorát avatván, rendel Kézdivásárhelyen főtéri rendelőjében. Diathermia, ultraviolette-fény és elektromos kezelések. Kosmetikai és plasztikai műtétek.

— Az erdélyi honvédek regénye: Huber Győző: Rajvonal. Az erdélyi könyvpiacra új frontregény jelent meg, amely már csak azért is rendkívüli érdeklődésre tarthat igényt, mert azoknak a csapatoknak front-élményeit dolgozza fel, amelyeknek csupa erdélyi ember szolgált. A 22-es, 23-as, 24-es honvédek hősi harcáról szól ez a kitűnő könyv, amelyről nagy elismeréssel írt az erdélyi kritika. Szentimrei Jenő kritikájából idézzük a következőket: „Remarquehoz hasonló módszerrel Huber Győző is kicsi katonai alakulatot tesz meg az események központjának, a brassói huszonnégyes honvédek kilencedik századát s annak élén vezetői végig hadseregek előrehömpölygő nagy áradatában Gorlicétől a Szeret vonalig. Remarque hőse az intelligens köztívész, Huber a tartalékos főhadnagy, aki már némi önállósággal is rendelkezik. Ez a parancsnok zárkózott, de megértő apja a reábizott kis társadalomnak. Jó pajtás, aki nem ki-méletlen szigorral, hanem bátor és körültekintő példaadással szerzi meg alantassai vak bizalmát és rajongó szeretetét. Tud elszánt és gerinces lenni fölfelé is, ha úgy itéli, hogy hiábavaló, céltalan véradozatot kívánnak tőle, mert teljesen átérzi a reánehéző feladat súlyát”. Az izléses kiállítású könyv 150 lejt kapható a Brassói Lapok könyv-osztályában.

★ Dr. Papp Béla (bácsfalusi) orvos, a budapesti új Szent János kórház volt orvosa, a jassy-i egyetem doktora, orvosi rendelését Bukarestben, a Bdul. Schitu Magureanu 43. sz. a. (Cizmigiu mellett) megkezdte. Rendel bel-, nő- és gyermekbetegeknek d. u. 3—8-ig.

★ A nagyszebeni N. S. E. Sportegylet rendes évi bálját február hó 7-én tartja meg az „Unicum” termében.

★ A Kronstädter Eislaufverein (Brassói Korcsolyázó Egylet) a cenkalatti jégpályán január 18-án műkorcsolyázóversenyt rendez a következő időbeosztással: 10—12-ig Junior és Senior előírt gyakorlatok. Déltűn 3 órától kezdve a szabad választás szerinti gyakorlatok, párversenly és táncverseny. 6 órakor díjak kiosztása (Dr. Fabritius H.).

★ A brassói református nőszövetség február 1-én tartandó házi estélyére szép műsort állított össze és kitűnő zenéről gondoskodott. A színrekerülő bájos és mindvégig rendkívül mulatságos és ötletes vígjáték előadására városunk legjobb műkedvelői nagy kedvvel készülnek. A próbák szorgalmasan folynak. Ugy az értékes műsor, mint az előre megnyilatkozó általános érdeklődés arra enged következtetni, hogy az idei református estély, mint az előző években is, a farsang legsikerültebb összejövetele lesz.

A leggazdaságosabb és legmegbízhatóbb, zörejmentes vételt csak a

»VARTA«

FÜTŐ ÉS ANÓD
AKKUMULÁTOROK biztosítják.

VARTA
AKKUMULÁTOR

KÖZGAZDASÁGI LAPOK

Uj rendelet az italmérési engedélyekről

Bukarest, január 16.

A pénzügyminisztérium rendeletet adott ki, amely, a január 2-iki ezirányú rendeletét hatályon kívül helyezve, utasítja közgeit, hogy az olyan korcsmák számára, amelyeknek az italmérési engedély odaitéltetett, az erről szóló írást sürgősen ki kell szolgáltatni, ahol pedig a formalitások még hiányzanak és csak ideiglenes engedély van, ott a formai eljárást kell sürgősen végrehajtani. Végül azoknál az italméréseknél, amelyekben még a régi bérlők vannak, bent tovább kell fizetni a taxákat. Azoktól az italmérésektől, amelyek e három közül egyik kategóriába sem tartoznak, bevonják az engedélyt.

Létrejött a fémfeldolgozó kisüzemek koncentrációja

A bukaresti I. Nacht-cég kezében összpontosul az eladás

Bukarest, január hó 16

Az általános gazdasági helyzet következtében a romániai fémfeldolgozó kisebb üzemek kihiatározása nehézségekkel küzdenek. — Helyzetüket még jobban komplikálják a túl magas adminisztrációs költségek és az éles külföldi verseny. Tekintettel arra, hogy ezeket a kisüzemeket a bukaresti I. Nacht et Co-cég látja el félgyártmányokkal, érdekeinek biztosítására ez a cég már hosszabb idő óta sürgeti az üzemek racionalizálását. Hosszas tárgyalások után a napokban létrejött a meg egyezés, amelynek lényege az, hogy a kisüzemek leépítik költséges eladási szervezetüket és gyártmányaik kizárólagos eladását a Nacht cégre ruházták. Ezáltal a Nacht-cég teljesen a maga kezében koncentrált a fémfeldolgozó ipart, amelyet az egyedárusítási jog ellenében olcsó és hosszulejáratu anyaghitellel lát el.

A koncentrációban egyelőre öt üzem vesz részt, amelyek közül az aradi Armatura rt., a temesvári Hirschl et Co. és a brassói Kertész cég alkotják a „Sodeba” gyűjtőnév alatt létesített tröszt főosztályát, míg az armatura-osztályban az aradi gyáron kívül a kolozsvári Industria Metalurgica cég vesz részt, a tömegcikk osztálya pedig ez utóbbi cégen kívül a nagyváradi Florenz József fém- és mérleggyárat foglalja magában.

Kis közgazdasági hírek

A romániai cukorka- és cukorfeldolgozó gyárak szövetsége memorandumba foglalta sérelmeit és azt Manoilescu miniszterhez juttatta. A memorandum sürgős intervenciót kér a minisztertől, abban az irányban, hogy a nyerscukor árát részükre szállítsák le, mert a mai nyersanyagárak mellett a külföldi áru behozatalát nem tudják megakadályozni.

A borszeszgyárosok szindikátusa végre megtartotta alakuló közgyűlést, amelyen megválasztották az igazgatóságot. Az erdélyi borszeszgyárak delegátusa Steuer Camil, a likőrszindikátus elnöke lett az igazgatóságban. A vezérigazgatói állást nem pályáztak, hanem hármas jelölés alapján fogja betölteni a szindikátus, amelynek irodája még ebben a hónapban megkezdte a működését. A szindikátus alaptőkéje 5 millió lej.

A „Die Mühle” című szaklap jelentése szerint a Kampfmayer nevű német gabonacég tizenöt romániai nagymalmot érdeklőre vonta, azzal a céllal, hogy az itteni szindikátusálási folyamatban hegemoniát biztosítson magának a romániai malomiparban.

TÖZSDE

(1931. január 16.)

Zürich (nyitás): Berlin 122.75, Amsterdam 207.75, Newyork 516.50, London 23.0725, Páris 20.24 és ötnyolcad, Milánó 27.04, Budapest 90.2250, Belgrád 92.70, Bukarest 306.25, Varsó 57.87, Bécs 72.65.

Devizák (belföldi jegyzés): London 817.50, Zürich 32.60, Newyork 167.95, Berlin 40.12, Bécs 23.69, Prága 4.99, Budapest 29.46, Milánó 8.84, Páris 6.6152, Amsterdam 32.66.

Valuták: Angol font 815, svájci frank 32.66, dollár 168, osztrák shilling 23.75, cseh korona 5, pengő 29.60, márká 40.10, olasz lira 8.85, francia frank 6.65, holland forint 68, dinár 2.93.

Resicán végleg a külföld az ur!

Egy milliárdot is meghalad az U. D. R. adóssága

Bukarest, január 16.

A Resica-művek ellen az egyik fővárosi liberális lap hetek óta éles kampányt folytat, melynek során a Resica-műveknek intim és csak nagyon befentesek által ismert ügyeit is napvilágra hozza. A viszonyok ismerői teljesen tisztában vannak azzal, hogy a támadások mögött Tancred Constantinescu, volt liberális vasutügyi miniszter áll, aki hosszabb ideig volt a Resica-művek igazgatója és szűkebb intézőbizottságának tagja. Ő volt az, aki a Resica-művek nacionalizálását keresztülvitte és végrehajtotta, aminek áldásait még ma is élvezzi és ő volt az, aki hervadtan érdemeket szerzett a Resicánál, az állami szállítások megszerzése körül. — Hosszas és kiadós ténykedése alatt tehát alaposan megismerhette a Resica legbelsőbb titkait is. Így hát kézenfekvő, hogy miért van az, hogy a jelenlegi kampány hírel 100 százalékosan autentikusak és csupán az utóbbi idők eseményeinél van csekély eltérés, amikor már Constantinescu nem ült bent a Resicánál.

KIE A RESICA?

A Resica-művek másfél milliónyi részvénye jelenti a vállalat feletti uralmat. Azokkal a változásokkal kapcsolatban, amelyek most vannak folyamatban a Resicánál, a részvények eloszlása felé irányul nemcsak a közgazdaság, hanem a magánosok figyelme is. Elvégre az a Resica, akinek kezében vannak a részvények. Ennek a megállapítása azonban nem csekély feladat, miután a nacionalizálás után ezernyi kisrészvényes, közhírtokosságok, egyházközségek és egyéb közlétek is kaptak az aranyat érő részvényekből.

Némileg megkönnyíti azonban a kimutatást az a tény, hogy a Resica nacionalizált részvényei névre szólnak és a szavazatok érvényesítése előtt a tulajdonos igazolni tartozik román állampolgárságát is.

A Resica-művek a múlt hóra hirdették, de meg nem tartott rendkívüli közgyűlése alkalmával, elkészített egy kimutatást, mely a részvényesek arányát

tárja fel a külföldi és belföldi tulajdonosok között. Ez a következő:

Román kézben van	932.947 drb.	62.17 %
Külföldi kézben van	565.000 drb.	37.69 %
Lebélyegezetlen	201 drb.	0.01 %
Nem optált	1.842 drb.	0.12 %
Összesen:	1.500.000 drb.	100 %

Mint ebből a kimutatásból látható, a külföldi kézben levő részvények még a negyven százalékot sem érik el.

Ez azonban csak papirosan áll fenn. Ugyanis a román kézben levő részvényekhez sorolja a kimutatás pld. a Banca de Credit Român tárcájában levő részvényeket, továbbá Max Auschnittnak, a „Resica” adminisztrátor deléguéjének és a „Titan-Nádrag-Kalán” vezérigazgatójának kezében levő részvényeket is, holott ezen jelentékeny mennyiségű részvényekről mindenki tudja, hogy tulajdonosaikon keresztül a külföldi vállalatok ellenőrzése alatt állanak és szavazatoknál mindenkor a külföldről kapott utasítás érvényesül rajtuk keresztül.

A KIS RÉSZVÉNYESEK

A másfél milliónyi részvénytőmeg természetesen nem szerepel a közgyűlések alkalmával és az eddigi tapasztalat is azt mutatja, hogy a közgyűlés alkalmával a részvényeknek alig felét mutatják be, hogy a szavazati joggal éljen a tulajdonos. És ez érthető. A kinek kevés számu részvénye van, annak nem fizetődik ki a költséges részvétel és a vele járó utazás, miután úgy sincs sok kilátás arra, hogy valamilyen kívánság, vagy akarat érvényesülhetne a teljesen egységesen álló nagy részvényesekkel szemben. Így a kis részvényeseket csupán a részvények árfolyama érdekli és az osztalék mennyiség, melyet a közgyűlés megszavaz. Egyébként nem vesznek részt a Resica ügyeinek intézésében.

Hogy mennyi ez a kisrészvényes-mennyiség, azt nem lehet megállapítani. A tőzsdén állandóan van forgalom Resica-részvényekben, de gazdát cserélnék a különböző bankok és magánosok közötti forgalomban is.

Végleg biztosítva van a külföld hegemoniája

A Resica-művek eddigi alapszabályai meglehetősen biztosították a kisrészvényesek érdekeit, — legalább is látszólag, — a nagy részvényesekkel szemben. Az alapszabályok ugyanis maximálták a szavazati jogot. Ugyanis eddig öt részvény bírt egy szavazati joggal, azonban egy részvénytulajdonos sem érvényesíthetett ötvennél több szavazati jogot, akár mennyi részvénye is volt. Így történt azután, hogy a hatalmas, 160.000 darab tömegű részvénnel bíró bécsi Creditanstalt, mint fő részvényes, is csak ötven szavazatot jelentett. Ezt a korlátozást ugyan könnyen lehetett megkerülni, mert csak egy-két tucat „strohmann”-ra kellett a részvények egy részét átírni és megvált a szükséges mennyiségű szavazat. Azonban még ezt a kényelmetlen módszert is sokallották a nagyrészvényesek, mert megtették a lépéseket, hogy ezt a pontját az alapszabálynak töröljék.

Ezt a szívséget Madgearu miniszter hozta meg gyermekkori barátjának, Max Auschnittnak, amikor engedélyezte az alapszabálmódosítást, mely eltörli

a fenti korlátozást és szabadon megengedi, hogy a részvényesek minden részvényükkel szavazhatnak, korlátozás nélkül.

A korlátozásnak ez a megszüntetése óriási hátrányára van a romániai közgazdasági életnek, mert a külföld befolyása a jövőben már az ország érdekeire való teljes tekintet nélkül fog érvényesülni már a legközelebbi, a január 29-én megtartandó közgyűlésen is. — Ezek után szinte furcsa kérdésként hat ugyan, de mégis jogos, hogy mi szükség volt a nacionalizálás végrehajtására, mikor a helyzet legfeljebb csak papirosan változott meg.

A papiros-formával szemben a valóság az, hogy a hatalmas Rotschildok tulajdonát képező Witkowitz-művek döntő befolyása már akkor is érvényesült, a mikor a „Socomet” vette át a „Resica” termékeinek értékesítését és egyedárusítását. A jövőben azonban a külföldi befolyás még intenzívebb és közvetlenebb lesz.

750 millió alaptőke — egymilliárd tartozás

Nem kis feltűnést keltett az előbb említett fővárosi lapnak egy kimutatása, amelyben a Resica-művek tartozásairól ad számot, mert senki sem sejtette, hogy a hatalmas vállalat alaptőkéjét jóval meghaladó összeggel tartozik bel- és külföldi hitelezőinek. A kimutatás autentikusságához kevés szó fér. Eszerint a „Resica” bel- és külföldi adósságai a következők:

Schweizerische Creditanstalt 20.000 angol font-sterling.

Schweizerische Volksbank 1.000.000 svájci frank. Österreichische Creditanstalt 100.000 osztrák schilling.

Österreichische Creditanstalt 75.000 angol font-sterling és

Österreichische Creditanstalt 160.000 dollár. Magyar Leszámitolóbank 87.280 dollár.

Ezek a tételek összesen 772.976.268. — leire rugnak stabil leire számítva.

Azonban a belföldön is tetemes adóssággal bír a Resica. Többek között:

A Christovelon Bank 28.258.689. — lejt

St. E. G. 11.960.000. —

Creditul Industrial 104.000.000. —

Villamossági hitel 30.000.000. —

más bankok tételeivel együtt 257.974.000 lejjel tartozik. A bel- és külföldi adósságok összege pontosan 1.030.890.268 leire rug.

Ez a kimutatás azonban, bármennyire is hiteles, nem tükrözi vissza a „Resica” pontos helyzetét. A „Resica” hiteleiért eddig a Banca de Credit Român vállalt jóvállást, egy tekintélyes részt pedig a „Resica” egyik ismert vezetőgyénisége.

A Banca de Credit hatalmas investíciói után nagy-

mennyiségű hitellel is ellátta a Resicát és most már régóta abban a kellemetlen helyzetben van, hogy akarva, nem akarva, kénytelen tovább alimentálni a vállalatot, hogy ilyen módon biztosítsa a zavartalan ügymenetet. A bank így nyugodtan elmondhatja a régi mondást: törököt fogtam, de vész...

Ezen a helyzeten éppen Max Auschnittnak főfeladata változtatni, amikor mobilizál iparkodik tenni a Resicát és a Banca de Credit hiteleit csökkenteni igyekszik. Ez úgy kerül megoldásra, hogy a Banca de Creditől lassanként a Socomet veszi át a forgótőke biztosításainak gondját és így a hiteleket átviszi az osztrák Creditanstalt-hoz, mely ugyancsak fő részvényese és főhitelezője a Resicának és amely már ezért, másrészt cukorérdeklőségei miatt is, beültette bizalmi emberét a Socometbe.

Hogy a 750.000.000 alaptőke mellett a több, mint egymilliárdnyi tartozás milyen hatalmas kamatterhelő a Resicára, az elképzelhető. Mindenki tisztában van azzal, hogy csak a kivételes, monopolisztikus helyzet biztosítja a Resicának, hogy eddig megbírt között ezekkel a kamatgondokkal. De nagy mértékben segítségére jött eddig a Resicának az a hatalmas erdőbirtok is, amely felett gazdálkodik és amely eddig tekintélyes jövedelmet biztosított neki.

Azonban még ez sem tudta biztosítani a Resicánál a páratlan eset elkerülését, hogy utolsó osztalékajva kénytelen volt hónapokig adós maradni saját részvényeseinek és amikor hónapok múlva végre kölcsön pénzéből fizetni tudott, akkor úgy szépített a dolgon, hogy késedelmi kamatot fizetett az osztalék után.

Az egymást követő kormányok jóvoltából és a liberális gazdálkodás után ilyen a Resicának, az ország legnagyobb vállalatának a portréja.

Ifjúság

Szerkesztő: Körösi Sándor

Az aranymalom

Volt egyszer egy molnár, annak meg egy lánya.
A lánya mindig dolgozott, a malma mindig állott.
Sohas éret, Már egy öszeresedősdőttk benne az
érekerekek, hogy amikor csak egy próbaköppen ne-
kiesztette őket, olyan hamarosan nyikorogtak, hogy
rossz volt hallgatni.

Egyedül állt a malomban. Szemmel nézte a mal-
mot. Fegyverrel csúszott az ajkából a kőben csú-
szdólgató, mikor egy este felindult.
— Hallod-e te kőes molnár!... Előadod-e az
érintvélet?

Nát hogy a csúszda ne fogadta volna el. Hemen-
egyebet se érezt, miközben az ajkán.

Egy tornászban az állt a kő. Hozott a vállán
három zsákot. Egyenként feladta a malomnak, a
feladta a garatra, ami benne volt. Uramfia!... Szá-
ras beforjannak volt benne, nem is érdekes megör-
síteni. De hát csak őrléte a malom jó szívvél. Gondol-
ta, — ha kell neki, hát hiszen ő tudja: mirel.
Akkor csúszdázott csak nagyot, mikor a rusnya
törpe elkezdte az őrlést mellett énekelni:

Genemica-mócs, hegyesbócs,
Roco-flocs mór... Két krajcár
Mind a három zsákom, ákom-bákom
Nézd csak ide: mi csorog a garatnál!

S hallgatok csúszdát! Öröklend am a nyiszorgó ke-
rekl Szinárany kőeszté kőeszté a garatnál. Néel a
molnár, majd kifordult a szemmel... Hogyha csak
egy marékka is megváromhatat! Mingyárt könnyebb
lenne a lelke tőle!... De igen ügyelte a törpe...

Mikor pedig megörítette a furcsa gabonáját, meg-
szette, ami járt a molnárnak, mind a három zsákot fel-
adta a vállára, s úgy elment, mintha a föld nyelte
volna el.

Másnap este megint eljött.

Közben eleget tört a fejét a molnár, hogy mivel
foghatna ki a törpét. Még a lányát is behívta. (Huh!
de gyönyörű leány volt.) De bezzeg amire ő behívta,
arra ugyan hibba hívta. Nem volt kezes a lány. Az
ugyan meg nem váromta a törpét. Rendjén-módján
megörítette, eladta a nótáját a azzal vette a három
zsák arany lezáróját, megint elment vele!

Csak az ajkából nézett vissza a molnár. Mára.
Azt mondta, hogy:

Szép ez a lány... Molnári!

A molnár-lány meg visszafordult neki, hogy:

Nát! Istennek, meg már!

De azért harmadnap este is eljött őrlétni!
De már akkorára úgy megbiztatta a molnár a lá-
nyát, hogy mégis szöbe erédt a törpével. El is tárt-
ta rá száját a törpe, — a molnár meg elemeit addig
három véka aranylisztet...

Hanem azután a végén, amikor a zsákolásra került
a sor, kitűnődött a lopás! Olyan szomorú lett a tör-
pe, hogy akkora könnyek hulládoztak a két szemé-
gödréből, mint az újjan bátykól! Hogy most már mi-
képpen megy haza árva feje? ... Mind a tíz hőrmét
leapritják érte otthon, amiért hiányzik az arany gab-
onából.

A szép leány már meg is sajnálta volna, de a kap-
szai molnár meghuzogatta a köténye sarkát.
Lódult a törpe a negy fennszóval sirta:

Jaj megloptak! Megorostak!...
Engem ugyan helyrehoztak!
Megloptak a molnár házánál!...
Rosszabb sines a molnár-lánynál!...

De bezzeg már ezt mégse mondhaesal! Mingyárt el-
hozta a három véka aranyat...

Lehetem, csak ő kellett a törpének. Meg volt vár-
kozva, el volt átkozva. A szép lány szava megmen-

tette. Ledobta válláról a három zsákot. Lehullott ró-
la a rusnya rusnya bősé. Olyan dől szép legény-
váltkodott, hogy kíváncsi se lehetett szobbat.
Boszog, hogy nem kősdőzött tőle most a szép lány.
Megkérte feleségül, benne, hogy igent mondott...
De hát még a molnári! Hogyan őrlék a három zsák
aranyat... és hogy mekkora lakodalmat csaptak...

Hegyen-völgybe dűda szölt...
Óregapám is ott volt!
Ugy táncolt a molnár lánya,
Szobbat, mint a királylány.
Csuda lakodalmat volt...

Horváth Margit

Az élet határai a természetben

Többszeres fák és állatok,
amelyek túléltek az embert.

Hogy egy emberélet — az átlagos élettartam —
a fehér embernél 35 év, nem sokat mond. A legtöbb
embert inkább az foglalkoztatja, mi az élet első ha-
tára, meddig élhet, milyen öreg kort érhet meg?
Hallja, hogy a nagyapja 82 éves volt, egyik öse meg
éppen 95 évet ért meg. Tudja, hogy a 100 évet csak
igen kevés ember ér meg és látja, hogy az ennél idő-
sebb emberek már nagyon ritkák. De azt is tapasztalja,
hogy a nagyon öreg emberek között éppensé-
gel nem ritka az olyan, aki jóval hosszabbat mondja
magát a valószínű. Napjainkban Zana Agha, egy
török agastyán, 156 évesnek vallja magát. Előmes
nyugodt és is vitték Amerikába, ahol magas bel-
pódiák mellett mutogatták az öregét. Az orvosok
azonban nem hisznek a patriárka-korban. Ilyen ese-
tekben az alapos vizsgálatok mindig azt derítették ki,
hogy ha nem csalás, de tévedés feltételezhető van a do-
logban. Az ilyen túlságosan magas korú embereknek
emlékezőtehetsége egészen megbízhatatlan, aztán
vagy egyáltalán nincs kereszttevelük. Dr. Jung an-
gol orvos a múlt század elején több ezer, állítólag 100
évesnél idősebb embert vizsgált meg, de ezek közül
csak 30 volt olyan, aki valóban élt 100 évet vagy en-
nél néhány évvel többet a 30 közül 21 nő és 9 férfi
volt.

Bele kell tehát nyugodnunk, hogy az emberi élet
szélső határa — a tapasztalat szerint — a 115 év
körül van, ami körülbelül 42 ezer napot jelent. Hatal-
mas időségek ez, ha meggondoljuk, hogy vannak nagy-
számmal alsóbbrendű lények, amelyek csak egyetlen
napig élnek. Ellenben egyes fák életkora sokszoro-
san felelmeztet az emberét. A leghosszabb életű fa, az
Afrika füves térségein élő faurász, a majomkenyérfa
vagy baobab, amely mintegy 50-szer hosszabb életet
élhet, mint az ember s nem ritkán közel 2 milliószor
aranyozza be csúcsát a felkelő napsugár. Tehát az
élet határa a földön egy nap és kétféle nap közé
esnek.

Az állatok legnagyobb részének élettartama mő-
götte marad az emberénél. Van mégis néhány állat,
amely az embernél jóval hosszabb ideig él. A teknő-
béka átlagos élettartama 300 év, a csukák 250, az
elefánté 200, a papagájé és folyami gyöngybagolyé
150 év s van még néhány madár, hal és gerinctelen áll-
lat, amelyek 100 évnél valamivel tovább élnek.

A növényországban a majomkenyérfa kivül még
sok fa van, amelyeknek az árnyékában hosszú világ-
történeli korszakok játszódhattak volna le. Mi min-
dent láthatott volna a kaliforniai mammut-fa, amely
napjainkban érte el életének végét. Egyik ilyen fa 4700
évre pillantott vissza már akkor, amikor a fehér em-
ber először tette a lábát 300 évvel ezelőtti hazájának
földjére. Ha igaz az, hogy Buddha, a buddhizmusnak,
ennek a nagy ázsiai vallásnak a megalapítója Kr. e.
700 évvel egy fiatal fügefá árnyékában látta meg az
igazságot, akkor ez a fa még jó néhány száz évvel
túlélhet bennünket is, mielőtt életének átlagosan 3
ezer évét leélné. A mi tiszafánk s a Földközi-tenger
keleti partjain otthonos örökzöld ciprus éppoly szív-
vós és éppoly sokáig él, a mocsári ciprus és a boró-
kafenyő már csak 2 ezer évig viszi föl, a többiek, még
az agastyánkorban levők sem láthatják a Krisztus
előtti időköt.

Egy-egy, manapság haldokló, élete végét járó pla-
tán vagy jegenyefenyő Nagy Károly idejében, tehát

Kr. e. 800 körül már fiatal csemetekorban volt. A
magyarok honfoglalásakor ültetett hársfák, tölgyfák
és vörbakkók, vagy az első keresztesháború (1096—
99) alatt ültetett lucfenyők és nagylevelű hársfák
napjainkban jutottak volna el életük végéhez. Olaj-
fák mintegy 700 éves kort is érhetnek. A feketefe-
nyők, vörösfenyők, szilfák, ezüstnyárfák, amelyek ma
élnek, legfőképpen az Árpád-ház kihalásáig (1301) pil-
lanthatnak vissza. A legelső nyomtatott könyvek
(1446) az előbb említett fákban kívül csak a legöregebb
lucfenyők, a gesztenyefák, juharfák, s a jegenyehárs-
fák, más néven topolyák érhettek meg. Az összes
többi fának a gyermekkorra már a reformáció idejé-
re, vagy későbbre esik.

Körülbelül egy tucatra tehető az egy családból
származó nemzedékek száma, amelyek az ősi kuria
udvarán álló madármeggy-, galagonya- vagy diófa
alatt ültettek és ugyanannak a vadrozsa-fa virágai-
nak örülhettek. Még a harmincéves háború korából
való lehet némelyik juharfa (380 éves kort érhet), né-
mely égerfa, somfa, vagy kőrtefa, amelyek 360 évet
is megérhetnek. A gyertyánfa, kőrisfa és vadgeszte-
nyefa már csak kétszázötven évre terjed. Almafák,
a fehérakác, a borostyán és a kanadai nyárfák kétszáz-
éves korhatárt érhetnek el. A legöregebb rezgőnyár-
fák, mogorósbokrok, erüstenvelű fűzfák és puszpáng-
fák (téliföld) körülbelül 150 évesek lehetnek. A szőlő
is elég magas kort érhet el, hosszabbat, mint az em-
ber, mintegy 130 évet. A Rajna balpartjának legre-
gebb ültetési szőlő kétszer élték át a francia ural-
mat: ültetésük idején és a jelenkorban.

A mocsári és a fehér nyírfa is tovább él az ember-
nél: az egyik 124, a másik 120 évet élhet meg. A töb-
bi fajtájú fák életkora már kisebb, mint az emberé
s aki elülteti őket, miután minden évben lezsedte ter-
mésüket, megmérheti halálukat. Némelyik fa sok-
kal kisebb élettartama, mint gondolná az ember. Így
a sárga akác, vagy más néven aranyacsa, alig él 30
évig, a borbolya élete sem tart tovább 24 évnél.

A fák életkorának a megállapítása a törzs évgyű-
rűinek alapján történik. Mivel minden évben új gyű-
rűvel vastagodik a fák törzse, az évgyűrűk meg-
mondják a fák korát. De nem mindig teljes bizto-
sággal. Még ha teljesen pontos is a számolás, az ered-
mény helytelen lehet. Az évgyűrűk képződésében
ugyanis szabálytalanságok is előfordulhatnak, így
kétszeres évgyűrű képződik, ha a fa egy évben két-
szer hajt lombot. Sok forróbbi fa vastagsága kö-
vetkezésképpen néha sokkal idősebbnek látszik, mint
amilyen valóban a az évgyűrűk ezeknél sok eltérést
mutatnak a szabálytól. Ujabbban azonban olyan mód-
szereket találtak ki, amelyek segítségével az évgyű-
rűk adatai helyesbítethetők és így a fák életkorára vo-
natkozó vizsgálódások a régi megállapításoktól jelen-
tősen eltérő eredményekhez vezettek.

Érdekes tudnivalók.

A VASBETONT — ugyan ki gondolná? — egy
francia kertész, névszerint Monier (ejtendő: Monié) ta-
lálta fel 1867-ben. Dézsaszéri virágedényeket készí-
tott magának cementből a hogy tartósabbak legyenek,
később drót-beütést is helyezett az edények falába. A
növénytartó dézsák addig páratlan szilárdsága ma-
gára vonta az építészek figyelmét s nem sokára az
építkezéseknél is alkalmazni kezdték a leleményes
kertész találmányát. Mostanság már vasbeton nélkül
nem is lehet elképzelni nagyobb építményeket.

A REKLAMOK jelentőségére azonban érdekes egy
amerikai statisztikus kimutatása. Ezzerint az ameri-
kai Unióban eladott árucikkeknek csak 25 százaléka
olyan, amely a közönség feltételezett szükségletét fedez-
ti, míg a többi 75 százalék vásárlására a reklámok, hir-
detések csábítják a fogyasztókat. Amerikai feltéte-
szerint így van ez rendjén, mert az ember célja az,
hogy minél többet termeljen és minél többet fogyas-
szon.

1931
január
18-án

a kolozsvári Mentő sorsjegyek IV-ik osztály huzása

Ne dobja el szerencsáját, vegye meg sorsjegyét.

Videki rendeléseket 117 Lei előzetes beküldése ellenében a Sors-
jegytroda. Cluj, Str. Memorandului 16 sz. azonnal eszközli.

Ezenkívül még 6 huzás lesz.
Minden huzásról nyereményjegyzék lesz kihcsájva.

RÁDIÓ MŰSOR

VASARNAP, JANUÁR 18.

Bukarest, 11.15: Gyermekek negyedóra. 11.30: Szentbeszéd. 11.45: Egyházi karének. 12: Zenekari hangverseny. 17: Mezőgazdasági óra. 17: Könnyű és román zene. 18: Vidám negyedóra. 18.30: A hangverseny folytatása. 19: Rádiószabadegyetem. 20: Gramofon. 21: Zenekari hangverseny. 21.30: Felolvasás. 21.45: A hangverseny folytatása. — Budapest. 10: Hírek, kozmetika. 11: Református istentisztelet. Utána: Zenekari hangverseny. 15: Gramofon. 16: Mese-délután. 16.30: Mezőgazdasági előadás. 17: Rádiószabadegyetem. (Magyar népdalok. Előadja a polgári dalárda. A hangverseny szünetében: Felolvasás.) 18.10: Puccini-hangverseny, Kovács Helén és Szedő Miklós operatársaság közreműködésével. 20.15: Vigjáték előadás a stúdióból. 22.15: Imre László, Eitner Irén és a Toll cigányzenekar magyar nótaestje. Utána: Szabó Gy. László jazz-zenekara. — Bécs. 11.20: A bécsi fiudalárda hangversenye. 12.05: A bécsi szimfonikusok zenekari hangversenye. 14.05: Gramofon. 16.05: Wacek-zenekar. 17.45—18.30: Kamarazene hangverseny. 20.40: Luise Helletsgruber és Karl Ziegler kamarazenei előadás. 21.30: Szimfonikus előadás. 23.25: Römisch-zenekar. — Milánó. 20.30: Szórakoztató hangverseny. 22: Operaelőadás. — Prága. 19: Német műsor, keretében Mahler Gusztáv hangverseny. 20.05: Fuvószenekar. 21: A prágai szimfonikusok hangversenye. 22: Közvetítés. 23.20: Könnyű zene. — Róma. 18: Zenekari hangverseny, vagy operaelőadás. 21.40: A gésák c. operett. — Stockholm. 20.15: Kamarazene. 22.40: Könnyű zene. — Belgrád. 17: Szerb zene. 21: A prágai szimfonikusok hangversenye. 22: Közvetítés. 23.20: Európai adóállomások műsorának közvetítése. — Berlin. 20: Eva Liebenberg Wolf-hangversenye. 20.30: Humoreszkek. 21: Zenekari hangverseny. Utána: Táncczene. — Kattowicz. 21.30: Tamara Bey zongorahangversenye. 21.30: Szórakoztató zene. 23.15: M. Szalevski brácsa-hangversenye. 24: Táncczene. — Stuttgart-Mühlacker. 19.30: Zongorahangverseny modern szerzők műveiből. 21.30: Bismarcktól Hindenburgig c. hangjáték. 22.05: Szórakoztató zene és táncczene. — Pozsony. 19.20: Szórakoztató hangverseny. — Heilsberg-Königsberg. 20.45: Zenekari hangverseny. 23.20: Táncczene Berlinből. — M.-Ostrava. 17: Délutáni hangverseny. 23.20: Könnyű zene.

HÉTFŐ, JANUÁR 19.

Bukarest, 18: Gramofon. 17: Zenekari hangverseny. 19: Rádiószabadegyetem. 20: Gramofon. 20.30: Német nyelvoktatás. 21: Kamarazene. (Schumann: A dur vonósnygyese). 21.30: Felolvasás. 21.45: Manole Stroići énekhangversenye. 22.05: Jazz. — Budapest. 10.15: A rendőregység zenekara. 18: Déli harangszó, zenekari hangverseny, ének és klarinetszólóval. 17: Asszonyok órája. 18.10: Felolvasás. 18.30: Bécsi dalok, fuvószenekar kísérettel. 19.30: Német nyelvoktatás. 20: Felolvasás. 20.30: A magyar filharmónikus hangversenye az operaházból. Vezényel: Dohnányi Ernő. Utána: Kiss Lajos cigányzenekara. — Bécs. 12: Gramofon. 16.20: Geiger-zenekar. 18: Gyermekóra. 18.30: Ifjúsági óra. 19—20.40: Sport, művészettörténeti és turisztikai előadások. 20.45: Oskar Adler (hegedű) és Franz Schmid (zongora) Mozart-hangversenye. 21.30: Holzer-zenekar. 23: Gaudriot-jazz. — Milánó. 20.30: Szórakoztató hangverseny. — Prága. 22: Nováková-Tomáškova asszony hangversenye, romantikus szerzők dalkompozícióiból. 22.35: Cemballo-hangverseny. 23.20: Jazz. — Róma. 18.30: Kamarazene. 21.40: Könnyű zene. — Stockholm. 21: Szólísták hangversenye. 23.10: Szórakoztató zene. — Belgrád. 17: Gramofon. 18.30: Népdalok. 19: A Moszkva-szálló zenekarának délutáni hangversenye. 20.30: Citara-hangverseny. 21: Miroslava Binický asszony (ének), Vladimir Stalin (hegedű) és D. Gerasimenko (zongora) hangversenye. 22: Könnyű zene. 23.30: Gramofon. — Berlin. 20.30: Könnyű zene az Adlon-szállóból. 22.10: „Die Pickwicker” c. hangjáték premiérje. — Kattowicz. 21.30: Operettelőadás. 24.30: Táncczene. — Stuttgart-Mühlacker. 20.45: Ritka hangszerek. 20.15: Chr. D. Grabbe Napoleon-drámája. 23.35: Tánccztatás. 24.05: Táncczene. — Pozsony. 17.30: Délutáni hangverseny. 18.50: Kamarazene. Heilsberg-Königsberg. 17.30: Szórakoztató zene. 20.30: Könnyű zene. 22.10: Rudolf Lothar „Venus im Grünen” c. vigoopera. 23.20: Táncczene. M.-Ostrava. 19.35: Fuvószenekar. 22: Énekkvartett. 23.20: Jazz.

★

KEDD, JANUÁR 20.

Bukarest, 18: Gramofon. 17: Könnyű és román zene. 19: Rádiószabadegyetem. 20: Gramofon. 21: Ze-

nekari hangverseny, Rose Baumann-Radulescu énekesnő közreműködésével. A hangverseny szünetében: Felolvasás. — Budapest. 10.15: Postászenekar. 18: Déli harangszó, Mándits-szalónzenekar. 17: Ottó Drechsler német novellái. 18: Felolvasás. 18.20: Kiss Béla cigányzenekara. 19.20: Francia nyelvoktatás. 19.50: A Rádió Elet felőrája. 20.20: Gramofon. 21: Guglielmotti Anna Mária énekhangversenye. 22.30: Kentler Jenő (zongora), Országh T. (hegedű) és Friss Antal (gordonka) hangversenye. Utána: Farkas Jenő cigányzenekara. A hangverseny szünetében Mohácsi Jenő németnyelvű előadása Madách Imréről. — Bécs. 12: Operett-részletek gramofonon. 13: Cerdá-zenekar. 16.20: Gramofon. 18—21: Ifjúsági, tudományos és szórakoztató előadások. 21: Paul Klenau „Die Laster-schule” c. operája. 23.40: Zenekari hangverseny. — Milánó. 20.30: Szórakoztató hangverseny. — Prága. 20.30: Népdalok. 21: Kamarazene. 21.30: Jan Hermann zongorahangversenye. 22: Szórakoztató hangverseny. 23.20: Könnyű zene. — Róma. 18: Tarka hangverseny. 22: Operaelőadás. — Stockholm. 21: Zenekari hangverseny. 23.10: Orgona-hangverseny a Jakabtemplomból. — Belgrád. 18—21.30: Jazz és nemzeti dalok. 21.30: Miroslava Mokranjac (zongora) és Zarko Cvejic operatársaság hangversenye. 22.45: Népdalok gitárkísérettel. 23.50: Esti hangverseny. — Kattowicz. 20.50: Gramofon. 21: Artur Hermelin zongorahangversenye. 22: Könnyű zene. 23.15: Gramofon. 24: Táncczene. — Stuttgart-Mühlacker. 20.45: Hangverseny Leon Jessel műveiből. 21.45: Három egyfelvonásos. 22.15: Népdalok. 23.30: Táncczene. — Breslau. 21.15: Verdi „Traviata” c. operája. 22.30: Cemballo-hangverseny. — Kassa. 20.30: Magyar műsor. — Pozsony. 20.30: Vidám zene. 21: Szimfonikus hangverseny. — Heilsberg-Königsberg. 17.30: Délutáni hangverseny. 18.30: Tánccok hegedűre és zongorára. 20.30: Szórakoztató zene. 22: Hangjáték. 23.20: Táncczene.

★

SZERDA, JANUÁR 21.

Bukarest, 18: Gramofon. 13.50: Zenekari hangverseny. 18.15: Zenekari hangverseny. 19: Rádiószabadegyetem. 20: Gramofon. 20.30: Francia nyelvoktatás. 21: V. Gheorgiu zongorahangversenye. 21.30: Felolvasás. 21.45: Firenscz asszony énekhangversenye. 22.15: H. Nestorescu hegedűhangversenye. — Budapest. 10.15: Hangverseny, Meszlényi Lili (ének), Sándor János (hegedű), Ungár Imre (zongora) közreműködésével. 18: Déli harangszó, Szalónzenekari hangverseny. 16.30: Morse-tanfolyam. 17.15: Novellák. 18: Felolvasás. 18.20: A 2. honv. gy. ezr. zenekara. 19.20: Olasz nyelvoktatás. 19.50: Helyszíni közvetítés a mentőegység palotájából. 20.25: Az Acélhang dalárda hangversenye. 21.15: Megyeri Ella előadása. 21.45: Három egyfelvonásos a stúdióból. 23.45: Magyar költők olasz nyelven. Utána: Magyar Imre cigányzenekara. — Bécs. 12: Haupt-zenekar. 14.10: Gramofon. 16.25: Winternitz-zenekar. 18.30—20.30: Tudományos, szociálpolitikai és zenei előadások. 20.35: Erna Lamatsch (hegedű) és Rudolf Pehm (zongora) hangversenye. 21.30: Paul Gerald vigjátékának előadása. Utána: Silving-zenekar. — Milánó. 20.30: Szórakoztató hangverseny. 21.45: Kamarazene. 23: Operett-részletek. Utána: Hangverseny-közvetítés. — Prága. 20.20: Fuvószenekar. 21.25: Kamarazene. 22: A londoni szimfonikus hangverseny közvetítése. — Róma. 21.45: Operaelőadás. — Stockholm. 18.30: Gramofon. 20: Énekhangverseny. 21: Szimfonikus hangverseny. 23: Táncczene. — Belgrád. 21: Ariahangverseny. 21.55: Zongorahangverseny. 22.45: Gramofon. — Berlin. 21: W. Kempff „Midás király” c. vigoopera.

★

Csütörtök, január 22.

Bukarest, 13: Gramofon. 17: Könnyű zene. 20: Gramofon. 20.30: Angol nyelvoktatás. 21: Szimfonikus hangverseny. 1) Beethoven: Coriolán-nyitány. 2) Wieniawski: Hegedűhangverseny. 3) Rietti: Konzert. 4) Weber: Aufforderung zum Tanz. A hangverseny szünetében: Felolvasás. — Budapest. 10.15: Gramofon. 13: Déli harangszó, a rádió házikvartettjének hangversenye. 17: Rádiószabadegyetem. 18.10: Mezőgazdasági előadás. 18.45: Teichmann Irén (ének) és Zeitingen Jenő (gordonka) hangversenye. 19.50: Angol nyelvoktatás. 20.30: Operaelőadás. Utána: Az 1. honv. gy. ezr. zenekara. — Bécs. 12: Gramofon. 13: Macho-zenekar. 16.20: Karénekek és kamarazene gramofonon. 18—20.35: Szórakoztató és ak-

tuális előadások. 20.35: Paul Weingarten és Karl Alwin kétzongorás hangversenye. 21: Elisabeth Schumann énekhangversenye. 23.10: Korngold-jazz. — Milánó. 20.30: Szórakoztató hangverseny. 21.30: Szimfonikus hangverseny. Utána: Könnyű zene. — Prága. 17.30: Délutáni hangverseny. 20.30: I. Gotovac „Morana” című operája. 23.20: Prof. Wiedermann orgona-hangversenye a Beranek-moziból. — Róma. 18: Kamarazene. 21.40: Vidám est. 22: Zene és énekkari hangverseny. — Stockholm. 20.45: Hangverseny. 23: Mozart G-moll vonósötöse. Belgrád. 18: Ilic zongoraművész hangversenye. 18.30: Harmónika. 19: Gramofon. 21.30: Hangverseny közvetítés Lajbachból. 23.50: Esti hangverseny. — Kattowicz. 21.30: Könnyű zene. 23.15: Hangverseny. 24: Táncczene. — Stuttgart-Mühlacker. 20.45: Tarka est. 22: Zongorahangverseny. 22.30: Vidám novella. 23: Hangverseny Frankfurtból.

★

Péntek, január 23.

Bukarest, 13: Gramofon. 17: könnyű zene. 19: Rádiószabadegyetem. 20: Színházi krónika. 20.30: Gramofon. 21: Puccini „Bohémek” c. operája gramofonon. Budapest. 10.15: Szalónzenekari hangverseny. 17: Mese-délután. 18: Novellák. 18.25: Pataky-jazz. 19.25: Gyorsírástanfolyam. 20: Rádióamatőr-pósta. 20.30: Az operaház zenekara. 21.50: Mocsányi és Lakos zenehumoristák hangversenye. 22.50: Németnyelvű előadás. Utána: Kurina Simi cigányzenekara. Bécs. 12: Operarészletek, zenei lelemképek gramofonon. 16.25: Silving-zenekar. 18—20.30: Különböző előadások, felolvasások. 21: Paul Lincke-est. Kiurina Berta kamarazene, Willi Strehl és a Holzer-zenekar közreműködésével. Utána: Macho-zenekar. Milánó. 20.30: Tarka hangverseny. 22.50: Szimfonikus hangverseny. Utána: könnyű zene. — Prága. 22.30: Josef Fiedelmann zongorahangversenye. 23.20: Könnyű zene. Róma. 18: Zenekari hangverseny. 22: Reklámhangverseny. 22.35: Operettelőadás. Stockholm. 20.20: Nápolyi népdalok. 20.15: Katonazene. 23.15: Könnyű zene. Kattowicz. 21.15: A varsói filharmónikusok zenekari hangversenye.

★

Szombat, január 24.

Bukarest, 13: Gramofon. 17: Román zene. 19: Rádiószabadegyetem. 20: Gramofon. 21: Román est. 21.30: Aktuális előadás. 21.45: Gutianu asszony hangversenye. 21.15: Hegedűhangverseny. Budapest. 10.15: A rádió házikvartettje. 13.05: Mándits-szalónzenekar. 17: Novellák. 18: Felolvasás. 18.25: Gramofon. 19.30: Rádióamatőr-pósta. 20.15: Az 1. honv. gy. ezr. zenekara. 21.50: Antalffy-Zsiros Dezső orgonahangversenye. Utána: Bura Károly cigányzenekara. Bécs. Régi és modern táncczene gramofonon. 13: Dostal-zenekar. 16.25: Gramofon. 17.30—18.15: Előadások, felolvasások. 18.15: Kamarazene. 20.35: Bella Alten operatársaság hangversenye. 21: A. Strindberg „Königin Kristina” c. színműve. Utána: Bauer-zenekar.

Milánó. 21.45: Operettelőadás. Utána: Könnyű zene. — Prága. 18.25: Ferry Bauer vidám kuplékat énekel. 22.30: Cseh zeneszerzők művei kétzongorás hangversenyen. 23.25: Rádiófilm. — Róma. 22: Operaelőadás. — Stockholm. 19: Gramofon. 20: Svéd, holland és norvég népdalok. 21: Mozart „Varázsfuvola” c. operájának első felvonása Berlinből. 22.40: Táncczene.

— HA BARMILYEN KÖNYVET akar beszerezni, forduljon a legnagyobb bizalommal a Brassói Lapok Könyvosztályához. Állandó nagy raktár magyar szépirodalmi újdonságokban, műszaki könyvekben, szótárakban, nyelvtanokban, ifjúsági és képes-könyvekben. Postai megrendeléseket azonnal elintézzük. — Könyvjegyzéket díjtalanul küldünk.

HF.17478

Magazin

GENERAL

nagyáruház

BUKAREST, CALEA MOȘILOR No. 1.

Schroll vászon 1 m. Lei 39
Francia finet 36

Indian (115 cm. széles) . . . Lei 40
Természetes vászon mt. . . . 29

Szalvéta 60×60 Lei 35
Gyapjútakarók drb. 650

HENRY DUPUY-MAZUEL
A SAKKJÁTÉKOS
REGÉNY Fordította KÜRTI PÁL

37

Óvatosan közelebb mentem és akkor lenn egy furcsa járművet pillantottam meg. Afféle komédiásoksi volt, amilyenekben medvetáncoltatók utaznak, de jóval nagyobb és fényűző külsejű. Lakottnak látszott, de nem mutatkozott senki a környéken. A malom irányába néztem. Az ember még ott állt mozdulatlanul. Sejtettem, hogy az ő mozgó lakása van előttem. Ez megnyugtató. Ebben a pillanatban az ember megfordult. Néhány pillanatig mozdulatlanul néztek egymást, két szűrés szem szegződött rám elhízott, sárga arcból. Elindultam visszafelé.

Mikor a patak partjához értem, jókedvű kiáltások fogadtak.

Az ebéd elkészült és fel volt találva. A hideg alapos étvágyat gerjesztett bennünk. Mikor végeztünk az ebéddel, pipára gyújtottam; egyszerre elcsöndesedtek a társaim s mikor felpillantottam, magam is szótlan lettem a csodálkozástól. Az az ember állott előttünk, akit az imént a szélmalomnál láttam, pedig senki sem hallotta vagy látta közeledni.

Mosolygós udvariassággal üdvözölte a nőket, majd felém fordult és dallamos, meleg hangon így szólt:

— Nagyon kérem, lovag ur, hogy bocsássa meg tojokodásomat, de a palermói varázsló nem tudott el-
lentánni annak, hogy üdvözölje a rigai varázslót, aki-
vel, ime, tél közepette, nyílt mezőn volt szerencséje
találkozni. Lovag ur, a nevem Cagliostro gróf!

Felugrottam és kutatóan néztem rá. Ez hát a titok-
zatos olasz, akiről a legtarkább és tegyük hozzá, leg-
gyanúsabb mendemondák keringtek! Ő volt Balsamo
József, akit Tischio, Melina, Belmonte, Pellegrini,
Fénix, Harat és számtalan más néven ismertek s ül-
döztek; aki eleddig ismeretlen művészettel üzött min-
denféle szélhámosságot és kereskedett gyanús gyógy-
módokkal, melyek miatt Európa legkiválóbb orvosai
hába sápadtak el a dühtől; feltalálója ama vízzel telt
kristálygömbnek, amelyből a jövőndő képeit tudta
elővarázsolni; a rózsafrigyes páholy nagymestere, volt
irgalmasrendi barát, a látnok próféta, az az ember,
aki állítólag személyesen ismerte Krisztust.

Mosolyogva nézett rám és úgy látszott, mintha örö-
me telne a meglepetésemben.

— Lovag ur, — szólt ismét, — ne ítéljen meg a
látzat után és a rólam szállongó mesék szerint, ha
még oly érdekesítő is. Kerekében járó házam van,
akár a vásári felcsereknél, medvetáncoltatóknak,
majomszínházaknak. Ha a nagyvilágban forgolódom,
franciásan öltözködöm, acélszürke, aranypaszomántos
kabátot, skarlátzsin spanyol-csipkés mellényt, piros
nadrágot, aranyozott kardot hordok és a kalapomon
ama fehér toll lobog, amely az orvos-művészek is-
mertetőjele, azoké, akik szabad ég alatt árulják
gyógyszereiket. Ebből — tette hozzá szeliden — nem
szabad arra következtetni, hogy kuruzsló vagyok. A
ruha nem teszi az embert; az uniformis nem avatja
hőssé a gyávát, a szögletes süveg és a talár nem csinál
egy számról igazi tudóst. Az embernek alkal-
mazkodnia kell korának szokásaihoz és foglalkozásá-
hoz illő ruhát kell hordania... Ön is, lovag ur...

Leintettem. Mosolygott és hozzátette:

— Nagyrabecsülöm az érdemeit. Jól ismerem a mű-
veit. Munkáját állandó figyelemmel kísérem.

Növekvő csodálkozással néztem; ajkán furcsa me-
rev mosollyal, szemeiben sok maliciával folytatta:

— Ismerem beszélő andróját, Bécsben voltam,
mikor bemutatta a császárnőnek. Sőt: aznap is az ud-
varnál voltam, mikor a francia Pelletier magnetikus
előadását tartotta, amely nap emlékezetes az ön szá-
mára és áldásos lett a többi embernek, hiszen ez a
nap avatta őnt a világ első automata-tudósává.

Jónak láttam tiltakozni.

— Vaucanson — mondottam — és Mical abbé...

— Igen, Vaucanson — szólt élénken, — az ő ma-
sinát mindig alacsonyabbrendűnek tartottam az
őnéénél. Ami az abbét illeti...

Elfintorította az arcát és megvetően legyintett.

— De nem folytatom a megérdemelt dicséretet,
csak egyetlen dologra óhajtom figyelmeztetni: soha
többé ne térjen vissza Oroszországba. A csillagai rossz-
szul állnak.

Nevettem.

— Nincs ez így jól, gróf ur. Varázsló a varázslót
ne próbálja becsapni. En nem sértem meg azzal, hogy
igyekeztem lépcsézni az automatáimmal. Hagyja hát
a csillagokat.

A mosoly eltűnt ajkairól.

— Szóval nem hisz nekem. Nevet. Tudom, hogy
szeret nevetni. A nevetés az elnézés jele, az elnézés
perit az intelligencia lényege, de egyúttal a butaság

megbocsátása. Szeretnék önnek nyugodtan beszélgetni.
Talán sikerül meggyőzőm arról, hogy ha ön egy lé-
pést tett a bennünket környező ismeretlenbe, én vi-
szont százát tettem!

Jókedvűen rágyújtottam a pipámra.

— Követem. Nagyszerű rábeszélőképességgel ren-
delkezik, gróf ur. Pompás eszköz a hang hódítóereje.

Megcsóválta a fejét, kezével a karomat érintette,
nagy udvariasan bocsánatot kért és a kocsija felé ve-
zetett. Wanda követte a pillantásával, ami rögtön el-
lenszenvéssé tette előttem.

Mikor mozgó házának három fa-hágesójához ér-
tünk, visszatartott és így szólt:

Székrekedést,

E 228

aranyeret, vesebajt, májbetegségeket, rheumát gyor-
san és könnyen anélkül, hogy a szervezet-
nek ártson, természetes gyógymóddal gyógyít az

UNIVERSAL-TEA

Dobozonként 95 lej, gyógyszerárakban és drogériák-
ban. Labor „Malarin” Bukarest, Piața G. Cantacuzino 3

„IDEAL-kávé”

D. DANIELIAN

Királyi udvari szállító.

Bucuresti, Str. Carol 37. Telef.: 347-70

Fiókok: Str. Sft. Nicolae Selari No. 7. Te-
lefon 315-98. Str. Poincare No. 1.
(volt Academiei-u.). Telefon cent-
rale II. 382-77.

Egyedüli kávékereskedések, melyek naponta
friss árut hoznak forgalomba, a leg-
jobb minőségben. En-gros árakban.

2878

Női konfektiós

34 éves intelligens férfi, aki Budapesten,
Bécsben szerzett nagy detail és engros
prakszissal rendelkezik, elvállalná női kon-
fektiós üzlet vezetését esetleg lerakatot. —
Önálló manipuláns. Szíves megkeresést
„FELTÉTLEN MEGBIZHATÓ” jellegre e
lap brassói kiadójába kér. 11273

RADIATOROK

öntöttvas, gőz- és melegvizka-
zánok, bordáscsövek stb. köz-
ponti fűtésekre. H 2406

KELTETŐGÉPEK

gravitációs melegvízfűtéssel és
segédeszközök ab raktár Brassó.
vagy ab gyár a legutányosabb
napi árakon.

Költségvetések és prospektusok
díjmentesen. Látogassa meg du-
san felszerelt raktárunkat.

»MODERNA«

Építőipari gépek és Radiator r.-t.

Brassó, Str. Infundatä (Kis-u.) 12.

Leltáreladás

nagy
árleszállítással!
Vászonnemű, selymek,
lenvászon, harisnyák,
férfi- és női szövetek

Királyi udv.

szállító

ORGHIDAN

cégnél,

Bukarest I. Str. Pânzari 11

18 lej 1 m. Sárgavászon

22 lej 1 m. sifon, keményített-
len, jó mosható

30 lej 1 m. sifon,
superior

32 lej 1 m. Indian,
finom fehérneműnek

33 lej 1 m. sifon, keményített-
len, 80 cm. széles

36.50 1 m. sifon,
valódi Schroll

41 lej 1 m. Gradli
férfi fehérneműnek

44 lej 1 m. naturálvászon
100 cm.

40 lej 1 m. sifon extrafinom,
80 cm.

42 lej 1 m. angol ingzefir,
modern mintákkal

24 lej 1 m. zefir,
garantált mosható

29 lej 1 m. mintás Oxford,
ingeknek

68 lej 1 m. lepedővászon, tar-
tós, praktikus, 155 cm.

140 lej 1 m. elsőrendű
lepedővászon 220 cm.

75-90-125-180-

220-250-300-

350 lej valódi gyapju-
szövetek, 100-140
cm. szélességben.

2888

Vidékre postán utánvétellel szállítunk.

Megnyílt az új
UNION SZÁLLODA

BUCUREȘTI, Strada Regală 6

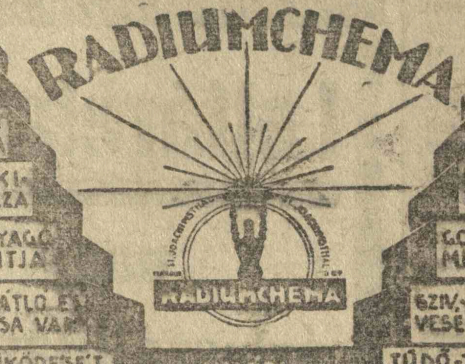
Az ország legszebb és legelegánsabb szállodája, fürdőszobás
szobák, telefon, központi fűtés, felszálló (lift). Autógarázs.

Modern berendezés.

Mérsékelt árak.

E 15997

LEGZESI ÉLÉNKÍTŐ
VERELLATÁST FOKOZZA
ANYAGCSERÉT SZABÁLYOZZA
IDEGEKET KI EGYENSÚLYOZZA
MÉRGEZŐ ANYAGOKAT ELTÁVOLÍTJA
GYULLADÁST GÁTLÓ ÉS FELSZÍVÓ HATÁSA VAN
MIRIGYEK MŰKÖDÉSÉT SZABÁLYOZZA
FAJDALMAT CSILLAPÍT

RADIUMCHEMIA

RHEUMA ISCHIAS
IZULETI GYULLADÁSOK
IDEGBAJOK
ZSABA, BEMULÁS
REMESZESÉDES
MÓI BAJOK
GOLYVA, CIKORBAJ
MIGREN, BÓRBAJ
GIZV, GYOMOR, LÉP, MÁJ-VESE-HASBANTALMAK
TÜDŐ-TUBERKULOTI KÍS. MEGBETEGÉDESEK, ASTHMA STB. STB.

RADIUMGYÓGYPARKNAK

Brassói körzetképviselő: WEISS EMIL Hirsch-utca 19.
Bukarest: S. Bernstein & Co., Str. Emigratului 8 (colț Antim), Farmacia Coșșar, Calea Victoriei 101. Gyulafehérvár: Weill Béla, Beszterce: Gellner, Emil, Kolozsvár: H. Szele Márton, Strada Raftiu 3. Cernovic: Dr. Schacht Peter, Str. Banatului 3. Déva: Sámuel Mátyás, Déva: Szijka László, Lugos: Cséry Vilmos, Nagyváradi: Lederer Ervin, Str. Moldova 20, Segesvár: West Vilmos, Nagyszeben: Reiner A., Str. Seb. Han 20, Szatmár: Kaufmann Ignác, Temesvár: Gaengler Miklós, Str. Telegrafului 6. Marosvásárhely: Dr. Erdélyi Emil, Torda: Jeszenszky Aladár, Felsővidék: Pokorny End. gyógyszer. Romániai igazgatóság: Arad, Strada Consistorului 31. 18562

B.L. POLITIKAI NAPILAP
A B.L. nyomdával kiadása és nyomása. — A szerkesztésért Kocsis Béla felel

BRAȘOV—BRASSÓ Kapu-utca 56—58. szám. Telefon: 82 és 1-77.
BUCUREȘTI—BUKAREST L. Sărinăd No. 6. Telefonszám: 363/64, 373/70

ELOFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600. évente 1200. lej. Magyarországra: negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba: negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

HÍRDETÉSEK: felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

MEGBIZOTTAK: Arad: Strada Gheorghe Lazar 4 (Halmágyi Pál). — Kolozsvár: Strada Dubalarilor 7 (Neumann Ignác). — Déva: Osztián Kálmán Strada S. Barnutiu 10. Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17. Hunyad: és Alsófehérvármegyék részére. — Nagyváradi: Str. Nic. Jiga 32. (Szabó Gyula). — Szatmár: Papp Géza-utca 15. (Kertész László). Szatmár- és Máramaros-megyék részére. — Nagyszeben: Str. Turnului 13. (Szigethy László). — Szilágysomlyó: Helyperin Ernő. — Marosvásárhely: Sztgyörgy-u. 6. (Szabó Jenő). — Temesvár: Berényi Lajos, Gátsor 22/a. — Torda: Str. Reg. Ferdinand 25. (Dénes József).

Megbízások felvételére és fizetések átvételére fenti helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljegyezve: Bartha Géza, Dán Dániel, Gerő Sándor, Nádas Jenő.

APRÓHÍRDETÉSEK
Hétköznap: egy szó 6, vasárnap 12 lej. Vasárnap 7-50, illetve 15 lej. Legtöbb hirtetés 10 szó. Negyzet hirtetés esetén 25%-os engedmény. Állást keresőknek 25%-os kedvezmény. — A bukaresti kiadás részére: átlagosan 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás
Bort kiskülfömetit 50 litertől feljebb legutánsabban szállít Nafali Vilmos, Balázsfalva. 11263

100—500 holdnyi föld birtokot vennék, építéssel. Olcsón eladó Mercedes 6 üléses autó. Szekesfürdő, Székelyudvarhely. 11262

Alig használt szilfa komplett hálószoba minden elfogadható ártért eladó, Rosner, Brassó, Fekete-utca 62. 11246

Jókarban levő modern téglafehérlő, fehér hálószobabútor, komplett, Révai nagy lexikon, konyha, fürdő, gáz, mindenféle háztartási dolgok jutányosan eladók. Brassó, Fekete-utca 60. 11241

KOTTAT, hangszer, lemez, Bukarest új magyar zeneszaküzlete szállít legolcsóbban. Kérjen árjegyzéket. „Scala” Bukarest, Str. Regala 9. 20304

Amerikai fehér LEGHORN, vörös ISLANDI 240 felüli tojástól TENYESZTOJÁSOK, NAPOS CSIBEK kaphatók. Érdeklődésekre árlapot küldünk. KUNNLE JÓZSEF gazdasága, LÚJZA FAJBAROMFI FARM Sft.-Gheorghe — Sepaszentgyörgy. 11083

Vaddisznós kutyák eladók Karsay Józsefnél, Erzsébetváros, Jud. Tarnava-mica. 11280

Megvétele keresünk egy 600x500, vagy 500x600 mm-es differenciál finom hengerművet. Ajánlatokat Hercules S. A. Dicsőszentmárton címre kérünk. 11281

Úgyes tanuló lányok és kintőlány női ruházatlomba felvételt. Brassó, Árvaház-utca 7. 11276

Házasság
Negyvenhárom éves vagyos keresztyén kereskedő házasságot kötne olyan komoly és intelligens nővel, ki némi hozománnyal rendelkezik. — Fényképpel ellátott személyleírás válaszokat „Tisztelettel” jellege alatt a brassói kiadóhivatal továbbítja. 11266

Gazdálkodó özvegye vagyok és unom a magányt. Ezért elhatároztam, hogy e már nem szokatlan uton kísérel meg házasság céljából komolyan házasságot kötni öhajtó urakkal megismerkedni. Negyvennégy éves keresztyén gyermektelen, másfél-millió vagyonnal és egy malommal rendelkező nő vagyok. Intelligens nem feltétlen vagyos urak boldog otthonat nyújtanék. — Leveleket teljes címmel „Csinos özvegy” jellegre a brassói kiadóba kérek. 11265

Nősülési szándékból megismerkednék oly elvált vagy özvegy asszonnyal, akinek némi hozománya van, 45 éves özvegy kereskedő vagyok, saját házam és üzletem van. Leveleket teljes címmel és lehetőleg fényképpel „Kereskedő” jellegre e lap brassói kiadóba kérek. 11273

Nagy vagyonnal rendelkező független 36 éves akadémiai végzettségű gazdálkodó vagyok. Vagyonom kényelmes megélhetést nyújt. Saját házamban fürdő, berendezés is van. Házasságot kötök nem feltétlen vagyos, de kizárólag erkölcsös és jó családból származó hajadonnal. — Lehetőleg fényképpel ellátott leveleket „Jó gazdaszszony” jellegre a brassói kiadóba kérek. Arcképeket az enyémekkel együtt becsület szóra visszaküldök, de csak teljes című leveleket fogadok el. 11270

Nősülési szándékból megfelelő hozománnyal 20—40 éves hajadon, vagy gyermektelen özvegy ismeretséget keresi ügyösök kizárásával negyvmillió vállalat tulajdonosa, legnagyobb diszkrétio mellett teljes című levelek fényképpel „Eni” jellegre a brassói kiadóba. 11265

Az IDEGESEK korán meghalnak!

Vette-e Ön észre magán a közeledő idegkimerültség következő jeleit?

Kemény fáradtság, lehangoltság, rosszkötés, nyugtalanság, szívdobogás, szédülés, lélelomezés, álmatlanság, egyes testrészek érzéketlensége, gyors megfázás, túlzott ingerültség, elcsúszások, zajok, kellemetlen szagok esetén, kábítószerek, nikotin, alkohol, tea, kávé utáni vágyakozás, szemhéjak rándulása, káprázás, vértóadás, szorongás, szeszélyesség, kihagyás az emlékezésben, vagy beszédben, különös vonzalmak vagy utálkozások.

Ha az idegesség eme jelei közül az egyik erősebben vagy egyszerre közülük több lép fel Önön, úgy az Ön idegei komolyan meg vannak fáradva és megerősödést követelnek.

Ne engedje elhatárolni a bajt, mert különben szellemi működésében komoly defektusok állhatnak be, mint zavart beszéd és öntudatlan cselekvés, amit aztán a testi erők gyors összeomlása és korai halál követ.

Mindegy, hogy miből származik ideggyengesége, feltétlenül legyen nekem! Kész vagyok Önnek

Ingyen és portómentesen egy egyszerű módot megmagyarázni, amely Önnek örömet és meglepetést fog szerezni. Bizonyára sok pénzt adott már ki különböző szerkekre, amelyekkel azonban legfeljebb átmeneti javulást ért el. Ez azonban biztosíthatom Önnek, hogy ismerem azt az egyedül helyes módszert, amely

legyőzi idegei gyengeségét.

Ez a módszer egyidejűleg megjavítja a kedélyt, az életkedvet, növeli az energiát és a munkaképességet, sőt egyesek azt írják nekem, hogy valóságos újraszülöttség érzete magát általa. Minden orvosi szakszövevények is megismerik. Csak egy levelezőlapja kéri. Küldök Önnek egy tanulságos

könyvet teljesen ingyen!

Ha nem hitat azonnal, akkor öltöz meg ezt a hirdetőt.

ERNST PASTERNAK
BERLIN, SO.
Michaelkirchplatz 13 Abt. 321

Házasság. Intelligens széke gyönyörű szép 20 éves zsidóleány 250,000 lej hozománnyal férjhez menne biztos egzisztenciájú vallásos zsidó fiatal emberhez. — Diszkrétio biztosítva. — Leveleket „Szép leány” címen továbbítja a brassói kiadóhivatal. 11282

Huszóvenfelüli hölgyek vagy özvegyek ismeretséget keresem. Leveleket „Tavas” jellege alatt a brassói kiadóba kérek. 11272

Vegyes
Fuchs fogorvos, Bukarest, husz évi praxissal Párisban, minden modern fogmunkát végez Bucaresti, Strada Berzei 35. 11166

Krisztus előtti felfedezések. Reuma, Ischias gyógyítása gyógyszer nélkül, képekkel illusztrált leírást 40 lej postabélyeg ellenében küld „SANITAS” Temesvár. 11274

Gyenge férfiaknak
válaszbélyeg ajánlott levélben történő beküldése ellenében bérmentes küldöm szabadalmazott szexuális találmányomat ismertető könyvet. Cím: „Patent 601” Cui (Házasság) 1. sz. csatlakoztat.

Eldnyösebben foglal ki szolgáltni, ha vásárlásnál hivatkozik lapunk hirdetésre.

Endlitz méterenként 5 lejért Székelynénél, Bukarest, Boulevard Dini- ca Golescu 65, villamos 12-13-21-24. 11260

Az estély sikerét

biztosítja és fokozza, a hangulatot derűssé varázsolja egy-két ügyesen előadott

Monolog

Raktárról szállítjuk az alábbi monologokat, drb.-ként 10 lejes áron. Megrendelésnél előleg az alábbi feltüntetett számokat megadni. Az összeg és 6.— lej portó előre beküldendő.

- Gárdonyi G.: Házassági ajánlat. — 2. Gabányi A.: A potyajegy. — 3. Ch. Monselet: A szórakozott kisasszony. — 4. Fr. Coppée: A hajótörött. — 5. Fr. Coppée: A kovácsok sztrájkja. — 6. Rudnyánszky: A gyáva. — 7. Dezső József: Házasság. — 8. Dezső József: Legényélet. — 9. Kacziány G.: A népfelkelés. — 10. Leclerc és D'Alisy: Egy völgyben az ajtó előtt. — 11. Bridier: Lenni vagy nem lenni. — 12. Dezső József: A költő. — 13. Dezső József: A javíthatatlan. — 14. Dezső József: Két szem. — 15. Perigaud: A szabadjegy. — 16. Feydeau: A tökfél. — 17. Guillon: Aglaja férjhezadása. — 18. Ch. Leroy: A pechvogel. — 19. Pailleron: A kosár. — 20. Osteretzer: A statisztika. — 21. Rudnyánszky: A kakastűz. — 22. Rudnyánszky: Tét: 5-re 62. — 23. Rudnyánszky: A műkedvelő fotográfus. — 24. E. Noel: A hivatalnok. — 25. Gárdonyi G.: A nyugateuropai ember. — 26. Gabányi A.: A ba, ba, bál. — 27. G. Lorin: Szeretem a nőket. — 28. Gabányi A.: Bajos Jeremiás. — 29. Rudnyánszky: A mama kedvence. — 30. E. Guillard: A légy. — 31. Thewrewk L.: Asszony szeretnék lenni. — 32. Gabányi: A spiritizmus. — 33. Gabányi: Amor mint végrehajtó. — 34. Gabányi: A menyasszony. — 35. Dezső József: Nyári zápor. — 36. Peterdi S.: A jó rokonok. 37. Ferényi M.: Halál kel. — 38. Gabányi: A fuzsitus muzsikusa.

Brassói Lapok Könyvosztálya